

Møtebok 2

Venstres landsmøte

23.-25. april 2021

Digitalt

Møtestart: Fredag 23. april 2021 kl. 12.00
Møteslutt: Søndag 25. april 2021 kl. 14.00
Møtested: Digitalt

LM-1 Saksliste

Innstilling:

- LM-1: Godkjenning av innkalling og sakliste
- LM-2: Konstituering
- LM-3: Godkjenning av dagsorden og program
- LM-4: Leders tale og generell politisk debatt
- LM-5: Årsmelding 2020
- LM-6: Regnskap 2020
- LM-7: Kontingent 2023
- LM-8: Vedtekter
- LM-9: Landsmøtetema: Stortingsvalgprogram
- LM-10: Politiske uttalelser
- LM-11: Innkomne saker
- LM-12: Tema for LM 2022
- LM-13: Valg

LM-2 Konstituering

Forslag fra landsstyret:

Møtedirigenter

Guri Melby, Kjartan Almønning (leder for dirigentkorpset), Eivind Nikolaysen (nestleder for dirigentkorpset), Ingrid Nergaard Fjeldstad, Per Aage Pleym Christensen, Ann Helen Skaanes

Møtetreferenter

Sandra Yeomans, Christian Grønlie Herzog, Fredrik O. Carstens, Audun Bonde, Eidi Ann Hansen, Helene Z. Skulstad.

Møtesekretærer

Marit Meyer (leder for sekretærkorpset), Helene Z. Skulstad, Christian Grønlie Herzog, Tove Hofstad, Sandra Yeomans, Trine Mårtensson, Anja Zabelberg, Fredrik O. Carstens, Morten A. Hagen, Øystein Flakstad, Ole Bruseth, Steinar Haugsvær, Thomas Tangen, Idunn Helle, Torild Skogsholm, Susanne Bondevik, Pål Grødhall, Camilla Hille, Paal Kvasheim, Guri Kinneberg, Håvard Sandvik, Audun Rødningsby, Geir Olsen, Matthias Fischer, Maren Hersleth Holsen, Lucie-Katrine Eidem, Lars Brandsås, Anne Solsvik, Emma Lind, Gunhild Berge Stang, Thomas Lien.

Tellekorps

Solveig Hillestad (leder). Resten av tellekorpset utnevnes av landsmøtet ved konstituering på forslag fra sekretariatet.

Fullmaktskomité

Kjartan A. Lunde (leder), Ragnhild Helseth, ett medlem (Norges Venstrekvinnelag)

Protokollsignatører

Irene Dahl og Ingvild W. Thorsvik.

Redaksjonskomité for LM 2021 (valgt av LM 2020)

Erlend Horn (leder)	(Vestland)
Aina Dahl	(Vestfold og Telemark)
Arne Ivar Mikalsen	(Nordland)
Benedicte Røvik	(Innlandet)
Siv-Lise Bendixen Stærk	(Oslo)
NUV	
NVK	
1. vara: Knut Brandsås	(Trøndelag)
2. vara: Lena Landsverk Sande	(Møre og Romsdal)

Forretningsorden

1. Landsmøtet ledes av møteledere som blir valgt ved konstitueringen av møtet. Møtelederne sørger for at de oppsette rammene for debattene blir overholdt, og kan derfor bestemme avgrenset taletid og når «strek» skal settes. Møteleder kan være valgt blant delegatene, og kan da benytte stemmeretten sin med mindre vara møter.
2. Alle landsstyrets medlemmer og alle delegater lovlig valgt på Venstres fylkesårsmøter eller av Venstres sideorganisasjoner, har tale-, forslags- og stemmerett i samsvar med Venstres vedtekter. Alle Venstres stortingsrepresentanter, generalsekretæren og andre med tillitsverv fra Landsmøtet, har tale- og forslagsrett. Inviterte gjester har talerett når det er gjort vedtak om dette i dagsorden eller i hver enkelt sak.
3. Til stede i salen kan kun være deltakere nevnt i forretningsorden punkt 2, samt ansatte og andre som bidrar til møteavviklingen. Møteleder kan kreve ytterligere begrensning ved behandling av hver enkelt sak når dette er nødvendig ut fra smittevernhensyn.
4. Landsmøtet overføres direkte på nett, og er åpent for alle med mindre Landsmøtet vedtar å lukke møtet i en enkelt sak. Delegater som av helsemessige årsaker må forlate salen, som gis stemmerett under møtet og som er forhindret fra å møte i salen, kan delta i debatten og avgi stemme elektronisk.
5. Landsmøtedeltakere med talerett melder seg på talerlisten ved tydelig å vise nummerskilt, eller ved å levere inn særskilt skjema dersom dette er brukt. Møteleder kan gi taletid til andre landsmøtedeltakere i hver enkelt sak. Alle innlegg skal skje fra talerstolen eller tilsvarende elektronisk løsning.
6. Møteleder kan tillate inntil to replikker til debattinnlegg med påfølgende svarreplik. En replikk kan være maksimalt ett minutt lang, og skal omhandle siste debattinnlegg. Landsmøtedeltakere tegner seg til replikk ved tydelig å vise nummerskilt med blå side og oransje skrift mot møteleder. Møteleder gir replikk til de som først ber om det.
7. Alle forslag må leveres skriftlig til møtelederne, og på egne skjema om slikt finnes. Møtelederne kan kreve at alle forslag skal leveres elektronisk.
8. Forslag om å utsette eller oversende en sak skal behandles umiddelbart når det blir lagt fram. Møtelederne har utover dette anledning til å bestemme voteringsorden.
9. Vedtak på landsmøtet fattes med simpelt flertall når annet ikke er bestemt i Venstres vedtekter. Vedtak skal fattes ved fremvisning av delegatskilt. Ved stemmelikhet skal det foretas en ny votering. Ved andre gangs stemmelikhet blir innstillingen stående.
10. Forslag til saker eller politiske uttalelser som kommer inn etter vedtektsfestede frister må oppnå 2/3-flertall for å kunne realitetsbehandles.

11. Ved personvalg gjelder følgende:
  - a) Valgkomitéen eller annen innstillende myndighet presenterer først sitt arbeid og sin innstilling. Alternative forslag til valgkomitéens innstilling skal settes opp mot en bestemt person i denne innstillingen. Kandidatene har rett til opptil tre støttetaler hver, og avgjør selv om de vil benytte en av disse personlig.
  - b) Dersom det er flere enn to kandidater til ett bestemt verv, må kandidaten ha minimum 50 % av stemmene for å bli valgt. Oppnår ingen av kandidatene 50 % av stemmene i første valgomgang, faller den av kandidatene med færrest stemmer ut. Slik fortsettes det til en av kandidatene har oppnådd de nødvendige 50 % av stemmene. Ved stemmelikhet skal det foretas en ny votering. Ved andre gangs stemmelikhet avgjøres valget ved loddtrekking.
  - c) Personvalg skal gjennomføres skriftlig om minst én av landsmøtedelegatene krever det.

12. Ved behandling av politiske uttalelser gjelder følgende:
  - a) Ved starten av møtet skal redaksjonskomitéen ha distribuert forslag til antall uttalelser som skal behandles, og en innstilling på innholdet i disse uttalelsene, basert på forslag som er levert innen fristen. Alternative uttalelser skal fremmes innen den fristen Landsmøtet setter i programmet.
  - b) I prioriteringsdebatten vedtar Landsmøtet først tallet på uttalelser som skal behandles. Alternative forslag til redaksjonskomitéens innstilling må deretter settes opp mot en konkret uttalelse i innstillingen, eller på åpen plass. Dersom det er flere enn to alternativer til en "plass" voteres det alternativt mellom to og to forslag. Forslaget som får flest stemmer går videre til neste voteringsrunde inntil det er ett forslag igjen.
  - c) Ordstyrer kan avgjøre at det skal settes en grense for maksimalt antall innlegg for og mot hvert endringsforslag, og tilsvarende i debatten om helheten i uttalelsene.

13. Eventuelle endringer i vedtatt forretningsorden krever 2/3-flertall.

LM-03 Dagsorden

Siden landsstyret innstilte på dagsorden, er det besluttet å gjennomføre landsmøtet digitalt. Sekretariatet vil foreslå tilpasninger i dagsorden for å sikre best mulig digital gjennomføring. Tilpasningene vil så langt mulig bli gjort innenfor rammen av møtestart kl. 12.00 fredag og møteslutt kl. 14.00 søndag.

Under finner dere landsstyrets innstilling til dagsorden. Nytt forslag vil komme fra sekretariatet over påske i møtebok 2 og på nettsidene.

Fredag 23. april

12:00 Åpning

Godkjenning av innkalling og sakliste (LM-1)

Konstituering (LM-2)

Godkjenning av dagsorden og program (LM-3)

Politiske uttalelser (LM-10)

Presentasjon av redaksjonskomiteens innstilling

13:45 Pause

Frist for innlevering av forslag til alternative uttalelser (kl. 14.00)

14:00 **Leders tale (LM-4)**

Guri Melby, leder av Venstre (30-45 min.)

14:45 **Generell politisk debatt (LM-4)**

16:15 **Politiske Uttalelser (LM-10)**

Prioriteringsdebatt

16:45 Middag på hotellet

18:00 **Stortingsvalgprogrammet 2021-2025 (LM-9)**

Innledning ved Sveinung Rotevatn, leder av programkomiteen

18:30 **Stortingsvalgprogrammet 2021-2025 (LM-9)**

Debatt og votering

Utvalgte dueller knyttet til hovedsakene

19:30 Pause med lett matservering (kveldsmat)

Frist for innlevering av endringsforslag til politiske uttalelser som ikke var innstilt av redaksjonskomiteen (kl. 20.00)

20:00 **Stortingsvalgprogrammet 2021-2025 (LM-9)**

Debatt og votering

Utvalgte dueller knyttet til hovedsakene

22:00 Landsmøteforhandlingene avsluttes

Frist for å forhåndsmelding sitt kandidatur

Lørdag 24.april

09:00 Minneord

09:30 **Politiske uttalelser (LM-10)**
Plenumsdebatt og vedtak

10:15 **Stortingsvalgprogrammet 2021-2025 (LM-9)**
Debatt og votering
Utvalgte dueller knyttet til hovedsakene

11:00 Pause

11:15 **Stortingsvalgprogrammet 2021-2025 (LM-9)**
Debatt og votering
Utvalgte dueller knyttet til hovedsakene

13:00 Lunsj

14:00 **Stortingsvalgprogrammet 2021-2025 (LM-9)**
Debatt og votering
Utvalgte dueller knyttet til hovedsakene

16:00 Kaffepause med lett mat

16:30 **Stortingsvalgprogrammet 2021-2025 (LM-9)**
Debatt og votering
Utvalgte dueller knyttet til hovedsakene

17:30 **Valg (LM-13)**

18:00 Landsmøteforhandlingene avsluttes

Søndag 25.april

09:00 **Stortingsvalgprogrammet 2021-2025 (LM-9)**

Debatt og votering

Utvalgte dueller knyttet til hovedsakene

11:00 Kaffepause/utsjekking

11:30 **Vedtekter (LM-8)**

Årsmelding 2020 (LM-5)

Regnskap 2020 (LM-6)

Kontingent 2023 (LM-7)

Innkommende saker (LM-11)

Tema for LM 2022 (LM-12)

12:30 **Stortingsvalgprogrammet 2021-2025 (LM-9)**

Debatt og votering

Utvalgte dueller knyttet til hovedsakene

13:50 Avslutning

14:00 Møteslutt

LM-4 Leders tale og generell politisk debatt

Etter Guri Melbys tale til landsmøtet vil det bli gitt taletid til lederne av Norge Unge Venstre, Norges Venstrekvinnelag og Norges Liberale Studentforbund, sideorganisasjonene som oppfyller kriteriene for landsstyrerepresentasjon.

Siden blir det generell politisk debatt der delegater kan delta med innlegg og replikker i samsvar med reglene i forretningsorden.

De innstilte ordstyrerne til landsmøtet ber delegasjonslederne om forhåndspåmelding til debatten for å sikre at alle delegasjoner får muligheten til å få ordet. Leders tale og den generelle politiske debatten blir overført live på venstre.no.

LM-5 Årsmelding for Venstres Hovedorganisasjon

Denne årsmeldingen gjelder for kalenderåret 2020.

1. LANDSMØTET

Venstres landsmøte 2020 ble holdt på Jessheim 26. – 27. september, etter å ha blitt utsatt fra 17. – 19. april som følge av koronapandemien. Det vises ellers til egen landsmøteprotokoll.

2. LANDSSTYRET

2.1. Landsstyrets sammensetting

Landsstyret består av det landsmøtevalgte sentralstyret, åtte direktevalgte landsstyremedlemmer, 25 representanter fra fylkeslagene, ett medlem valgt av Norges Venstrekvinnelag, tre medlemmer valgt av Norges Unge Venstre og ett medlem valgt av Norges Liberale Studentforbund.

Etter landsmøtet i 2018 og fram til landsmøtet 26. – 27. september 2020 hadde landsstyret følgende sammensetting:

Leder: Trine Skei Grande	(Oslo)
1. nestleder: Ola Elvestuen	(Oslo)
2. nestleder: Terje Breivik	(Vestland)

Sentralstyremedlemmer	
Guri Melby	(Oslo)
Ida Gudding Johnsen	(Nordland)
Petter N. Toldnæs	(Agder)
Sveinung Rotevatn	(Vestland)

Varamedlemmer til sentralstyret og direktevalgte landsstyremedlemmer

1.vara: Solveig Schytz	(Viken)
2.vara: Iselin Nybø	(Rogaland)
3.vara: Torgeir Anda	(Trøndelag)
4.vara: Ingvild W. Thorsvik	(Agder)

Direktevalgte landsstyremedlemmer	
Abdi Q. Raja	(Viken)
Odd Einar Dørum	(Oslo)
Erlend Horn	(Vestland)
Inger Noer	(Innlandet)

Vara til direktevalgte landsstyremedlemmer

1. vara: Trine Noodt	(Troms og Finnmark)
2. vara: Tord Hustveit	(Viken)
3. vara: Eli Taugbøl	(Vestfold og Telemark)

4. vara: Anders Wengen	(Viken)
5. vara: Per A. Thorbjørnsen	(Rogaland)
6. vara: Ann Helen Skaanes	(Trøndelag)
7. vara: Gunhild Berge Stang	(Vestland)
8. vara: Suzy Haugan	(Vestfold og Telemark)
9. vara: Irene Vanja Dahl	(Troms og Finnmark)
10. vara: Sofie Høgestøl	(Oslo)
11. vara: Trond Svandal	(Viken)
12. vara: Stine Hansen	(Innlandet)

Landsstyrets sammensetning etter landsmøtet 26. – 27. september

Leder: Guri Melby	(Oslo)
1. nestleder: Sveinung Rotevatn	(Vestland)
2. nestleder: Abid Q. Raja	(Viken)

Sentralstyremedlemmer

Solveig Schytz	(Viken)
Gunhild Berge Stang	(Vestland)
Petter N. Toldnæs	(Agder)
Iselin Nybø	(Rogaland)

Varamedlemmer til sentralstyret og direktevalgte landsstyremedlemmer

1.vara: Irene Vanja Dahl	(Troms og Finnmark)
2.vara: Torgeir Anda	(Trøndelag)
3.vara: Sofie Høgestøl	(Oslo)
4.vara: Erlend Andreas Horn	(Vestland)

Direktevalgte landsstyremedlemmer

Lena Landsverk Sande	(Møre og Romsdal)
Ola Elvestuen	(Oslo)
Alfred J. Bjørlo	(Vestland)
Inger Noer	(Innlandet)

Vara til direktevalgte landsstyremedlemmer

1. vara: Odd Einar Dørum	(Oslo)
2. vara: Camilla Bilstad Johannessen	(Vestfold og Telemark)
3. vara: Ann Helen Skaanes	(Trøndelag)
4. vara: Ida Gudding Johnsen	(Nordland)
5. vara: Isak Ole Johansen Hætta	(Troms og Finnmark)
6. vara: Ane Breivik	(Vestland)
7. vara: Stine Hansen	(Innlandet)
8. vara: Trond Svandal	(Viken)
9. vara: Jan Erik Søndeland	(Rogaland)

10. vara: Marit Vea (Oslo)
11. vara: Ingvild W. Thorsvik (Agder)
12. vara: Torgeir Fossli (Vestfold og Telemark)

Møtende for fylkeslagene i 2020

Arjo van Genderen (Viken), Sissel Urke (Viken), Trond Svandal (Viken), Margrethe Prahls Reusch (Viken), Anders Bergsaker (Viken), Espen Ophaug (Oslo), Gøril Bjerkhol Havro (Oslo), Haakon Riekeles (Oslo), Grunde Kreken Almeland (Oslo), Naomi Ichihara Røkkum (Oslo), Sjur Skjævesland (Innlandet), Roger Granum (Innlandet), Ingjerd Thon Hagaseth (Innlandet), Karin Frøyd (Vestfold og Telemark), Aina Dahl (Vestfold og Telemark), Torgeir Fossli (Vestfold og Telemark), Kåre Pettersen (Vestfold og Telemark), Paal Koren Pedersen (Agder), Anne Margrethe Larsen (Agder), Trym Braathen (Agder), Kjartan Alexander Lunde (Rogaland), Mia Bruvik (Rogaland), Bjørn Gunnar Husby (Rogaland), Alfred Bjørlo (Vestland), Jan Henrik Nygård (Vestland), Åsta Årøen (Vestland), Gunhild Berge Stang (Vestland), Geir Kjell Andersland (Vestland), Agnes Hushovde Bernes (Vestland), Ragnhild Helseth (Møre og Romsdal), Håvard Urkedal (Møre og Romsdal), Tove Eivindsen (Trøndelag), Marthe Strickert (Trøndelag), Bjørn Ola Holm (Trøndelag), Anja Johansen (Nordland), Mats Hansen (Nordland), Renathe Eriksen (Nordland), Ida Gudding Johnsen (Nordland), Leif Gøran Wasskog (Troms og Finnmark), Isak Ole Hætta (Troms og Finnmark) og Irene V. Dahl (Troms og Finnmark).

Møtende for Unge Venstre i 2020

Sondre Hansmark, Lars Brandsås, Ane Breivik, Amelia Aune, Kjersti Konstane Løfors, Benedicte Bjørnås og Ole Kristian Sandvik.

Møtende for Venstrekvinnelaget i 2020

Astrid Knutsen Hårstad og Øydis Lebiko.

Møtende for Liberale Studenter i 2020

Amanda Rygg og Jens Kristian Øvstebø.

2.2 Landsstyrets møter

Landsstyret har hatt tolv møter i meldingsperioden.

1. møte (ekstraordinært):

Tid: 28. januar på telefon

Viktige saker: Fremskrittspartiets uttreden fra regjeringen

2. møte (ekstraordinært):

Tid: 16. mars på telefon

Viktige saker: koronasituasjonen

3. møte (ekstraordinært):

Tid: 23. mars på telefon

Viktige saker: koronasituasjonen

4. møte (ekstraordinært):

Tid: 30. mars på telefon

Viktige saker: koronasituasjonen

5. møte (ekstraordinært):

Tid: 6. april på Google Meet

Viktige saker: koronasituasjonen, utsettelse av Venstres landsmøte

6. møte:

Tid: 23. april på Google Meet

Viktige saker: strategi, skoleringsplan, møteplan 2021

7. møte (ekstraordinært):

Tid: 26. mai på Google Meet

Viktige saker: fastsette sakliste og dagsorden for landsmøtet

8. møte:

Tid: 20. juni på Zoom

Viktige saker: innstillinger til landsmøtet, årsmøte i Venstres studieforbund

9. møte (ekstraordinært):

Tid: 1. september på Zoom

Viktige saker: forberedelser til landsmøtet

10. møte:

Tid: 22. september på Zoom

Viktige saker: forberedelser til landsmøtet

11. møte:

Tid: 30. oktober på Zoom

Viktige saker: valgkamp 2021, fylkessekretærer

12. møte:

Tid: 11. desember på Zoom

Viktige saker: valgkamp 2021, medlemsundersøkelsen, budsjett 2021

2.3 Landsstyrets politiske uttalelser

Vedtatt av landsstyret 23. april:

- Vern om voldsutsatte viktigere enn noen gang
- Krisehåndtering må sikre grønn omstilling og sterkere internasjonalt samarbeid
- Evakuer barna fra Moria nå!

Vedtatt av landsstyret 20. juni:

- Flere og mer mangfoldige fosterhjem
- Tilby bedre hjelp til folk med gjeldsproblemer
- Pengene må følge kulturvernoppgavene

Vedtatt av landsstyret 30. oktober:

- Vi må ha mer natur
- Enkeltmenneskets NAV
- Ja til samtykkelov!
- Sats på selvmordsforebygging

Vedtatt av landsstyret 11. desember:

- Besvar studentenes økonomiske nøddrop
- Høyere takt i norsk klimapolitikk
- Ha rett og få rett – en bedre rettshjelpspraksis

3. SENTRALSTYRET

3.1. Sentralstyrets sammensetning

Sentralstyret består av lederen, to nestledere, fire medlemmer og fire varamedlemmer valgt av landsmøtet. Se avsnitt 2 om landsstyrets sammensetning for en fullstendig oversikt over sentralstyrets medlemmer.

I tillegg suppleres sentralstyret med lederne (eller dennes stedfortredere) fra sideorganisasjonene dersom de oppfyller vedtektenes krav til representasjon. I 2020 var det kun Norges Unge Venstre som oppfylte kravene, og de var representert ved Sondre Hansmark.

3.2 Sentralstyrets møter

Sentralstyret har hatt tretten møter og to strategisamlinger i årsmeldingsperioden, hvorav den ene strategisamlingen var i Stryn, med besøk også i Stad, Vanylven og Hareid..

Sentralstyret har gjennom året arbeidet kontinuerlig med flere store og viktige saker:

- Strategi, herunder kommunikasjonsplakaten
- Valgkamp 2021
- Valglovutvalget
- Arbeidet i partiet under koronapandemien

Sentralstyret har også iverksatt flere prosesser og diskutert saker som er blitt sendt videre til enten stortingsgruppa eller landsstyret. Sentralstyret vedtok ingen politiske uttalelser.

4. SEKRETARIAT

Venstres Hovedorganisasjon har i 2020 hatt følgende ansatte:

- Generalsekretær Marit Helene Meyer
- Kommunikasjonssjef Steinar Haugsvær *)
- Kontorsjef Morten A. Hagen
- Organisasjonssjef Christian Johan Grønlie Herzog **)
- Kampanjeleder Helene Z. Skulstad. **)
- Organisasjonsrådgiver Tove Hofstad
- Organisasjonsrådgiver Fredrik Orseth Carstens
- Organisasjonsrådgiver Sandra Yeomans *fra 10.02.2020*
- Organisasjonsrådgiver Trine Mårtensson *i engasjementsstilling fra 23.11.2020*
- Kommunikasjonsrådgiver/valgkamp Mona Lindseth *i engasjementsstilling fra 20.04.2020*
- Kommunikasjonsrådgiver/IKT Ole Bruseth
- Kommunikasjonsrådgiver Liv Aarberg *til 30.09.2020*
- Kommunikasjonsrådgiver Øystein Kvig Flakstad *fra 01.10.2020*
- Administrasjonssekretær Anja Zabelberg

*) Kommunikasjonssjefen ble lønnet i 50% stilling fra VHO og i 50% stilling fra Venstres Stortingsgruppe.

**) *Herzog har vært delvis sykemeldt i 2020. Skulstad har fungert som organisasjonssjef i 2020.*

5. MEDLEMSUTVIKLING

Venstre hadde per 31. desember 2020:

- ✓ 6325 betalende medlemmer (64 færre enn i 2019)
- ✓ 7119 registrerte medlemmer

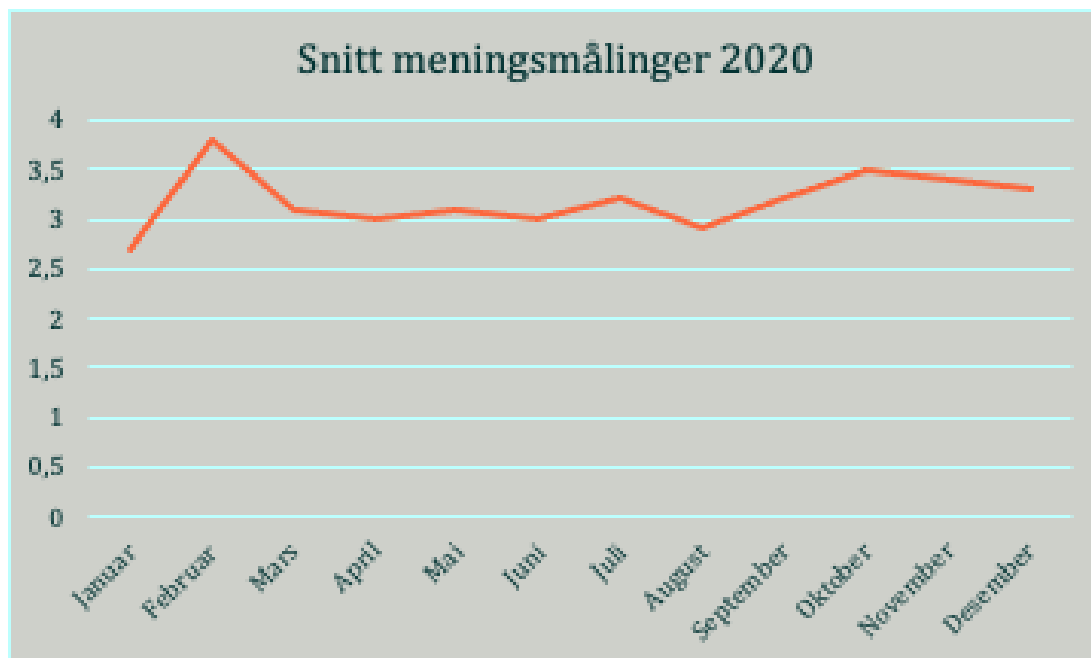
Fylkeslag	Betalende i	Nye i	Betalende i	Nye i
	2019	2019	2020	2020
Agder Venstre	403	53	365	28
Innlandet Venstre	349	46	349	30
Møre og Romsdal Venstre	437	77	384	18
Nordland Venstre	291	71	264	29
Oslo Venstre	973	139	1111	176

Rogaland Venstre	424	56	413	49
Troms og Finnmark Venstre	280	48	265	30
Trøndelag Venstre	686	107	665	90
Vestfold og Telemark Venstre	532	94	508	51
Vestland Venstre	853	104	826	88
Viken Venstre	1123	150	1133	146
Annet	38	17	42	7
Total	6389	962	6325	742

6. OPPSLUTNING

6.1 Meningsmålinger

Januar	2,7
Februar	3,8

Mars	3,1
April	3,0
Mai	3,1
Juni	3,0
Juli	3,2
August	2,9
September	3,2
Oktober	3,5
November	3,4
Desember	3,3

7. REGNSKAP/ØKONOMI

Det vises til årsregnskap for 2020 med revisjonsberetning (LM-6).

8. KOMMUNIKASJON

Venstres kommunikasjonsarbeid kan i 2020 kort sammenfattes til å omfatte koronavirus, forberedelse til valgkamp, mediarbeid, skolering, internkommunikasjon, nettsider og sosiale medier.

8.1 Korona

12. mars innførte Norge de strengeste reglene i fredstid som følge av koronaviruset. Dette medførte også omfattende endringer i kommunikasjonsarbeidet. Som regjeringsparti fikk internkommunikasjon til langt høyere prioritet, med systematisk informasjon til medlemmer og tillitsvalgte i hele landet. Særlig ble frekvensen på oppdateringer gjennom epostlisten «Info uke», nettsider, sosiale medier og interne medlemsgrupper økt. Dette for å øke tilgangen på relevant informasjon og senke terskelen for å ta kontakt.

8.2 Strategi og kommunikasjonsplakat

Sentralstyret og stortingsgruppen sluttbehandlet strategien for 2020-2021 i februar 2020, som la de overordnede rammene også for kommunikasjonsarbeidet. Hovedmålet er å skape et tydeligere etterlatt inntrykk av Venstre.

I dette arbeidet definerte Sentralstyret bl.a. følgende utfordringer:

- Hold på budskapet over tid.
- Ikke gi opp kontroversielle saker.
- Bygg sakseierskap.

- Etabler Venstres og regjeringens overordnede fortelling – hvilke problemer skal vi løse for innbyggerne.

Konkretiseringen av strategien er ble forsterket med utviklingen av Kommunikasjonsplakaten 2021. Hovedmålet med plakaten er budskapsdisiplin, sterkere sakseierskap og mer helhetlig etterlatt inntrykk hos velgerne. Ordene «frihet», «muligheter» og «framtida» har vært gjennomgående i strategidokumenter fra Venstre i flere tiår.

Arbeidet med plakaten ble slutført i 2021, og forankring i alle deler av organisasjonen er godt i gang.

8.3 Oppgradert visuell profil

Siden ny visuell profil i 2014 har bruken av denne endret seg, blant annet som følge av tilstedeværelsen i nye digitale flater. Det har vært et tydelig ønske og behov for å oppgradere profilmanualen. Sentralstyret behandlet og ga tilbakemeldinger på oppgradering av Venstres visuelle profil i møte november 2020.

Oppgraderingene av Venstres visuelle profil er gjennomført i tråd med Venstres designmanual fra november 2014, og innebærer en forenkling og oppdatering i forhold til dagens behov.

Hovedtrekkene kort:

- Logo, symbol og hovedfarge består.
- Det grønne totalinntrykket forsterkes.
- Vi oppgraderer og forenkler Venstres fargepallett.
- Vi legger fram et forslag til en åpen tilgjengelig (standard) og tidsriktig font: Sora.
- Profilen på nett: <https://www.venstre.no/organisasjon/visuell-profil/>

Dette er viktig forarbeid til valgkampen 2021, med utvikling av brosjyrer og løpesedler, digitalt materiell og malsystemer til bruk i valgkampen og ordinær drift.

8.4 Mediearbeid

En hovedmålsetting var å koble gode saker fra våre profiler i regjering og på Stortinget til lokale folkevalgte og kandidater, særlig innen skole, miljø, arbeidsplasser og kultur, men også saker som er egnet til å mobilisere lokalt.

Samtidig arbeider vi målrettet for å øke organisasjonens evne til å profilere seg på saker som skapes sentralt, og å forsterke lokale saker gjennom nasjonale profiler. Skolering og besøk var sentrale virkemidler for å lykkes med dette.

8.5 Nettsider

Nettsidene ble kraftig oppjustert før lokalvalgene i 2015 og i 2019. I 2020 ble forberedelsene til 2021 gjennomført med oppgraderinger av redigeringsverktøyet (innfasing av Gutenberg). Dette gir økte og oppgraderte muligheter for utforming av nettsider. Det er også en nødvendig oppdatering for å holde sidene kompatible med utviklingen av Wordpress. Dette arbeidet ble slutført i 2021.

Vi er i gang med kontinuerlige forbedringer på innhold mot valget20, og tilpasninger i forhold til oppgradert visuell profil. I tillegg vil det være behov for å se på noe forbedring av funksjonalitet. Spesielt med tanke på presentasjon av de politiske temasidene (presentasjon av politisk program), politikersidene og søkefunksjonen tilknyttet disse sidene.

8.6 Internkommunikasjon og nyhetsbrev

Direkte markedsføring, og spesielt nyhetsbrev, var en satsing i denne valgkampen som i 2017. Venstre er nå et regjeringsparti. For å kommunisere politikk på en positiv og løsningsorientert måte må våre medlemmer og tillitsvalgte få viktig informasjon først. Samtidig må vi være svært lydhøre for behov i vår egen organisasjon, og spille på lag med de utfordringene som oppstår.

Interninfo (medlemmer og tillitsvalgte)

Direkte dialog med organisasjon og tillitsvalgte er viktig. VHO, stortingsgruppe og regjeringsapparat skal være tilgjengelig og tilstede for våre folk. I tillegg skal vi prioritere ukentlige eposter «Info uke nn» med smått og stort fra organisasjon, regjering og Storting. Som regjeringsparti er informasjonstrykket ut til sentrale tillitsvalgte i regionene blitt mye høyere. Det går ut en rekke eposter fra regjeringen på nye saker, statsråders program,

reisevarsel og medievarsel. Det er jevnlig utarbeides oppdaterte lister med kontaktinformasjon slik at våre tillitsvalgte får den informasjonen de trenger, samtidig som man hele tiden vurderer om omfanget blir for mye.

Nyhetsbrev (medlemmer og potensielle velgere)

Vi sender jevnlig ut nyhetsbrev på aktuelle saker og merkedager. Nasjonale nyhetsbrev tilstreber å skille og tilpasse mellom medlemmer som har betalt kontingent, medlemmer som ikke har betalt og potensielle medlemmer. Dette har vi svært gode rutiner på.

En utfordring er å øke banken av mottakere og epostadresser. Valgkampen 2021 blir mer digital enn noen gang. Arbeidet med bygge epostdatabase er en kontinuerlig jobb og bør begynne tidlig. Dette er vi ikke flinke nok til.

Mål med nyhetsbrev:

- Mer personlig kommunikasjon med enkeltpolitikere som avsendere.
- Tettere oppfølging av medlemmer og velgere på fylkesnivå.
- Økt oppfølging av direkte velgerkontakt mot ulike segmenter gjennom valgkampen.

8.7 Sosiale medier

Venstre prioriterer arbeidet med sosiale medier høyt. Vi jobber særlig etter tre mål: Faste og regelmessige publiseringsrutiner særlig innenfor Venstres hovedprofil. Opplæring, bevisstgjøring og skolering i organisasjonen. Bygge og bruke erfaring og kunnskap med segmentering og annonsering mot valgkampen 2021.

Det er høyt prioritert å trekke organisasjonen med på kommunikasjonsarbeidet i sosiale medier. Deltagelse, delinger og kommunikasjon øker rekkevidden. Jevnlig og i større prioriterte saker (som bl.a. statsbudsjett, iskantsonen, klimaplan, rusreform) utvikler vi et sett av grafikker, poster og videoer for tillitsvalgte og organisasjon myntet mot potensielle velgere.

8.8 Venstre-TV

På grunn av behovet for å holde antall deltakere innenfor smittevernsreglene, ble det ikke produsert sendinger for Venstre-TV i forbindelse med landsmøtet i 2020.

8.9 Valgkampmateriell og bekledning

Venstre designer og bestiller sitt eget profilmateriell og valgkamputstyr. En ekstern nettbutikkleverandør benyttes til å håndtere salg og lagerføring av varene. Alle kan kjøpe profilartikler til valgkamp og eget bruk, både lokallag og vanlige medlemmer. Venstres nettbutikk finnes på www.venstre.no/nettbutikk.

9. SKOLERING

9.1 Digital skolering

I april 2020 lanserte VHO sin første digitale skolering på venstreskolen.no. Dette var en digital versjon av Venstreskolen trinn 1. Denne skoleringen går nå ut til alle nyinnmeldte medlemmer på e-post. Den digitale skoleringen kan brukes alene eller som en forberedelse

eller del av en fysisk eller digital samling. Innen utgangen av 2020 var denne digitale skoleringsvideoen sett over 500 ganger.

I august 2020 lanserte VHO en digital skoleringsserie der nøkkelpersoner i organisasjonen deler sine beste tips og triks med hverandre. Denne kalte vi "Venstre hjelper Venstre" og består av 14 ulike klipp på forskjellige temaer. Blant annet SOME, medlemspleie, pressearbeid, dørbank, politikkutvikling, nyhetsbrev er temaer som blir gjennomgått. Denne serien ble avspilt over 300 ganger i 2020.

VHO har også lansert en digital introduksjon til programworkshop, en digital skolering på våre 10 liberale prinsipper og påbegynt sitt arbeid med en digital versjon av Venstreskolen trinn 2.

9.2 Venstre-skolen

Venstreskolen trinn 1 er Venstres introduksjonskurs og tilbys nye medlemmer i partiet. I 2020 lanserte Venstre som nevnt over en digital versjon av Venstreskolen trinn 1. Dette skal gjøre det enklere for fylkeslagene å arrangere Venstreskolen trinn 1, da denne kan brukes enten som forberedelse eller som en del av kurset. Innlandet Venstre benyttet seg av denne muligheten og arrangerte en digital Venstreskolen trinn 1-samling som bygget videre på denne, men med mer praktiske oppgaver.

Venstre-skolen trinn 2 tilbys medlemmer som ønsker å bli aktive i partiet. Kurset gir blant annet en mer dyptgående innføring i nasjonal politikk og ideologi, pressearbeid, skrive-, tale- og debatteknikk samt organisasjons- og politikkutvikling. Dette ble arrangert av flere fylkeslag.

9.3 Lokalpolitisk nettverk (LPN)

Grunnet smittesituasjonen ble antall LPN redusert fra to til en samling. Denne samlingen ble gjennomført på høsten, og hadde fokus på oppstart av valgkampen og arbeid med stortingsvalgprogrammet. Det var også første fylkessamling hvor vår nye ledertrio fikk presentert seg. Alle fylkeslag som gjennomførte LPN fikk besøk fra ledertrio. Det ble gjennomført fysisk LPN i 8 av 11 fylkeslag høsten 2020. Det vil si at tre fylker av ulike årsaker knyttet til smittesituasjon ikke gjennomførte LPN i 2020.

9.4 Rikspolitisk Nettverk (RPN)

Venstres Hovedorganisasjon (VHO) har arrangert en digital rikspolitisk samling i 2020. Dette er den første samlingen av totalt fire samlinger som er planlagt for valgåret 2021. Samlingen var for både valgkampsjefer og toppkandidater og hadde 38 deltakere. Samlingen gjennomgikk kommunikasjonsplakaten, målgrupper, valgkampbudsjett og prioriteringer og leders tale. De neste samlingene er planlagt i januar 2021, mars 2021 og mai 2021.

9.5 Digitalisering

Som en konsekvens av koronapandemien startet VHO raskt en digitaliseringsprosess både av møter i styrende organer og medlemsmøter. Blant annet ble Kolstadseminaret arrangert som et åpent digitalt møte. Det har også blitt arrangert flere åpne møter med statsrådene, og et eget møte for nye medlemmer med partilederen. VHO ser for seg at slike digitale møter også i framtida vil være et viktig supplement til fysiske møter, da det gir blant annet landsstyret anledning til å møtes oftere, og gir medlemmer i hele landet mulighet til å delta på åpne møter og skolering.

10. SAMARBEID MED FYLKES- OG LOKALLAG

Venstres Hovedorganisasjon har i meldingsåret hatt god kontakt med lokal- og fylkeslag gjennom epostutsendinger og ved utstrakt digital møtevirksomhet. I den første fasen av pandemien ble det avholdt ukentlige landsstyremøter for å bidra til god informasjon i hele organisasjonen, og for å gi fylkeslagene anledning til å komme med innspill til regjeringa og stortingsgruppa. Reisevirksomheten har på grunn av pandemien vært svært lav. Venstres lille grønne, en håndbok for lokallagene, ble sendt ut i oppdatert versjon i mai og det ble gjennomført ringerunde til lokallagsledere.

11. SAMARBEID MED VENSTRES FOLKEVALGTE

VHO arbeider med å styrke samarbeidet mellom hovedorganisasjonen og de folkevalgte i fylker og kommuner. Lokalpolitisk nettverk har vært et viktig og nyttig verktøy for å forbedre kommunikasjonen mellom nivåene. I 2020 har det pga smittevernsituasjonen i landet ikke vært arrangert mer enn én samling per fylke.

11.1 Venstres ordførernettverk

Venstres ordførernettverk består av de som til enhver tid har folkevalgte verv som ordførere, varaordførere i kommuner og fylkeskommuner, kommunalråd, byråd og fylkesråd. Ordførernettverket har 2020 blitt ledet av ordfører Lena Landsverk Sande fra Vanylven, med varaordfører Wibeke Juul fra Steigen som nestleder. Venstres ordførernettverk består av 2 ordførere, én byråd og 11 varaordførere, hvorav én varaordfører har sittet som fungerende ordfører i 2020.

Ordførernettverket har i 2020 avholdt ett fysisk møte 20. januar på Stortinget, og ti digitale møter - 16. april, 30. april, 14. mai, 2. juni, 25. juni, 6. august, 11. august, 8. september, 8. oktober og 5. november.

Venstres ordførernettverk har i 2020 rukket å bli et godt sammensveiset nettverk og politisk verksted. Nettverket laget felles innspill til statsbudsjett- og NTP-forhandlinger i august, og sendte inn to politiske uttalelser til Venstres landsmøte i september. Venstres statsråder, statssekretærer, stortingsrepresentanter og politiske rådgivere har bidratt med verdifull informasjon i møtene og styrket samarbeidet mellom partiets ledende politikere på lokalt og nasjonalt plan.

Bilde: Representanter fra Venstres ordførernettverk på Venstres landsmøte i Ullensaker i september. Fra venstre: Annika Brandal, Wibeke Juul, Torstein Tvinnereim, Alfred Bjørlo, Elisabeth Hals, Lena Landsverk Sande og Terje Rønning.

Tove Hofstad fra Venstres Hovedorganisasjon har fungert som sekretær for nettverket og har sammen med Paal Kvasheim fra Venstres stortingssekretariat lagt til rette for gjennomføring av møtene.

11.2 Venstres folkevalgtnettverk

Folkevalgt i Venstre er alle som enten har fast plass eller varaplass til kommunestyret eller hovedutvalg i kommune eller fylke. Venstres folkevalgte har før Corona-året 2020 vært kjernemålgruppa i lokalpolitiske nettverkssamlinger i fylkene. Etter valget i 2019 har enslige kommunestyrerepresentanter fått tilbud om en mentor - en samtalepartner, partikollega og veileder, tildelt fra Venstres ledelse.

Folkevalgtnettverket har en godt fungerende facebook-gruppe der medlemmene kan luften forslag og diskutere lokale og regionale problemstillinger. Denne gruppa har underkant av 500 mer eller mindre aktive medlemmer.

Inspirert av ordførernettverkets digitale møter, ble det arrangert et test-møte for folkevalgte 6. juni 2020, hvor 44 deltakere møtte. Tilbakemeldingene evalueringen som ble sendt ut i etterkant var positive og ga innspill til videre arbeid. Totalt i 2020 ble det arrangert fem digitale møter, 6. juni, 20. august, 7. oktober, 12. november og 26. november. Deltakerantallet har variert fra møte til møte, med et snitt på ca 40. Møtet med flest antall

deltakere var ble arrangert samme dag som statsbudsjettet ble lagt frem, 7. oktober, hvor 58 deltakere fulgte med. De digitale møtene har hatt som mål å være et lavterskeltilbud, og invitasjon til møtene har blitt gjort på e-post og i folkevalgt-gruppa på Facebook.

Folkevalgtnettverket har hatt Venstre-representanter fra regjeringen, Stortinget og rådgiverapparatet i tillegg til nettverkets egne medlemmer som innledere til diskusjon og dialog. Det har vært en tydelig tilbakemelding fra nettverket at de selv ønsker å bruke egne medlemmer som bidragsytere i møtene.

Tove Hofstad fra Venstres Hovedorganisasjon har fungert som sekretær og tilrettelegger for møtene.

11.3 KS

På KS Landsting i februar 2020 ble Gunhild Berge Stang valgt inn som Venstres medlem i hovedstyret i KS. Hallstein Bjercke ble valgt til varamedlem. Gunhild Berge Stang møtte i hovedstyrets møter i februar og mars, fram til hun tiltrådte som statssekretær i Kulturdepartementet. Fra april 2020 har Hallstein Bjercke møtt som Venstres medlem i hovedstyret i KS. Bjercke har i tillegg deltatt på konsultasjonsmøter med regjeringen og han er oppnevnt av KS som norsk delegat til EØS/EFTA Forum. Inge Solli er Venstres varamedlem til hovedstyret og landsstyret i KS denne perioden.

12. SAMARBEID MED SIDEORGANISASJONENE

12.1. Norges Unge Venstre (NUV)

Unge Venstre har i 2020 fortsatt det gode og tette samarbeidet med både Venstres Hovedorganisasjon. Unge Venstres leder, Sondre Hansmark, har møtt i Venstres sentralstyre. I Venstres landsstyre har Sondre Hansmark, Ane Breivik og Lars Brandsås møtt frem til landsmøtet i oktober. Sondre Hansmark, Ane Breivik og Benedicte Bjørnås har møtt i tiden etter landsmøtet. Unge Venstre har vært tilstede på nesten samtlige gruppemøter på Stortinget.

Unge Venstre arrangerte sitt 81. ordinære, og aller første, digitale landsmøte 30. - 31. oktober. Her ble Sondre Hansmark gjenvalgt som Unge Venstres leder. I inneværende periode sitter også Ane Breivik, Benedicte Bjørnås, Idun Gulla Dyrnes, August Simonsen, Timo Nikolaisen, Maud Vestnes, Ole Martini og Marcus Holst-Pedersen. Per Roppestad Christensen og Pauline Vik Vestly er varamedlemmer. Den økonomiske situasjonen er god og stabil.

Skolering og sommerleir

Unge Venstre har fortsatt med sitt skoleringsprogram også i 2020. Programmet består av fire trinn; det første er et kveldsmøte som arrangeres i lokallagene, det andre trinnet arrangeres på fylkes- og regionnivå, det tredje trinnet arrangeres av sentralledet over en langhelg, og det fjerde og siste er en uke praksis på Stortinget.

De tre første trinnene har gått som vanlig i 2020. Lokal - og fylkeslagene har opprettholdt god skoleringsaktivitet gjennom året, og sentralledet gjennomførte det tredjetrinnet på Ål i Hallingdal i september. Talentalentakademiet, det fjerde trinnet, utgikk i år grunnet smittesituasjonen.

Også sommerleir utgikk i 2020. Likevel ble det avholdt to regionale sommerleirer på Vestlandet og Østlandet med stor suksess, samt at Unge Venstre avholdt en digital sommerleir over to dager med gode tilbakemeldinger.

Sekretariatet

Sekretariatet har i 2020 bestått av generalsekretær Linn Skyum og organisasjonssekretær Oda Scheel, frem til i sommer hvor henholdsvis Solveig Hillestad og Magnus Hundvin tok over. I tillegg har Eilert Isaksen-Warth vært ansatt i en prosjektstilling som fylkessekretær fra 1/10-31/12. Sondre Hansmark har vært frikjøpt hele perioden.

Internasjonalt arbeid

Internasjonalt samarbeid står fortsatt høyt i prioriteringene i Unge Venstre. Til tross for den pågående pandemien har vi funnet kreative løsninger på hvordan vi løser gjennomføringen av gamle og nye prosjekter. 2020 startet med en ICAN-konferanse i Paris, der Unge Venstre sammen med en rekke andre ungdomsorganisasjoner var representert. Deretter en rekke online seminarer og konferanser i begge paraplyorganisasjonene våre IFRLY og LYMEC som opprinnelig skulle vært i Kiev, Nord-Makedonia og Paris. Vårt tverrpolitiske Libanon-prosjekt ledet av KrFU ble også videreført, og i lyset av eksplosjonen i august og de påfølgende demokratiske problemene så vi virkelig verdien av internasjonalt samarbeid og støtte. Vårt Kenya-prosjekt sammen med Unge Høyre og KrFU er også videreført, og her har de digitale løsningene vært overraskende vellykket. I utgangen av 2020 ble et nytt internasjonalt utvalg i Unge Venstre valgt, og det nye utvalget bestemte seg for å jobbe videre med å opprette et Barents-prosjekt, samt opprette et helt nytt Sør-Amerika prosjekt med følgende land: Venezuela, Chile og Argentina. Begge prosjektene er i start- og søknadsprosess, men vi ser lyst på nye løsninger i 2021.

Korona

Unge Venstre har i 2020 omstilt seg raskt og effektivt til den ekstraordinære situasjonen. Med et mål om å opprettholde god medlemsaktivitet ble det i vår avholdt flere digitale medlemsmøter med høy oppslutning. Sommerleir ble også avholdt digitalt. Avgjørelsen om å også avholde landsmøtet digitalt ble gjort på kort varsel, men ble likevel vellykket.

Organisasjon

Unge Venstre opplevde i 2020 en medlemsnedgang. Antall betalende medlemmer var 986, kontra 1163 i 2019. Antall betalende støttemedlemmer hadde en mindre nedgang fra 88 til 85 i 2020.

Landsmøtet vedtok i 2020 å senke den øvre aldersgrensen for medlemskap fra 35 til 30. Dette hadde full virkning fra årsskiftet.

12.2 Norges Venstrekvinnelag (NVK)

Styret i NVK 2020-2021	Valgperiode
Leder: Astrid Hårstad, Vestland	2020-2022
Styremedlem/nestleder: Øydis Lebiko, Oslo	2019-2021
Styremedlem/nestleder: Oda Scheel, Oslo	2020-2022
Styremedlem/ medlemsansvarlig: May-Brith Døssland, Oslo	2019-2021
Styremedlem: Johanne Sundmann, Troms og Finnmark	2019-2021
Styremedlem: Nertila Stringa, Agder	2020-2022
Styremedlem/ Økonomiansvarlig: Tone Lind Jørgensen, Vestfold og Telemark	2020-2022
Styremedlem: EliSiv Skjei, Trøndelag	2020-2022
Varamedlemmer:	
1. vara: Hege Nordbø, Rogaland	2020-2021
2. vara: Konstanse Løfors, Oslo	2020-2021
3. vara Ingvild Tautra Vevatne, Viken	2020-2021

Venstrekvinnelagets landsmøte 2020

Norges Venstrekvinnelags (NVK) landsmøte ble arrangert på Venstres hus i Oslo 18. januar. Det ble vedtatt endringer i politisk program og vedtektene, samt uttalelsene "Øk pensjonen til minstepensjonistene" og "Norge trenger flere kvinnelige gründere". Det ble valgt leder,

styremedlemmer, varaer, landsmøtedelegater til Venstre samt valgkomite. 24 delegater og 3 observatører deltok på landsmøtet.

Styrets arbeid

Det er blitt avholdt åtte styremøter i perioden, alle gjennomført på Google Hangout. Styret har ellers arbeidet gjennom en styregruppe på Facebook. Styret startet med å gå gjennom og operasjonalisere den landsmøte vedtatte handlingsplanen. Etter en kartlegging av interesseområder, ble arbeidet fordelt med en hovedansvarlig og en medansvarlig på de ulike oppgavene, med en indikasjon om når på året det skulle gjennomføres.

Dessverre ble ikke 2020 slik styret så for seg. Med korona pandemien som traff landet i mars ble alle styrets planer for 2020 satt på vent. Dette var en utfordrende tid for mange, og for en liten organisasjon drevet på frivillig basis uten faste ansatte ble det utfordrende å holde oppe aktiviteten for medlemmene.

Når vi ser tilbake på året har det likevel vært en del aktivitet. Her er en gjennomgang av styrets aktivitet i 2020, etter handlingsplanens inndeling av styrets oppgaver. God fornøyelse.

Løfte Kvinnelige politikere

I handlingsplanen understrekes behovet for flere møteplasser for Venstrekvinner. Venstrekvinnelagets styre hadde i 2020 store ambisjoner om å fortsette arbeidet med NVKs Kvinneakademi i flere fylker. Det var også interesse for å holde medlemsmøter i Trøndelag, Møre og Romsdal og Innlandet for å vekke til live de regionale lagene, og man var i samtaler med VHO om å arrangere en ny kvinnelig toppskolering på Stortinget. Dessverre måtte dette avlyses av smittevern hensyn.

Leder har møtt på Venstres landsstyremøter i perioden. Venstrekvinnelaget har flere ganger løftet viktigheten av å nominere kvinner høyt på listen til Stortinget i landsstyret og andre sentrale fora. Vi er svært glad for at det til stortingsvalget 2021 blir mange dyktige kvinner på førsteplassene for Venstre, og gratulerer Guri Melby (Oslo), Iselin Nybø (Rogaland), Stina Hansen (Oppland), Ingvild W. Thorsvik (Øst og Vest Agder), Ida Gudding Johnsen (Nordland), Lena Landsverk Sande (Møre og Romsdal). Vi merker oss derimot at bare 7 av de 19. valgkretsene vil ha en kvinnelig førstekandidat i Stortingsvalget 2021.

Venstrekvinnelaget har sittet som medlem i Venstres valgkomite. Som medlem av valgkomiteen er hovedoppgaven å påse at det er god representasjon av kvinner i Venstres tillitsvalgte. Her har man i perioden hatt flere høringsrunder med styret og fylkesledere. Styret er veldig fornøyd med tilnærmet likt kjønnsstall i innstillingen med kvinnelig leder, og 4/7 sentralstyremedlemmer var kvinner.

Organisasjon

Medlemsansvarlig May-Brith Døssland har holdt den kontinuerlige kontakten med inn- og utmeldte medlemmer og holdt orden på medlemsregisteret. Venstrekvinnelaget hadde per.

20. desember 2020 315 medlemmer, hvor 203 har betalt kontingenten. Det vil gjennomføres ringerunder til medlemmene før nyttår.

Medlemsutvikling siste fire år:

Betalende medlemmer for 2019 var 230 personer.

Betalende medlemmer for 2018 var 243 personer

Betalende medlemmer for 2017 var 212 personer.

2020 har vært et vanskelig år å rekruttere nye medlemmer da mange av Venstrekvinnelagets faste møteflater med Venstre har utgått. Det har også vært tekniske problemer i utskiftning til nytt medlemsregister. På hvert styremøte har det vært en oppdatering på status fra fylkeslagene, hvor medlemsansvarlig har hatt hovedansvar for å følge opp fylkeslagene. Medlemsansvarlig har også holdt i kontingent purringen og jobbet med medlemsmail i samarbeid med leder.

Økonomiansvarlig Tone Lind Jørgensen har overtatt arbeidet med styring av økonomien. På grunn av at 2020 har vært preget av lite reise- og møteaktiviteter har Venstrekvinnelaget ved utgangen av 2020 svært gode økonomiske rammer. Venstres landsstyre vedtok i år å gi NVK 0,75 av inntektene fra den nasjonale partistøtten.

Informasjonsarbeid

Venstrekvinnelagets nettside: www.venstrekvinnelaget.no er blant annet blitt oppdatert med nye oversikter over fylkesledere, artikler om NVK--gjennomslag i Venstre og uttalelser NVK har vedtatt.

Leder Astrid Knutsen Hårstad var gjest på Venstres podcast "Fire nye år", hvor temaene var forskjellene mellom liberale feminister og andre deler av kvinnebevegelsen, og en gjennomgang av de tidlige likestillingskampene Venstrefolk stod i front for helt fra partiets tilblivelse, og hvilke kamper som fremdeles kjempes. Episoden kan høres her:

<https://open.spotify.com/episode/OB60mwVtzip9UpKtRvKrduT...>

Facebooksiden "Vestrekvinnelaget" er blitt oppdatert jevnlig, med 17 poster totalt gjennom året. Her er det blitt fremmet viktige saker for liberal feminisme. Styret har også jobbet med øke antall medlemmer i Facebookgruppen "Vestrekvinnelagets medlemmer" som et diskusjonsforum for kvinner i Venstre. Det har 258 medlemmer i desember 2020.

Wikipedia-siden til Venstrekvinnelaget er holdt oppdatert.

Som et markedsføringsgrep, fortsatte styret å selge t--skjortene med teksten "Slik ser en LIBERAL FEMINIST ut." Salgskostnadene dekker produksjonskostnadene.

Styret utarbeidet i 2019 en ny grafisk profil, hvor nestleder Oda Scheel gjorde arbeidet som grafisk designer. Den grafiske malen har blitt utvidet i 2020 med nye bilder og infographics, som blant annet ble trykket opp som klistemerker og buttons til Venstres landsmøte

Politikkutforming og -påvirkning

Nytt politisk program

Elisiv og Øydis har hatt ansvaret for arbeid med nytt program for Venstrekvinnelaget. De har hatt 4 digitale møter, hvor fylkeslederne og fylkeskontakter i følgende fylker ble involvert; Troms og Finnmark, Trøndelag, Oslo, Vestland, Agder, Viken og Vestfold og Telemark. Alle har bidratt og det har vært gode politiske diskusjoner rundt mange politiske temaer.

8. mars

NVK har vært aktive i hele landet i forbindelse med 8. mars -- i komitéforarbeidet, og på parolemøter. Styret tok en fylkesvis fordeling av oppfølgingen på 8. mars feiringen ulike steder i landet, og vedtok møte en rekke paroleforslag som ble sendt til fylkeslagene til inspirasjon. Disse var:

- Vi vil ha seksualundervisning i skolen - ikke på pornhub
- Ikke tving kvinner til senabort! Tidlig ultralyd og NIPT nå!
- Nei til voldtekt som våpen - vern kvinner i krig!
- Min kropp - mitt valg
- Kjønnsnøytrale arbeidstitler no!
- Kvinner skal ikke ties ihjel. Ikke i mediene. Ikke i kommentarfeltet

Venstres landsmøte 2020 ble utsatt til 27. september av smittevern hensyn. Norges Venstrekvinnelag hadde tre delegater til Venstre LM. Her var Astrid Knutsen Hårstad, Øydis Lebiko, og Nertila Stringa delegater. Venstrekvinnelaget fikk ikke anledning til å sende en observatør i år som vi har hatt som vane å gjøre pga smittevern begrensninger. På Venstres landsmøte var NVK svært aktiv og synlig på en positiv måte.

Venstrekvinnelagets planlagte arrangement med kvinnenettverk og aksjekaffe måtte avlyses av smittevern hensyn. Venstrekvinnelagets la istedenfor ut brosjyrer, buttons og klistremerker på pultene til alle delegatene, som ble veldig godt tatt imot. Leder i Venstrekvinnelaget Astrid Hårstad brukte sitt hovedinnlegg til å bl.a. snakke om likestilling med fokus på forskjellene i eiendom og pensjon, og en oppfordring til å løfte kvinner som folkevalgte. Talen til kan ses her <https://youtu.be/abJ5OSUcHRo>

Styret er fornøyd utfallet av landsmøtet og gjennomslagene i prinsippprogrammet om å utvide kvinners rett til selvbestemt abort slik at færre kvinner møter i abortnemnd, og fjerne juridisk kjønn fra offentlige registre.

Leder har møtt på Venstres landsstyremøter i perioden. NVK har deltatt aktivt og påvirket Venstres politikk og organisasjon. Viktige politiske gjennomslag i landsstyret var blant annet uttalelser [om vern av voldsutsatte](#) og [krav om samtykkelov](#).

Venstrekvinnelaget har stilt på de fleste av gruppemøtene i Venstres stortingsgruppe ved nestleder eller leder. Det er blant annet blitt gitt innspill om inntak av kvoteflyktninger, økonomisk støtte til krisesentre under koronakrisen og innføring av samtykkelov.

Venstrekvinnelaget har sittet som medlem i Venstres programkomite. Styret i venstrekvinnelaget holdt innspillsmøte med fylkeslederne for å fremme og få innspill på saker til Venstres stortingsvalgprogram. Innspillsmøtet sendte inn en rekke endringsforslag om bl.a. kunnskap om kvinnerelaterte sykdommer, fagforeninger, matproduksjon i havet, nei til vold, og krav om å følge menneskerettigheter til statsstøttede religioner.

Nertila Stringa har møtt i Venstres Internasjonale Utvalg på vegne av NVK. Ulike innspill om likestilling er blitt gitt, deriblant viktigheten av mangfold og likestilling i arbeidslivet og bistandsmidler til likestilling. Det har vært lite møteaktivitet i 2020 pga covid-19.

Samarbeid

Venstrekvinnelaget har samarbeidet med andre kvinneorganisasjoner gjennom 8. mars arbeidet. 4. mars arrangerte Venstrekvinnelaget sammen med Høyres Kvinneforum og KrF Kvinner Kvinneseminar 2020 på Stortinget. Arrangementet var åpent for medlemmer i de fire partiene - både menn og kvinner. Programmet var:

- Statsminister Erna Solberg (H) om kvinnedagen
- Kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande (V) om utdanning og likestilling
- Likestillingsminister Abid Raja (V)
- Barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad (KrF) om vold i nære relasjoner
- Helseminister Bent Høie (H) og Silje Hjemdal likestillingspolitisk talsperson (FrP) prater om kvinnehelse.

Styret har vært i kontakt med KrF Kvinner og Høyres Kvinneforum om gjennomføring av tilsvarende arrangement i 2021.

NVK er også medlem i Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål (FOKUS) som arbeider for å styrke kvinners makt, rettigheter og tilgang på ressurser internasjonalt, hvor NVK ikke har hatt en aktiv rolle i 2020.

Fylkeslag/Regionlag

Venstrekvinnelaget har hatt fem fungerende Venstrekvinnelag i 2020:

Oslo Venstrekvinnelag - ledet av Liv Irene Haug

Vestland Venstrekvinnelag - ledet av Kari Østervold Toft

Agder Venstrekvinnelag - ledet av Nertila Stringa

Troms og Finnmark Venstrekvinnelag - ledet av Johanne Sundmann

Vestfold og Telemark Venstrekvinnelag - ledet av Tone Lind Jørgensen

12.3 Norges Liberale Studentforbund (NLSF)

Liberale Studenter har i 2019 fortsatt det gode samarbeidet med både Venstres Hovedorganisasjon og stortingsgruppa. I Venstres landsstyre har Amanda Haugnes Rygg møtt i mesteparten av perioden, men etter landsmøtet i november ble Jens Kristian Øvstebø

valgt til å overta plassen. Amanda satt også i Venstres Stortingsprogramkomite. Liberale Studenter har jevnlig deltatt i Stortingsgruppen.

Liberale Studenter arrangerte sitt ordinære landsmøte på Zoom 1. november. Her ble Jens Kristian Øvstebø valgt som ny leder. Det ble også vedtatt en ny politisk plattform og vedtektsendringer som forbedrer delegatfordelingen til Landsmøtet og styrker kontrollkomiteen.

Den økonomiske situasjonen i organisasjonen er stabil og god.

Styret i NLSF	Ansiennitet ved årsslutt
Leder: Jens Kristian Øvstebø, Oslo	2 måneder (1 år totalt)
Pol. nestleder: Andreas Hammer Håversen, Trøndelag	2 år
Org. nestleder: Jean-Clément M.J.P. Lemaire, Vestland	2 år
Styremedlem: Johanne Waaler, Oslo	1 år
Styremedlem: Cathrine Gundersen, Vestfold og Telemark	2 måneder
Styremedlem: Georg M. R. Øvland, Viken	2 måneder
Styremedlem: Vilde Marie Ystmark, Oslo	2 måneder
Varamedlemmer:	
Jens Andreas Onshuus, Agder	2 måneder
Andraes Tjørve, Trøndelag	2 måneder

Den forrige perioden begynte på krevende vis. I 2019 oppnådde NLSF vekst med 106 medlemmer og 4 studentforeninger, noe som ga Sentralstyret en mer behagelig start på 2020. Vi var ferdige med det meste av konsolideringen og opprydding, og skulle bruke året til å videreutvikle og ruste organisasjonen for 2021, ikke minst ved å erobre nye studiesteder.

NLSF har vært representert i stortingsgruppen og alle landsstyremøter. Amanda har sittet i programkomiteen, og leverte generelt en stor innsats på vår vegne under koronakrisen i vår. Vi har oppnådd representasjon i to av Venstres fylkesstyrer: Andreas Tjørve i Trøndelag og Solveig Rongve Hillestad i Vestland. Senere har Georg Martin Rekowski Øvland sørget for opprettelsen av Viken Liberale Studentforening, og følgelig representasjon i Viken. Jens Andreas Onshuus klarte dessuten å arrangere et årsmøte i Agder Liberale Studentforening.

Sentralstyret vedtok 4 uttalelser og et innlegg, i tillegg til uttalelsen vedtatt av Landsmøtet. To uttalelser ble sendt til Venstres Landsstyre, og 3 til Venstres Landsmøte der våre delegater talte til sammen 8 ganger. Vi har tatt stilling til Venstres prinsippprogram og sendt 9 endringsforslag til uttalelsene som ble behandlet under Venstres Landsmøte, hvorav 5 pluss en omskriving av Redaksjonskomiteen ble vedtatt av Landsmøtet. Sentralstyret sendte 16 endringsforslag til 1. utkastet for Stortingsprogrammet. Liberale Studenter har bekreftet at vi er en viktig forslagsstiller og avgjørende stemme ved Venstres veiskiller.

Sentralstyret har dessuten utarbeidet og Landsmøtet vedtatt en ny politisk plattform som omfatter alle samfunns spørsmål og er mye bredere enn de to forrige som utelukkende handlet om studentpolitikk. I tillegg ble det stemt gjennom betydelige vedtektsendringer, og den første organisasjonsplanen siden 2017 ble vedtatt. I 2020 ble fylkesreformen gjennomført, og vi har gradvis inkludert fylkeslederne i vårt arbeid. Året ble ikke som vi hadde sett for oss. Delvis fordi vi tapte studentministeren etter Frps exit, delvis på grunn av viruset. Derfor ble det kun holdt tre aksjoner, og langt færre arrangementer enn planlagt. Dette har også begrenset vår internasjonale deltakelse, men vi støttet So-Me kampanjen til våre hviterussiske partnere, og undertegnet et opprop fra LYMEC. Vi deltok også digitalt på høstkongressene til LYMEC og ILFRY.

Tross nedstengte campuser, gleder sentralstyret seg over enda et år med medlemsvekst. Trondheim er fortsatt vår mest aktive lokalforening og tempoet holder seg oppe på NMBU, samtidig som behandlingen av utkastet til den nye politiske plattformen har bidratt til økt aktivitet i Oslo og Bergen. Vi ser på vekst i Agder med stor glede.

Tross en svært annerledes valgkamp, bekreftet Liberal Liste ved UiO sin stilling, med et valgresultat på 8,93%, ned 0,37% fra 2019. Litt bedre gikk det for Liberal Liste ved UiB med 9,0% oppslutning, opp 1,7% fra 2019. Både i Stavanger og Tromsø ble det stilt moderate lister takket være et borgerlig samarbeid.

Pandemien har tvunget oss til å legge om våre arbeidsmetoder. Etter en vanskelig tilpasningsperiode, har Sentralstyret gått over til hyppigere og digitale møter. Dette har bidratt til lavere utgifter, større engasjement og tettere oppfølging. På mange måter har vi profesjonalisert oss. Den videre oppbyggingen vil være avhengig av god kapasitetsstyring og kompetanseoverføring.

Vi takker VHO, Unge Venstre, Stortingsgruppen, Regjeringsapparatet, de voksne lagene og liberale listene for et fortsatt godt samarbeid. Stortingsvalget venter på oss, og valgkampsmaskinen varmes allerede opp.

Vi er stolte av å ha fremmet løsninger til studentenes økonomiske utfordringer gjennom høyere ramme for studielån og adgang til dagpenger, krevd mer praksis i studiene samtidig som vi forsvarte universitetenes frihet mot Frps krav om relevant arbeid, foreslo en ny kurs i norsk boligpolitikk, og utfordret Norges forsvarsstrategi.

	Mål for 2020	Oppnådd	2019
Ordinære Medlemmer	115	109	106
Støttemedlemmer	10	1	-
Betalingsprosent	80%	71,2%	65,4%
Aktive lokallag	5	5	4
Et statsrådsbesøk per lokallag	5	1	0
Et Stortingsbesøk per lokallag	5	0	2
Tre verksteder per lokallag	15	2	-
To aksjoner per studiested	10	3	Minst
Medieinnlegg	10	1	8+2
Medieoppslag	-	3	Flere
Deltakelse på Landsmøtet	100%	37,5%	33,3%
Uttalelser sendt til VLS	5	5	5
Uttalelser vedtatt i VLS	2	1	1

Beretningen avviker fra den som ble presentert for Norges Liberale Studentforbunds landsmøte, etter tilbakemelding fra Kontrollkomiteen, og oppdatering.

12.4 Venstres Studieforbund (VS)

Venstres Studieforbund (VS) er en paraplyorganisasjon for Venstre og Venstres sideorganisasjoner.

Venstres studieforbund har avsluttet rapportering for 2020 og vil utbetale kr. 790.400 til 120 lag i organisasjonen. Dette er en økning i antall lag som har søkt om studiestøtte, fra 104 lag i 2019.

Det er i 2020 en nedgang i antall registrerte studietimer fra 2019, men en økning i antall deltakere. Dette henger trolig sammen med at mye av gjennomføringen av kursaktiviteten i 2020 var digital. Digitale møter er ofte mer effektive og kortere enn fysiske møter, men har vært mer tilgjengelig for flere deltakere. Støtten til lagene har vært kr. 100,- per kurstime pluss en grunnstøtte på kr. 500,- per kurs.

	Antall kurs	Antall deltakere	Antall timer	Utbetalt støtte
2019	403	2134	8218	1.020.000
2020	380	2228	6004	790.400

Opplæring og oppfølging av kursledere har vært en satsning fra VSs side. Opplæringen skal gjøre kurslederne i stand til å arrangere digitale skoleringer i fylkeslagene.

Venstres Studieforbund (VS) har i 2020 arrangert én digital samling for kursledere i Venstre og Venstres sideorganisasjoner. Målet med samlingen var å gjøre deltakerne i stand til å arrangere digitale skoleringer på trinn 1 og trinn 2 nivå i fylkeslag og lokallag.

Venstres Studieforbund kommer tilbake med fullstendig årsmelding med rapporter, regnskap, kursaktivitet og andre detaljer på studieforbundets årsmøte i juni.

13. UTVALGS- OG KOMITÉARBEID

Venstre har i meldingsåret hatt følgende utvalg/komiteer i arbeid:

13.1 Internasjonalt utvalg

Internasjonalt utvalg har bestått av:

Solveig Schytz (leder)

(Viken)

Anders Wengen	(Viken)
Sofie Høgestøl	(Oslo)
Anne Margrethe Larsen	(Agder)
Eirik Natlandsmyr	(Oslo)
Kari Helene Partapouli	(Oslo)
Alf Helge Greaker	(Hordaland)
Anja Johansen	(Nordland)
Roger Axelson	(Viken)
Louise Bårdsen	(Unge Venstre)
Ingvild Tautra Vevatne	(Venstrekvinnelaget)

Internasjonalt utvalg har i 2020 spesielt bidratt inn mot Venstres programarbeid. Utvalget leverte et tidlig utkast til et nytt internasjonalt kapittel til Venstres programkomite og har også i etterkant kommet med innspill som har blitt tatt til følge i utformingen av programmet. Dette arbeidet har blitt ledet av stortingsrepresentant Solveig Schytz. Dessverre har pandemien gjort det vanskelig for utvalget å engasjere seg like sterkt som vanlig i Venstres europeiske og internasjonale liberale nettverk. Utvalget har en ambisjon om å forsterke dette engasjementet i 2021. Et nytt internasjonalt utvalg ble nedsatt av Venstres sentralstyre i desember 2020, og vil møte som vanlig fra og med 2021. Det utgående internasjonale utvalget har delt sine anbefalinger for videre arbeidsform framover.

13.2 Valgkomite

Landsmøtet 2019 valgte følgende medlemmer til valgkomite for 2019-2020:

Per A. Torbjørnsen (leder)	(Rogaland)
Irene Dahl (nestleder) *)	(Troms og Finnmark)
Eva Kvelland *)	(Agder)
Sjur Skjævesland	(Hedmark)
Arjo van Genderen	(Viken)
Gunn Berit Gjerde	(Møre og Romsdal)
Espen Ophaug	(Oslo)
Sondre Hansmark Persen	(Norges Unge Venstre)
Astrid Knutsen Hårstad	(Norges Venstrekvinnelag)

Varamedlemmer:

1. vara: Anne Mette Hjelle *)	(Vestland)
2. vara: Trond Åm	(Trøndelag)
3. vara: Karin Virik	(Vestfold og Telemark)
4. vara: Arne Ivar Mikalsen	(Nordland)

*) Nestleder Irene Dahl trakk seg som nestleder og medlem i valgkomitéen i juni 2020 etter at hun ble foreslått som kandidat til sentral- og/eller landsstyret. Eva Kvelland ble konstituert som ny nestleder og Anne Mette Hjelle rykket opp som fast medlem, mens de øvrige varamedlemmene rykket ett hakk opp.

Valgkomitéen startet sitt arbeid 04.04.2019 og hadde i alt seks møter i 2019 og fire fysiske møter i 2020. Totalt ble det 10 møter over til sammen 16 dager pluss 3 videomøter. På denne tiden fikk man bl.a. gjennomført 59 kandidatintervjuer.

13.3 Distriktpolitisk utvalg

Sentralstyret satte i november 2020 ned et nytt distriktpolitisk utvalg, som skal fungere i to år. Utvalget består av:

Alfred Bjørlo (leder)	(Vestland)
Trine Noodt	(Troms og Finnmark)
Toril Østvang	(Innlandet)
Pål Grørdahl	(Møre og Romsdal)
Ingunn Herstad Hensel	(Viken)
Jørn Martinussen	(Nordland)
Ingrid Åmlid	(Vestfold og Telemark)

John-Arvid Eik (Rogaland) og Tove Eivindsen (Trøndelag) er varamedlemmer.

Utvalget hadde et digitalt oppstartsmøte mot slutten av året.

13.4 Stortingsvalgprogramkomité

Stortingsvalgprogramkomiteen ble satt ned av landsstyret i juni 2019. Komiteen hadde følgende sammensetning:

Guri Melby (leder)	(Oslo)
Atle Hamar (nestleder)	(Vestland)
Erling Moe (nestleder)	(Trøndelag)
Tina Shagufta Kornmo	(Oslo)
Kristine Nore	(Viken)
Knut Aastad Bråten	(Innlandet)
Carl-Erik Grimstad	(Vestfold og Telemark)
Erlend Horn	(Vestland)
Ragnhild Helseth	(Møre og Romsdal)
Ida Gudding Johnsen	(Nordland)
Sondre Hansmark	(Unge Venstre)
Astrid Knutsen Hårstad	(Venstrekvinnelaget)
Amanda Rygg	(Liberale Studenter)

Varamedlemmer var Mia Bruvik (Rogaland), June Marcussen (Agder) og Børre St. Børresen (Troms og Finnmark).

Knut Aastad Bråten trakk seg i august 2020 fra komiteen, og Mia Bruvik rykket opp som fast medlem. I oktober 2020 bestemte sentralstyret at Sveinung Rotevatn skulle erstatte Guri Melby som leder i komiteen, etter at Melby ble valgt som partileder.

Komiteen hadde i meldingsperioden fire fysiske møter, en studietur til Stockholm og København, samt en rekke digitale møter. Komiteen organiserte deler av arbeidet i tematiske undergrupper.

Førsteutkastet til program ble lansert 1. oktober, og etter grundig behandling i hele partiorganisasjonen, og over 2000 endringsforslag, presenterte komiteen sitt endelige utkast 10. desember. Programmet skal vedtas på landsmøtet i 2021.

13.5 Tegnspråkutvalg

Venstres tegnspråkutvalg har i 2020 hatt noen møter, både interne og med enkelte av Venstres folkevalgte. Følgende var medlemmer i utvalget: i 2020: Sonja Myhre Holten, Hege R. Lønning, Adriana Fjellaker, Hanne Enerhaugen, Øystein Sletten og Julia Anh Thu Ølmheim.

13.6 Funkisnettverk

Venstres funkisnettverk ble opprettet vinteren 2019 og er en gruppe på Facebook hvor det diskuteres utfordringer som måtte oppstå. Noen av utfordringene blir avtatt videre til politikerne i kommunene eller på Stortinget. Høsten 2020 ble det avholdt et nettmøte om nytt stortingsprogram som førte til noen forslag til endringer. I gruppen er det 65 medlemmer. Sonja Myhre Holten og Gudrun Jære Hoel er administratorer og moderatører i gruppa.

13.7 Frie Venstre

Frie Venstre er Venstres skeive nettverk, som jobber med skeiv tematikk. Formålet er å følge med på aktuelle saker, utvikle politikk og være et tydelig talerør inn i Venstre. Nettverket er åpent for alle medlemmer i Venstre som er særlig interessert i slike spørsmål. Nettverket ledes av et arbeidsutvalg bestående av leder og fire medlemmer som har ansvar for drift av nettverket. Frie Venstre er "Associate Member" av det europeiske liberale nettverket, LGBTI Liberals of Europe.

Medlemmer i arbeidsutvalget har i 2020 vært Grunde Almeland (leder), Olav Persson Raner, Tor Kjetil Edland, Aud Jektvik og Petter Toldnæs. Fra desember har Olav Raner overtatt lederskapet.

I 2020 har aktiviteten i hovedsak vært deltakelse på digitale møter i regi av LGBTI Liberals. Høsten 2020 ble det arrangert et innspillmøte med de skeive organisasjonene i Norge, hvor vi fikk innspill til stortingsprogrammet. Utover det er det spilt inn forslag fra nettverket gjennom uttalelser, til stortingsvalgsprogrammet, til statsbudsjettet og til pågående politiske saker i Stortinget og regjeringen.

14. INTERNASJONAL AKTIVITET

Solveig Schytz, Trine Skei Grande og Marit Meyer representerte Venstre på ALDE Council (digitalt) 18. november 2020.

LM-06/21 Årsregnskap Venstres Hovedorganisasjon 2020

Resultatregnskap

Venstres hovedorganisasjon

	Noter	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Driftsinntekter og -kostnader				
Driftsinntekter :				
Offentlig støtte	1	16 279 896	16 290 000	16 361 686
Medlemskontingenter	2	993 016	1 300 000	1 008 381
Materiellsalg	3	36 137	75 000	1 017 146
Valgkamp innsamling og v-venn	4	30 100	20 000	322 272
Andre inntekter	5	8 300	10 000	0
Sum driftsinntekter		17 347 449	17 695 000	18 709 485
Driftskostnader :				
Lønnsrelaterte kostnader	6	-8 144 916	-8 200 000	-7 046 333
Kontor- og driftskostnader	7	-2 052 445	-1 645 000	-1 772 847
Materiell & lager	8	-216 030	-560 000	-1 083 239
Kommunikasjon og markedsføring	9	-436 169	-740 000	-612 894
Organisasjon og skolering	10	-3 044 009	-3 850 000	-3 869 111
Valgkampkostnader	11	-671 934	-674 000	-4 680 778
Støtte sideorg	12	-2 077 368	-2 171 000	-2 041 339
Andre utgifter		0	-20 000	0
Sum driftskostnader		-16 642 871	-17 860 000	-21 106 541
Driftsresultat før finansposter		704 578	-165 000	-2 397 056
Finansposter				
Finansinntekter	13	154 395	126 500	141 438
Finansutgifter		-45 798	-55 000	-46 150
Resultat av finansposter		108 597	71 500	95 288
<hr/>				
Årsresultat		813 175	-93 500	-2 301 768
<i>Avsetning til/fra valgkampfond</i>		-800 000	0	2 200 000
<i>Overf. egenkapital</i>		-13 175	93 500	101 768
Sum overføringer		-813 175	93 500	2 301 768

BALANSE

EIENDELER		2020	2019
Anleggsmidler			
Aksjer	14	151	2 430
Sum anleggsmidler		151	2 430
Omløpsmidler			
Materiellbeholdning	15	862 897	948 434
Kundefordringer	16	1 607 265	1 147 513
Andre kortsiktige fordringer	17	795 896	32 342
Forskuddsbetalte utgifter		318 650	506 552
Bankinnskudd og kontanter	18	12 970 822	12 941 180
Sum omløpsmidler		16 555 530	15 576 021
SUM EIENDELER		16 555 681	15 578 451

EGENKAPITAL OG GJELD		2020	2019
Egenkapital			
Egenkapital		2 068 943	2 059 778
Klimafond		52 488	48 478
Valgkampfond		9 800 000	9 000 000
Sum egenkapital	19	11 921 431	11 108 256
Gjeld			
Langsiktig gjeld:			
Avsetning for pensjonsforpliktelser	20	922 822	972 213
Sum langsiktig gjeld		922 822	972 213
Kortsiktig gjeld:			
Leverandørgjeld	21	1 703 253	1 359 704
Forskuddstrekk		427 768	414 017
Skyldig arbeidsgiveravgift		256 749	239 530
Påløpte feriepenge og arbeidsgiveravgift		1 192 367	1 338 314
Annen kortsiktig gjeld	22	131 291	146 417
Sum kortsiktig gjeld		3 711 428	3 497 982

Oslo, 12. april 2021

Guri Melby
Leder

Sveinung Rotevatn
1. Nestleder

Abid Raja
2. Nestleder

Marit H. Meyer
Generalsekretær

Noter til regnskapet

1. Offentlig støtte

Posten består av statsstøtte på kr. 16.279.896. Statsstøtten til politiske partier er et resultat av årlige forhandlinger i forbindelse med statsbudsjettet og er basert på en grunnstøtte samt stemmestøtte for avgitte stemmer ved sist avholdte Stortingsvalg.

2. Medlemskontingenter

Det ble i 2020 innbetalt i alt kr. 2.174.561 i kontingenter fra Venstres medlemmer. Av dette utgjorde fylkeslagenes andel kr. 801.480, mens lokallagenes andel utgjorde kr. 380.065. Venstres hovedorganisasjon fikk dermed netto kr. 993.016 i kontingentinntekter til sentrallet. Det henvises til årsmeldingen for oppsett over medlemsfordeling pr. fylke.

3. Materiellsalg

Posten består av salg av profil- og valgkampmateriell fra nettbutikken vi har hos Idé House of Brands AS. Materiellet selges til innkjøpspris, og det ble solgt materiell for i alt kr. 36.137 fordelt på 81 bestillinger i løpet av 2020. (*Se forøvrig note 8. Materiell og lager*).

4. Valgkampinnsamling

Det ble innbetalt i alt kr. 320.163 i valgkampbidrag og "venstre-venn"-bidrag til Venstre nasjonalt i løpet av 2020, men kr. 290.063 av dette var øremerkede midler som ble overført til fylkes- og lokallag.

Vi mottok valgkampbidrag på til sammen kr 31.100 fra 69 enkeltpersoner, hvorav kr. 1.000 ble videresendt idet bidragene var øremerket enkelte fylkes- og lokallag. Vi mottok i 2020 ingen valgkampbidrag fra bedrifter fra andre partiled.

Utover "valgkampbidrag" mottok vi kr. 289.063 i "venstre-venn" – faste månedlige avtalegirotrekk/betalinger - fra i alt 264 enkeltpersoner. Alle disse midlene ble utbetalt til fylkeslagene der "venstre-venn"-giverne er medlemmer.

5. Andre inntekter

Posten andre inntekter ble kr. 8.300 i 2020 og var studiestøtte fra Venstres Studieforbund

6. Lønnskostnader

Venstres Hovedorganisasjon har i 2020 hatt følgende ansatte:

- Generalsekretær Marit Helene Meyer i 100 % stilling
- Kommunikasjonssjef Steinar Haugsvær i 50% stilling. *)
- Kontorsjef Morten A. Hagen i 100% stilling.
- Organisasjonssjef Christian Johan Grønlie Herzog i 70% stilling. **)
- Kampanjeleder/fungerende organisasjonssjef Helene Z. Skulstad i 100% stilling.
- Organisasjonsrådgiver Tove Hofstad i 100% stilling.
- Organisasjonsrådgiver Fredrik O Carstens i 100% stilling
- Organisasjonsrådgiver studieforbund Sandra Yeomans i 100% stilling fra 10.02.2020

- Organisasjonsrådgiver/valgkamprådgiver Trine Mårtensson i 100% engasjementsstilling fra 23.11.2020
- Kommunikasjonsrådgiver/IKT Ole Bruseth i 100% stilling.
- Kommunikasjonsrådgiver/valgkamprådgiver Mona Lindseth i 100% engasjementsstilling fra 20.04.2020
- Kommunikasjonsrådgiver Liv Aarberg i 100% stilling til 30.09.2020
- Kommunikasjonsrådgiver Øystein K. Flakstad fra 01.10.2020
- Resepsjonist Anja Zabelberg i 100% stilling.

*) Kommunikasjonssjefen har blitt lønnet 50% fra hver av hhv VHO og Venstres Stortingsgruppe.

***) Organisasjonssjefen har vært delvis sykemeldt gjennom hele året.

Generalsekretæren har mottatt lønn og godtgjørelse på totalt kr 994.831.

Utover dette mottar partilederen og nestlederne et honorar på hhv. 20% og 10% av godtgjørelsen til en stortingsrepresentant.

I 2020 utgjorde honorar og andre ytelser til partileder i perioden 01.01-30.09.2020 kr. 160.189 og i perioden 01.10-31.12.2020 kr. 49.401.

Honorar og andre ytelser til 1. nestleder i perioden 01.01-30.09.2020 utgjorde kr. 79.056 og i perioden 01.10-31.12.2020 kr. 24.699.

Honorar og andre ytelser til 2. nestleder i perioden 01.01-30.09.2020 utgjorde kr. 81.056 og i perioden 01.10-31.12.2020 kr. 24.699.

Posten lønnsrelaterte kostnader består av:

Lønn, feriepenger og arbeidsgiveravgift	kr. 11.102.427
Tjenestepensjon	kr. 502.134
Personalforsikringer	kr. 56.132
Div. sosiale utgifter og rekruttering	kr. 55.004
Refusjon sykepenger og lønn utbetalt for andre	kr. -3.570.781
Totalt:	kr. 8.144.916

7. Kontor- og driftskostnader

Posten består av lokalleie, strøm, kontorforsikring, inventar og renhold på i alt kr. 645.860. Av disse kostnadene fikk vi refundert kr. 225.380 fra andre organisasjoner/brukere i kontorlokalene.

Posten består videre av kopiering/utskrifter og leie av kopimaskiner/skrivere på kr 84.476 hvor vi fikk refundert kr. 42.573 fra andre brukere, av porto og leie av frankeringsmaskin på kr. 67.056 hvor vi fikk refundert kr. 38.315 fra andre brukere, av drift og utvikling av medlemsregisteret og ferdigstilling av nytt medlemsregister samt kostnader knyttet til trykking, pakking og utsending av medlemskontingentkrav inkl. purringer og eFakturering av

kontingentkrav, og for adresseoppdateringstjeneste fra Posten/Bring på til sammen kr 861.132.

Videre består posten av e-postsystem og bredbånd på kr. 175.192 hvor vi fikk refundert 65.308 fra andre brukere, av telefoni/mobiltelefoni på kr. 129.003 hvor vi fikk refundert 36.589 av andre brukere, og posten består av datamaskiner, programvarelisenser, mobiltelefoner/nettbrett og kontorrekvisita på til sammen kr. 298.638 hvor vi fikk refundert 20.689 fra andre brukere.

Posten består også av revisjonskostnader på kr. 47.500, kontingenter i andre organisasjoner: Abelia, «Av-og-til», Venstres Studieforbund (VS), Visma Advantage samt Tono-avgift på kr. 124.935. I tillegg inngår aktuarberegning og support/vedlikehold av web-systemet til Proviso som brukes ifm landsmøter, landsstyremøter og landskonferansen, som beløper seg til kr. 52.231.

8. Materiell og lager

Posten består av kjøp av profilmateriell på kr. 38.633 for salg gjennom nettbutikken. Beholdningsendring på varelageret utgjør kr. 85.537 ved utgangen av året. Videre består posten av lagerleie, samt porto og ekspedering av bestillinger på profilmateriell i nettbutikken på til sammen kr. 91.859. Nettbutikken og lageret driftes av Idé House of Brands. *(Se forøvrig note 3. Materiellsalg)*

9. Kommunikasjon og markedsføring

Posten består av domeneleie, serverleie og drift av nettsidene samt utvikling av nye nettsider og et verktøy for nyhetsbrev på i alt kr. 243.743, men hvor andre brukere refunderte kr. 59.741 av kostnadene. Posten inneholder også annonsering i sosiale medier med kr. 116.219.

Forøvrig består posten av trykksaker, sms-system/utsendelser, annonsering, pressekonferanser, meningsmålinger/ kart- og rapporteringsverktøy til bruk for dørbank-registreringsverktøyet «EVA», frakt og katalogoppføringer på til sammen kr. 135.948.

10. Organisasjon og skolering

Landsmøtet

Posten består av reise-, oppholds og arrangementskostnader på totalt kr. 2.209.374 for det avlyste landsmøtet i april og det gjennomførte landsmøtet i september.

Kostnadene for reiser, opphold og gjennomføring av landsmøtet som ble avholdt i september ble kr. 1.562.452, Her fikk vi dekket inn kr. 816.470 i form av egenbetalinger for opphold og arrangementskostnader for deltagerne fra fylkeslagene og sideorganisasjonene.

Siden det opprinnelig planlagte landsmøtet i april ble vedtatt avlyst pga. Coronaviruset måtte vi betale for det som var bestilt. Vi fikk imidlertid en «tilgodelapp» på 50% av det

innbetalte beløpet som kan benyttes til et tilsvarende arrangement i 2021. Dermed har vi måttet kostnadsføre kr. 646.922 for det avlyste landsmøtet i april, og vil kunne trekk fra det samme beløpet på landskonferansen i 2021 dersom dette holdes på samme hotell.

Landsstyret

Posten består av møteroms-, oppholds- og reisekostnader til ett fysisk landsstyremøte i mars som ble avbestilt dagen før det skulle holdes og hvor vi måtte betale 100% av kostnadene for det som var bestilt. Vi fikk imidlertid to «tilgodelapper» for 50% av summen for bruk på to arrangementer som vi må holde der innen utgangen av 2021.

Posten består videre av kostnader til leie av studio og lyd/lys/bilde for digitale landsstyremøter, samt oppholdskostnader for de som deltok fysisk med rigg og gjennomføring av landsstyremøtet i oktober.

Kostnadene for landsstyremøtene endte opp på kr. 285.860, men vi fikk dekket inn kr. 11.000 av kostnadene for møterom og opphold ved at Unge Venstre hadde et mindre arrangement på samme hotell og betalte oss for dette.

Sentralstyret

Posten består av kostnader til reiser, overnattinger, møter og samlinger i sentralstyret og ledertrio som til sammen ble kr. 116.810.

Andre utvalg, møter og reiser

Posten består av kostnader til Lokalpolitisk Nettverk (LPN) inkl. tilskudd til fylkeslagene på kr. 47.123, Rikspolitisk Nettverk (RPN) på kr. 5.920, egne møter og arrangementer på kr. 134.089 hvor vi fikk dekket kr. 36.024 av deltagere fra Venstres Stortingsgruppe, egne utvalg (Internasjonalt utvalg, valgkomiteen og Distriktpolitisk utvalg) på kr. 342.432, programkomiteene (prinsipp-program og Stortingsvalgprogram) på kr. 424.823, grupper og nettverk (Ordførernettverket, Frie Venstre, Tegnspråknettverket) kr. 10.149, sentral reisevirksomhet på kr. 139.265 med fratrukk av reiser refundert av andre på kr. 11.921, blomster og gaver på kr. 58.240.

Internasjonal aktivitet

Posten består av kontingenter til Liberal International (LI) og Alliance of Liberals and Democrats for Europe (ALDE) og LGBTI Liberals Europe på til sammen kr. 109.450 og internasjonale møter på kr. 5.727.

Prosjekt DigDem

Posten omfatter også gjennomføring av prosjektet «DigDem» (Digitalt Demokrati) for digital gjennomføring av møter som går over ett år og hvor kostnaden i 2020 var kr. 15.000.

11. Valgkampkostnader

Posten inneholder også lønnskostnader på kr. 550.302 for to valgkamprådgivere (omtalt i note 6) som har jobbet med valgkamplanlegging, kandidatoppfølging, oppfølging av prioriterte kommuner og produksjon av podcaster til bruk i sosiale medier og Venstre-nettsider.

Posten inneholder også kostnad for lagringsplass, implementering, lisenser og drift av «Brandmaster» – et nettbasert brosjyreredigeringsverktøy for produksjon av lokale brosjyrer på kr 118 542.

I posten ligger også reiseutgifter for deltakelse på Arendalsuken med en kostnad på kr. 3.090.

12. Støtte sideorg/andre

Norges Unge Venstre:	kr. 1.627.990
Norges Venstrekvinnelag:	kr. 122.100
Norges Liberale Studentforbund:	kr. 60.000
Støtte til andre:	kr. 9.249
Nominasjonsmøter i fylkeslagene:	kr. 258.030

13. Finansinntekter

Finansinntektene består av renteinntekter for innskudd på Venstres bankkonti kr. 120.381 og utbytte på aksjene i LL Innrøndelagen på kr. 275, i Mentor Medier på kr. 800 og i Berner Gruppen på kr. 423.

I tillegg solgte vi den ene aksjen vi hadde i LL Innrøndelagen for kr. 32.516.

Denne aksjen hadde en oppgitt formuesverdi på kr. 1.762 og bokført verdi på kr. 1 i vårt regnskap da den ble solgt.

14. Aksjer

Aksjeporteføljen ved årsskiftet er:

90 aksjer i selskapet Berner Gruppen med oppgitt formuesverdi på kr. 1.174 og bokført verdi på kr. 150.

2000 aksjer i selskapet Mentor Medier med en oppgitt formuesverdi på kr. 66.951 og bokført verdi på kr. 1.

15. Materiellbeholdning

Verdien på profilmateriellet som ligger i nettbutikken anslås til kr. 862.897.

16. Kundefordringer

Posten består i hovedsak av "interne kunder", dvs. Venstres lokallag, fylkeslag og Stortingsrepresentanter for deltagelse på landsmøter, landsstyremøter og kjøp av valgkampmateriell.

Saldo "interne" kunder:	kr. 1.579.986
Saldo "eksterne" kunder:	kr. 127.279
Avsatt til tap:	kr. -100.000

17. Andre kortsiktige fordringer

Posten inneholder blant annet et tilgodehavende for ett større arrangement hos Quality Airport Hotel Gardermoen på kr. 646.922 fra det avlyste landsmøtet i april og et tilgodehavende for to arrangementer hos Thon Hotel Storo for det avlyste landsstyremøtet i mars 2020.

18. Bankinnskudd og kontanter

Posten består av kontanter på kr. 7.725 og bankinnskudd på kr. 12.963.097 fordelt på 12 forskjellige bankkonti.

19. Egenkapital

Inngående balanse egenkapital:	kr: 11.108.256
+ årets resultat	kr: 813.175
- avsetning til klimafond	kr. - 4.010
= utgående balanse egenkapital:	kr: 11.921.431

Egenkapitalen fordeler seg på valgkampfond på kr. 9.800.000, klimafond på kr. 52.488 og annen egenkapital på kr. 2.068.943.

20. Avsetning for forpliktelser

Posten gjelder avsetning til pensjonsforpliktelser.

21. Leverandørgjeld

Posten er delt inn i hhv. "interne leverandører", dvs. Venstres lokallag og fylkeslag som har penger tilgode («venstre-venn» innbetalinger og opptjent kontingent for 2. halvår 2020) og gjeld til "eksterne leverandører" for fakturaer som ikke var betalt ved årsskiftet:

Saldo "interne" leverandører:	kr. 1.388.397
Saldo "eksterne" leverandører:	kr. 314.857

22. Annen kortsiktig gjeld

Posten består av påløpte kostnader, forhåndsinnbetalinger av kontingenter, avsetning til forpliktelser, og annen kortsiktig gjeld på i alt kr. 131.291.

Covid-19 pandemien

Pandemien har ikke hatt vesentlig påvirkning på driften av Venstre i 2020. Opprinnelig planlagte fysiske møter og arrangementer har blitt erstattet og supplert med flere digitale møter og flere digitale arrangementer.

LM-7   Kontingent 2023

Landsmøtet 2020 fattet vedtak om kontingent for 2022. Dette vedtaket ligger til grunn for innstillingen.

Kontingentsatsen til Venstre sentralt økte fra kr 150,- til kr 175,- fra og med 2014. Samtidig ble ordningen med differensiert kontingent og reduserte satser utvidet fra å gjelde studenter til også å gjelde andre ikke-yrkesaktive, for eksempel pensjonister og personer som får sin inntekt fra ulike trygdeordninger.

Venstres vedtekter §2 fastslår:

Samlet kontingent fastsettes av Venstres landsmøte og gjelder alle fylkes- og lokallag. Det enkelte fylkes- og lokallag kan rapportere inn tilleggskontingent etter vedtak på sitt årsmøte. Landsmøtet fastsetter hvem som er berettiget til redusert kontingent.

Landsstyrets innstilling:

Kontingenten for 2023 forblir uforandret, både for yrkesaktive og ikke-yrkesaktive.

For yrkesaktive blir kontingenten kr. 300,- hvor kontingentsatsene som følger:

- Den sentrale kontingenten for 2023 forblir kr 175,-.
- Fylkeslagskontingenten for 2023 forblir kr 75,-
- Lokallagskontingenten for 2023 forblir kr 50,-

For ikke-yrkesaktive blir kontingenten kr. 150,- hvor kontingentsatsene som følger:

- Den sentrale kontingenten for 2023 forblir kr 75,-
- Fylkeslagskontingenten for 2023 forblir kr 50,-
- Lokallagskontingenten for 2023 forblir kr 25,-

LM-8: Vedtekter

Vedtektene finner du på venstre.no/vedtekter

Innen fristen ble det levert 7 forslag til vedtektsendringer.

Forslag til endringer i Venstres vedtekter

Forslag 1

Landsstyrets innstilling: innstilt

Forslagsstiller: Sveinung Rotevatn

Sted: §2. Medlemskap, Andre avsnitt, andre setning.

Type: Strykningsforslag

Dagens tekst

«Det enkelte fylkes- og lokallag kan rapportere inn tilleggskontingent etter vedtak på sitt årsmøte.»

Ny tekst:

-

Begrunnelse:

Når både sentralleddet, fylkesleddet og lokallagsleddet kan fastsetje ulike variantar av medlemskontingent, i tillegg til ulike rabatterte satsar for studentar, nye medlemmar etc, er resultatet eit sammensurium av ulike kontingentkrav. Dette gjer det vanskeleg å gjennomføre ringerundar og få inn kontingentar, sidan ein må ha oversikt over kva enkelt person skal betale. Det gjer det også meir krevjande å få til gode og enkle betalingsløysingar på SMS eller Vipps. Det er vanskeleg å sjå at desse ulempene lar seg forsvare ut frå den eventuell gevinsten av at laga kan setje sine egne satsar. Desse vedtektsendringsforslaga vil i sum føre til at medlemskontingenten blir fastsatt av landsmøtet, inkludert eventuelle rabattar.

Forslag 2

Landsstyrets innstilling: innstilt

Forslagsstillere: Unge Venstre, Liberale Studenter, Solveig Schytz (Viken), Grunde Almeland (Oslo), Arjo van Genderen (Viken), Margrethe Prahls Reusch (Viken), Trond Svandal (Viken), Konstane Løfors (Venstrekvinnelaget), Trine Noodt (Troms og Finnmark), Ingvild Wetrhus Thorsvik (Agder), Agnes Hoshovde Bernes (Vestland), Ida Gudding Johnsen (Nordland), Sofie Høgestøl (Oslo)

Sted: §2. Medlemskap, sjette avsnitt.

Type: Endringsforslag

Dagens tekst:

«Et medlem som trakasserer eller oppfører seg utilbørlig overfor andre medlemmer, kan fratras retten til å inneha tillitsverv i Venstre og retten til å delta på møter. Det er ansvarlig fylkesstyre som melder inn en slik sak til Venstres sentrale organer gjennom vedtak. Sentralstyret behandler saken, mens landsstyret er klageinstans i slike tilfeller.»

Ny tekst:

«Et medlem som trakasserer eller på annen måte opptrer utilbørlig overfor andre medlemmer, kan fratras retten til å inneha tillitsverv i Venstre, retten til å delta på møter, og/eller medlemskapet. Både partiets sentrale organer og lokal- og fylkeslag har rett til å foreslå slike tiltak. Sentralstyret behandler saken, og vedtak krever $\frac{2}{3}$ flertall. Landsstyret er klageinstans.»

Begrunnelse:

Dette forslaget går ut på å presisere og skjerpe reglene for disiplinærtiltak. Det innebærer også å introdusere et nytt virkemiddel, nemlig muligheten til å frata medlemskap.

#metoo og ulike varslings saker har aktualisert behovet for sanksjonsmuligheter i politiske organisasjoner. I Norge er Venstre og SV de eneste stortingspartiene uten eksklusjonsbestemmelser.

Alle skal føle seg trygge i Venstre. Det krever også at Venstre har tilstrekkelige virkemidler for å ivareta tryggheten i organisasjonen vår. Å be medlemmer melde seg ut er ikke et tilstrekkelig virkemiddel. Derfor anser vi muligheten til å frata medlemskap som helt nødvendig.

Venstre er en åpen og tolerant organisasjon. Det vil vi fortsatt være, også med en eksklusjonsbestemmelse. Men vi kan ikke tolerere at enkelte undergraver det politiske engasjementet i Venstre ved å utgjøre en fare for andre medlemmer.

Disiplinærtiltak krever allerede vedtak i sentralstyret. I vedtektene er det imidlertid ikke presisert hvilket flertall som kreves. Vi foreslår å presisere at sentralstyrets vedtak krever $\frac{2}{3}$ flertall. Et kvalifisert flertall skjerper terskelen ytterligere. Dette er viktig for å sikre betryggende prosesser ved eventuelle disiplinærtiltak.

Vi foreslår å endre ordlyden “oppfører seg utilbørlig” til “på annen måte opptrer utilbørlig”. Dermed kan man trekke paralleller mellom vilkårene i vedtektene og Arbeidsmiljøloven § 4-3 (3), som krever at arbeidstakere ikke skal utsettes for “trakassering” og “annen utilbørlig opptreden”. Det vil gjøre tolkningen av vedtektene mer forståelig, både for medlemmer og tillitsvalgte.

I dagens vedtekter er det “ansvarlig fylkesstyre” som melder inn en sak inn til Venstres organer gjennom vedtak. Saker som omhandler trakassering og utilbørlig oppførsel er gjerne sensitive, og det kan være lite hensiktsmessig å kreve formelle vedtak i fylkesstyret for å ta en disiplinærsak til sentralstyret. Vi foreslår å omformulere dette slik at flere organer (blant annet lokallag) kan melde inn slike saker til behandling i sentralstyret.

Disse forslagene til vedtektsendringer tar sikte på å sikre en mer betryggende behandling av disiplinærsaker i organisasjonen vår. Uavhengig av om det går gjennom, så håper vi dette vil bidra til en gjennomgang av retningslinjer og prosedyrer ved disiplinærsaker.

Det kan tenkes at retningslinjer for tidsforløp og flertallet som kreves i landsstyret burde vedtektsfestes. Inntil videre hviler det et større ansvar på organisasjonen for å sikre klare og betryggende prosesser. Vi ser frem til en god diskusjon om dette fremover.

Forslag 3

Landsstyrets innstilling: innstilt

Forslagsstiller: Generalsekretæren

Sted: §5. Fylkeslagene, sjette avsnitt, andre setning

Type: Endringsforslag

Dagens tekst:

«*det fylket*»

Ny tekst:

«*den valgkretsen*»

Begrunnelse:

Mer presist

Forslag 4

Landsstyrets innstilling: innstilt

Forslagsstiller: Ola Elvestuen

Sted: §9. Landsmøtet, andre avsnitt

Type: Endringsforslag

Dagens tekst:

«Ordinært landsmøte holdes innen utgangen av april hvert år til og med 2021. Fra og med 2022 avholdes ordinært landsmøte holdes innen utgangen av oktober hvert mellomvalgsår. Tid og sted fastsettes av landsstyret.»

Ny tekst:

«Ordinært landsmøte holdes innen utgangen av april hvert år. Tid og sted fastsettes av landsstyret.»

Forslag 5 (subsidiært til forslag 4)

Landsstyrets innstilling: innstilles subsidiært til forslag 4.

Forslagsstiller: Ola Elvestuen

Sted: §9. Landsmøtet, andre avsnitt

Type: Endringsforslag

Dagens tekst:

«Ordinært landsmøte holdes innen utgangen av april hvert år til og med 2021. Fra og med 2022 avholdes ordinært landsmøte holdes innen utgangen av oktober hvert mellomvalgsår. Tid og sted fastsettes av landsstyret.»

Ny tekst:

«Ordinært landsmøte holdes innen utgangen av april hvert valgår. Tid og sted fastsettes av landsstyret.»

Forslag 6

Landsstyrets innstilling: innstilt

Forslagsstiller: Sveinung Rotevatn

Sted: §9. Landsmøtet, Tjueførste avsnitt, kulepunkt to

Type: Endringsforslag

Dagens tekst:

«Fastsette den sentrale medlemskontingenten for det påfølgende kalenderår.»

Ny tekst:

«Fastsette medlemskontingenten for de to påfølgende kalenderår.»

Forslag 7

Landsstyrets innstilling: innstilt

Forslagsstiller: Generalsekretæren

Sted: §9. Landsmøtet, Tjueførste avsnitt, kulepunkt fire:

Type: Endringsforslag

Dagens tekst:

«Fastsette hovedsak for det påfølgende landsmøtet og legge rammer for fremdriften av forberedelsesarbeidet for denne saken.»

Ny tekst:

«Fastsette hovedsak for det påfølgende landsmøtet.»

Begrunnelse:

Forberedelsesarbeidet har tidligere vært gjennomført av sentral- og landsstyret, og generalsekretæren mener dette vil være mer hensiktsmessig også i framtida.

LM-9: Stortingsvalgprogram 2021-2025

Forslag til stortingsvalgprogram ettersendes som eget vedlegg.

Endringsforslagene til stortingsvalgprogram med landsstyrets innstillinger ettersendes også som eget vedlegg.

Forslag som skal voteres aktivt over i landsmøtet må opprettholdes. Frist for opprettholdelse var fredag 9. april 2021 kl. 12.00.

Dette er omfangsrike dokumenter og vi ber deg sette av tid frem mot landsmøtet til å lese gjennom innstillingene og ta stilling til dem. Det vil ikke være tid under møteavvikling og votering til å lese forslagene. For å delta i debattene og voteringene er det viktig å forberede seg, lese dokumentene og gjerne snakke om dem med andre medlemmer.

LM-10 Politiske uttalelser

Det er kommet inn 26 forslag til uttalelser innen fristen 1. april. I tillegg har redaksjonskomitéen lagt frem en generell politisk uttalelse.

Redaksjonskomiteen har innstilt en uttalelse til realitetsbehandling. Dette er det vanlige i år der vi også vedtar stortingsvalgprogram.

I henhold til den foreslåtte forretningsorden er prioriteringsdebatten kl. 16.15 – 16.30 på fredag 23. april. Redaksjonskomitéen har fremmet forslag om hvilken uttalelse som skal behandles.

Endringsforslag må leveres elektronisk **innen 19. april**. Fristen er satt tidligere enn vanlig for at delegatene skal motta og kunne ta stilling til redaksjonskomiteens innstilling på endringsforslagene i bedre tid før behandlingen av forslagene. Dersom landsmøtet beslutter å behandle andre uttalelser enn den som er innstilt av redaksjonskomiteen vil det bli åpnet for endringsforslag på disse uttalelsene, med frist klokken 20.00 på fredag 23. april.

Skjema for elektronisk levering av endringsforslag til sak LM-10 Politiske uttalelser finnes her:

<http://www.venstre.no/lm2021/LM-10>

Skjemaet åpnes for innsending tirsdag 13. april.

Merk særlig:

Fristen for endringsforslag er 19. april, altså mandag før landsmøtet. Dette er nytt fra og med 2019, tidligere har fristen vært på kvelden på landsmøtets første dag.

I det foreslåtte programmet for landsmøtet er det lagt opp til behandling av den politiske uttalelsen i plenum lørdag 24. april kl. 09.30 – 10.15.

Redaksjonskomiteen fremmer følgende forslag til hvilke uttalelser som skal behandles

1 - Et grønnere, rausere og mer moderne Norge

Temamessig sortering av uttalelser som er kommet inn innen fristen

Generell uttalelse

- 1 Et grønnere, rausere og mer moderne Norge

Arbeid og Velferd

- 2 Folk i form til arbeid
3 Ungdom må få prøve seg i arbeidslivet

Boligpolitikk

- 4 Bolig for alle

Distriktpolitikk

- 5 Vestland skaper framtida sjølv!

Helse

- 6 Trygt og godt fødetilbud i hele landet
7 Bedre seksuell og reproduktiv helse for kvinner i Norge og internasjonalt

Innvandring og integrering

- 8 Norsk innvandringspolitikk må reformerast: UDI må endrast, UNE må leggjast ned

Justis (trygghet og rettssikkerhet)

- 9 Øk bruken av omvendt voldsalarm
10 Samfunnssikkerhet og beredskap – en tid for gjenreising av totalforsvaret?

Klima og energi

- 11 Sirkulærøkonomi – satsing på reparasjon og gjenbruk
12 Klimakampen trenger alle gode krefter - også kjernekraft!

Forslagsstiller

Redkasjonskomiteen

Forslagsstiller

Viken Venstrekvinnelag
Møre og Romsdal Venstre

Forslagsstiller

Vestland Venstre

Forslagsstiller

Vestland Venstre

Forslagsstiller

Norges Venstrekvinnelag
Norges Venstrekvinnelag

Forslagsstiller

Vestland Venstre

Forslagsstiller

Rogaland Venstre
Innlandet Venstre

Forslagsstiller

Vestfold og Telemark
Venstrekvinnelag, Bamble
Venstre og Kragerø Venstre
Frode Tennebø, Torbjørn
Grønn, Sven Magne Anda,
Øivind Nordahl, Signy
Gjærum, Henrik Schultz, Jan
Edvard Næss Jerstad, Jack
Roger Blindheim og Ole Røed

- 13 Kjernekraft – på lag med framtida
Ole Røed, Signy Gjørsum, Harald Tveit, Tone Lind Jørgensen, Henning Nilsen, Kai Isaksen, Haakon Lind Wærstad, John- Kåre Krokene, Nicolai Staurvik og Herulf Johansen
Innlandet Venstre
Forslagsstiller
- 14 Green deal
Tønsberg Venstre
Forslagsstiller
- Kultur og informasjon**
- 15 Bibliotek, møteplass og folkeverksted
Norges Venstrekvinnelag
Forslagsstiller
- Liberale rettigheter**
- 16 Fjern statsstøtte til organisasjoner som bryter menneskerettighetene
Vestfold og Telemark Venstre
Forslagsstiller
- Natur og miljø**
- 17 Villreinforvaltning i naturlig balanse
Vestland Venstre
- 18 Naturen som premiss!
- 19 Førdefjorden er for verdifull til å bli dumpingplass for gruveavfall
Sunnfjord Venstre
- 20 Norge må ha en helhetlig nasjonal avfallsplan som sikrer at vi når målene i EUs handlingsplan om sirkulærøkonomi.
Ole Røed
- 21 Hvorfor er verdens kanskje beste plante fortsatt ulovlig i Norge?
Tønsberg Venstre
Forslagsstiller
- Næringsliv**
- 22 Biomarin industri og potensialet for nye matproduksjonssystemer
Vestfold og Telemark Venstre
Forslagsstiller
- Oppvekst og familiepolitikk**
- 23 Todeling av Barnevernet
Erling G. Hillestad
Forslagsstiller
- Transport**
- 24 2021, jernbanens år i EU
Vestfold og Telemark Venstre
- 25 Gi hele togstrekningen Oslo – Skien dobbeltspor nå
Skien Venstre
Forslagsstiller
- Annet**
- 26 Om den politiske situasjonen
Trøndelag Venstre

Forslag nr 1

Generell uttalelse

Forslagsstiller: Redaksjonskomiteen

1 **Et grønnere, rausere og mer moderne Norge**

2 Høstens valg blir et retningsvalg for Norge. Det blir et valg mellom en tro på framtida eller en
3 drøm om fortida. Mellom grønn optimisme eller grå pessimisme. Mellom økt frihet for hver
4 enkelt eller økt innflytelse for enkelte særinteresser. Mellom internasjonalt samarbeid eller
5 nasjonalisme. Mellom tro på og tillit til det private initiativ og jobbskapere eller
6 mistenkeliggjøring av suksess og tro på økt statliggjøring av oppgaver og næringsliv.

7 Venstre ønsker et samfunn med økt frihet for hvert enkelt menneske, et inkluderende
8 fellesskap med små forskjeller, stor tillit, toleranse og mangfold. Vi har troen på at de store
9 utfordringene i vår tid best løses på tvers av landegrensene.

10 *Viktige reformer må fullføres*

11 Denne høsten står noen av de viktigste reformene og gjennomslagene vi har vært med å
12 sikre på spill: Rusreformen, som sparer liv og som sikrer at rusbrukere møtes med hjelp i
13 stedet for straff. Oppfølging av klimameldingen og et grønt skatteskifte, som både gir
14 reduserte utslipp i tråd med Parisavtalens mål, slår fast at forurenseren skal betale og bidrar
15 til at det lønner seg å arbeide og eie og drive norske bedrifter og arbeidsplasser. El-
16 bilfordelene som har medført at mer enn annen hver ny bil som selges er en nullutslippsbil
17 og at målet om at nybilsalget bare skal være nullutslippsbiler i 2025 kan nås. Et lærerløft
18 som har medført at rekordmange lærere tar etterutdanning og en sterk økning i søknad til
19 lærerutdanningen. Fritt skolevalg og reform i videregående skole som skal sikre større
20 valgfrihet for den enkelte elev, og at flere samtidig gjennomfører skoleløpet. Økt dyrevelferd
21 gjennom bl.a. å avvikle pelsdyrnæringen og et humanitært løft gjennom rekordstort antall
22 kvoteflyktninger.

23 *Veien ut av krisen er grønn og inkluderende*

24 Venstre har en klar plan for hvordan vi skal bygge et bedre Norge etter koronapandemien. Vi
25 skal ta lærdom av hvordan ny teknologi og nye måter å arbeide på gir folk mer frihet og
26 større muligheter til å organisere sin egen hverdag, samtidig som vi også må bidra mer for å
27 gi bedrifter, kulturliv, frivillighet og personer støtte til å gjenoppta aktivitet og komme
28 tilbake i jobb. Venstre vil spesielt prioritere tiltak for langtidsledige og grupper med svak
29 tilknytning til arbeidsmarkedet og som står i fare å falle varig ut av arbeidslivet. Vi vil rette en
30 ekstra innsats mot sårbare barn og unge, funksjonsnedsatte og andre sårbare grupper som
31 opplever store utfordringer som følge av pandemien. Vi skal sørge for at videregående
32 elever og studenter får gode muligheter til å fullføre utdanningen sin gjennom å styrke
33 satsingen på psykisk helse, bosituasjon og se på muligheter for kompensasjonsordninger for
34 tapt arbeid under studiet som følge av pandemien. Og vi vil ikke minst lage rammer slik at
35 næringslivet kan skape grønne jobber og en mer bærekraftig fremtid på veien ut av krisen.

36 Som følge av den mest dramatiske og akutte krisen verden og Norge har gjennomlevd i dette
37 århundret, vil Venstre understreke viktigheten av at staten må stille opp med tilstrekkelig

38 støtte og hjelp så lenge det er nødvendig, slik at vi sammen kommer oss gjennom krisen.
39 Venstre ønsker at Norge skal bli et grønnere og varmere samfunn som har tro på framtidens
40 teknologiske løsninger.

41 *En grønn giv*

42 Paris-avtalen var et gjennombrudd i det internasjonale klimasamarbeidet, og den har lagt
43 premissene for både Venstres og regjeringens politikk og prioriteringer. Vi har lagt fram en
44 klimaplan som viser hvordan vi skal nå målene der en økt CO₂-avgift til 2000 kroner per tonn
45 innen 2030 og en milliardsatsing på karbonfangst og -lagring er de viktigste virkemidlene.
46 Inngenting av dette hadde vært på plass uten Venstres vilje til prioriteringer.

47 Men det holder ikke bare å begrense virkningen av de utslippene vi allerede har, vi må også
48 slippe ut mye mindre, hvert eneste år. Vi vil innføre et nasjonalt ungdomskort som gjør det
49 enklere og billigere å reise kollektiv. Vi vil fortsette satsingen og den økte statlige støtten til
50 store kollektivprosjekter. Vi vil bygge ny jernbane mellom de store byene våre og ut i
51 Europa. Vi vil legge fram en forpliktende plan for å bygge ut en bedre infrastruktur for lading
52 og påfyll av fornybarbiler over hele landet innen 2025. Venstre vil også styrke og spisse
53 Klimasats-ordningen for grønn omstilling og klimakutt i kommuner og fylker og gjøre den
54 permanent. Det vil både være god distriktspolitikk og god klimapolitikk. Venstre vil også
55 videreføre "Grønn plattform", som gir bedrifter og forskningsinstitutter støtte til forsknings-
56 og innovasjonsdrevet grønn vekst, ut over den første treårsperioden 2020-2022 og vi vil
57 forsterke det grønne skatteskiftet.

58 Venstre vil bruke det grønne skiftet og sirkulærøkonomien til å skape en ny grønn giv i hele
59 landet. Norge har store lagre av grønne råstoffer, god tilgang på vannkraft og mye digital
60 kompetanse. Sammen med flinke hender og hoder i mange bransjer gjør dette at vi er godt
61 rustet for å bidra til å bygge nye industrieventyr, skape tusenvis av nye arbeidsplasser og
62 kutte betydelige utslipp. Venstre vil bl.a. opprette flere studier og studieplasser innen
63 bærekraft, bioøkonomi og sirkulær økonomi og styrke forskningen på sirkulærøkonomi,
64 både gjennom Forskningsrådet og regionale forskningsfond, og styrke Enovas innsats rettet
65 mot sirkulærøkonomi

66 *En ny nærings- og distriktspolitikk for hele landet*

67 Venstre ønsker en ny nærings- og distriktspolitikk for hele landet. Næringsliv, kulturliv og
68 frivillighet over hele landet bidrar til velferd, levende lokalsamfunn og er motoren i det
69 grønne skiftet. Vi tror på innovasjon og at ny teknologi vil bidra til å omstille oss til en grønn
70 framtid. De fornybare ressursene som primært finnes i distriktene bør utnyttes på en trygg
71 og miljøvennlig måte, slik at vi kan drar fordeler av det både lokalt og nasjonalt.

72 For å lykkes med dette er vi helt avhengige av at både det offentlige virkemiddelapparatet
73 og skattesystemet stimulerer til bedriftsetableringer og innovasjon, rekruttering av
74 kompetent arbeidskraft og til en kraftfull forenkling både for dem som vil satse og skape en
75 arbeidsplass for seg selv og noen til, og for etablerte bedrifter som ønsker å vokse og utvikle
76 nye ideer og løsninger. Vi vil fjerne hindringer for handel mellom offentlig innkjøpere og små
77 bedrifter.

78 Venstre vil sørge at vi har et skatte- og avgiftssystem som stimulerer til investering og
79 etablering av nye bedrifter og nye arbeidsplasser. Venstre ønsker derfor at det settes ned et
80 nytt offentlig skatteutvalg som skal ha som hovedmandat å se på hvordan skattesystemet
81 kan brukes mer målrettet enn i dag til å stimulere grønn næringsutvikling i hele landet.

82 Koronapandemien har vist at fysiske arbeidsplasser for mange yrker og arbeidsoppgaver ikke
83 trenger å være samlet eller lokalisert til store byer eller sentra. Det gir nye muligheter, og
84 nasjonale og regionale styresmakter både må og kan tenke nytt i distrikts- og
85 næringspolitikken.

86 Venstre vil prioritere utbygging av bredbånd/fiber og mobilkommunikasjon som et spesielt
87 viktig distrikts- og næringspolitiske virkemiddel de neste fire årene. Det kan mest effektivt
88 finne sted i et spleiselag mellom staten og private aktører. I tillegg vil vi oppdatere
89 arbeidsmiljøloven til en ny og mer digital og desentralisert arbeidshverdag og sikre gode
90 sosiale sikkerhetsnett for gründere og jobbskapere i hele landet. Venstre vil bl.a. gjøre den
91 midlertidige inntektssikringsordningen for selvstendig næringsdrivende til en permanent
92 ordning og arbeide for ytterligere forbedringer i sykelønnsordningen for næringsdrivende.

93 *Et samfunn for alle*

94 Tilgang til kunnskap er det viktigste vi kan gi våre barn. Derfor satser vi på økt kvalitet i
95 barnehagen og skolen. Alle barn må få vokse opp i trygge og gode omgivelser, oppleve
96 læring, mestring og utvikling, få seg venner og ha fritidstilbud som har plass til alle og som
97 tar barn på alvor.

98 Venstre vil at den norske skolen skal bli verdens beste. Da må vi ha en kultur for å lære, for
99 hele tiden å strekke seg mot et enda høyere mål, en kultur for å gi tilbakemeldinger, for å
100 stille krav og gi støtte, og sikre at vi hele tiden er oppdaterte på den faglige utviklingen.
101 Samtidig må vi gi mer frihet og mer ansvar til den enkelte lærer, skole og skoleeier slik at
102 utfordringene kan løses best mulig.

103 Venstre vil gjennomføre en rekke viktige reformer og tiltak de neste fire årene som sikrer
104 alle barn et best mulig grunnlag. Vi vil innføre en barnehagegaranti som gir barn rett til
105 barnehageplass etter endt foreldrepermisjon og endre dagens finansiering av barnehager
106 slik at de kan tilby en mer fleksibel åpningstid. Vi vil innføre gratis halvdagsplass i SFO/AKS til
107 alle barn i lavinntektsfamilier slik at de som har størst behov har mulighet til å delta og vi vil
108 innføre fleksibel skolestart slik at oppstart kan tilpasses barnas behov og modenhet. Og vi vil
109 styrke retten til individuelt tilpasset undervisning slik at alle barn kan møtes på deres
110 premisser. Venstre vil også gjennomføre en forsterket innsats slik at alle barn og unge skal få
111 tilstrekkelig digital kompetanse på skolen.

112 *Fire nye år*

113 Venstre ønsker at den sittende regjeringen bestående av Høyre, Venstre og KrF med Erna
114 Solberg som statsminister skal fortsette etter valget. Det vil være best for Norge og de
115 utfordringene vi vil møte og løse de neste årene. Dersom det ikke blir flertall for et annet
116 regjeringalternativ, er det naturlig at dagens regjering fortsetter sitt gode arbeid og søker
117 det samarbeid i Stortinget som gir best mulig gjennomslag for regjeringens politikk.

- 118 Venstre vil fortsette å føre en politikk som kutter klimagassutslipp, satser på skolen og som
119 skaper bedre rammevilkår for bedrifter i hele landet. Vi går til valg for å sikre en grønn
120 framtid med frihet og muligheter for alle.

Forslag nr 2

Arbeid og velferd

Forslagsstiller: Viken Venstrekvinnelag

121 Folk i form til arbeid

122 Venstre mener flere kronisk syke bør gis mulighet til arbeid og mener en premiering av
123 arbeidsgivere som ansetter eller beholder kronisk syke kan være løsningen.

124 Venstre ønsker å premiere de arbeidsgiverne som aktivt finner nye måter å organisere
125 arbeidshverdagen på, slik at flere uføre skal kunne delta aktivt i arbeidslivet.

126 Flere uføre eller delvis uføre har gode muligheter til å jobbe hvis forholdene ligger tilrette.
127 De aller fleste ønsker å delta i arbeidslivet og det bør være mulig å delta i arbeidslivet på
128 egne premisser. En tilrettelegging både for den enkelte arbeidstaker og for den enkelte
129 arbeidsgiver, gjør at flere kan bidra i arbeidslivet.

130 For at arbeidsgiver skal ta sjansen på å rekruttere eller beholde ansatte med sykdom og
131 kroniske plager, er det nødvendig med en form for premiering som gjør at arbeidsgiveren
132 ikke får unødig høy risiko.

133 Venstre mener regjeringens inkluderingsdugnad har ført oss i riktig retning, og har gjort det
134 langt enklere å kombinere uføregrad med arbeid. Det gjør at flere med kroniske plager får
135 innholdsrike og meningsfulle hverdager også med et kollegialt nettverk.

136 Koronaårets erfaringer med arbeid fra hjemme gir oss enda flere muligheter for
137 tilrettelegging. Det gir et stort mulighetsrom for fleksibilitet. Mange med kroniske
138 sykdommer bruker mye krefter for å komme seg opp og ut av huset. Med fleksible
139 arbeidsløsninger kan flere uføre utføre arbeid. Flexibiliteten vi har vært nødt til å utvise i
140 arbeidslivet det siste året, har vist at vi takler å ha fleksibilitet i arbeidslivet. Dette bør være
141 en lekse vi tar med oss inn i fremtiden.

142 For en som sliter psykisk kan barrieren ved å kle på seg, sminke seg og komme seg på
143 kontoret stå i veien for å fungere i arbeidslivet. For en med daglige store smerter eller
144 fatigue, kan det å måtte være i et aktiv kontorlandskap være nok til å ødelegge dagen og
145 redusere effektivitet og arbeidsevne betraktelig. For disse menneskene kan lønnet arbeid
146 med fleksibilitet og utstrakt grad av hjemmekontor være nøkkelen til et liv på innsiden av
147 arbeidslivet.

Forslag nr 3

Arbeid og velferd

Forslagsstiller: Møre og Romsdal Venstre

148 **Ungdom bør få prøve seg i arbeidslivet**

149 Møre og Romsdal Venstre ønsker at alle norske ungdommer, uavhengig av bakgrunn, skal gis
150 mulighet til å utvikle identitet og tilhørighet med bakgrunn i gode relasjoner til samfunnet,
151 naturen og menneskene rundt seg.

152 Dagens ungdom trenger mer enn noen gang å gis mulighet til å bli sett, lagt merke til og å bli
153 satt pris på. De trenger å føle at de hører til og at deres tilstedeværelse utgjør en forskjell. 12
154 års skolegang gir ikke nødvendigvis denne følelsen. Mange ungdommer trenger derfor
155 avbrudd der de kan vise hva de er gode for også på andre områder, og hvor de blir synlig
156 belønnet for sin innsats.

157 Venstre vil på bakgrunn av dette jobbe for å gi ungdom mulighet til å prøve seg i arbeidslivet
158 f.o.m. det året de fyller 16 etter modell fra den Islandske «vinnuskóli» (arbeidsskole). Dette
159 skal skje i ferier og på fritiden, og skal være organisert av kommunene.

160 Arbeidsoppgavene kan være alt fra ulike vedlikeholdsoppgaver til forskjønning av offentlige
161 uteområder og trivselsarbeid på sykehjem, aktivitetsentre og i besøkstjenesten. Man kan
162 også organisere hjelpeordninger for eldre, utføre og andre som har egnede oppgaver de
163 ønsker utført, gjerne i samarbeid med lokale frivilligsentraler. Arbeidet skal være lønna etter
164 regulativ.

165 Dette vil gi ungdommene tidlig arbeidserfaring og innsikt i arbeidslivet og mulige yrkesvalg.
166 De vil også få lære voksne og eldre å kjenne på en annen måte enn de er vant til, og mange
167 unge vil få mulighet til å tjene egne penger og realisere drømmer de ellers ikke ville hatt
168 mulighet til å få realisert.

169 Vi tror også at en befolkning med arbeidserfaring fra «enkle» jobber i ungdommen vil gi en
170 mer fleksibel arbeidsstyrke. Dette kan bli viktig i kriser og i situasjoner der arbeidsmarkedet
171 endres raskt.

Begrunnelse:

Møre og Romsdal Venstre vil jobbe for gi ungdommene tidlig arbeidserfaring og innsikt i arbeidslivet og mulige yrkesvalg. De vil også få lære voksne og eldre å kjenne på en annen måte enn de er vant til, og mange unge vil få mulighet til å tjene egne penger og realisere drømmer de ellers ikke ville hatt mulighet til å få realisert.

Vi tror også at en befolkning med arbeidserfaring fra «enkle» jobber i ungdommen vil gi en mer fleksibel arbeidsstyrke. Dette kan bli viktig i kriser og i situasjoner der arbeidsmarkedet endres raskt.

Forslag nr 4 **Boligpolitikk**

Forslagsstiller: Vestland Venstre

172 **Bolig for alle**

173 Prisveksten i boligmarkedet har de siste årene vært enorm, i pressområdene. Det har vært et
174 gode for de som eier bolig, men det gjør det vanskeligere for unge og folk med lave inntekter
175 å komme inn på boligmarkedet. Over tid har forskjellen mellom de som eier en bolig og de
176 som ikke gjør det blitt større. Vestland Venstre vil gjennomføre tiltak som sikrer likere
177 muligheter på boligmarkedet.

178 Nordmenn har de fleste verdiene sine plassert i bolig, og sammenlignet med andre land
179 investerer vi mindre i nyskapende bedrifter. Avkastningen og skattefordelen for boligeiere
180 har gjort at det har vært en mye mer lønnsom investering, heller enn å putte i pengene sine
181 et sted hvor de skaper større verdier for samfunnet.

182 Samtidig er hjelpen til de som er utenfor boligmarkedet for liten. Folk med helt vanlige
183 inntekter sliter med å komme seg inn på boligmarkedet uten hjelp fra foreldre.

184 Vestland Venstre vil ha en skattereform som gjør det mer lønnsomt å investere i
185 arbeidsplasser og verdiskapning enn i boliger. Formuesskatten i dag har en slik innretning at
186 du må betale mye mer skatt på investeringer i bedrifter enn i bolig. Derfor vil Vestland
187 Venstre sørge for at staten ikke favoriserer investeringer i boliger fremfor investeringer i
188 bedrifter.

189 Samtidig må vi sørge for målrettede tiltak som sikrer folk et tak over hodet, og at flere på
190 sikt kan eie sin egen bolig. Derfor vil vi sørge for å øke tilskuddet til Husbanken og øke
191 bostøtten til vanskeligstilte. Vi vil også at Husbanken skal få en mer markert veiledningsrolle
192 i boligplanlegging og helhetlig virkemiddelbruk, både i pressområder og distriktskommuner.
193 Dessuten vil vi prøve ut tilskuddsløsninger som stimulerer til sosiale boformer og
194 delingsløsninger.

195 Vi trenger også flere studentboliger, og vi vil gjøre det enklere og mindre kostnadskrevenne,
196 å bygge slike, gjennom, om nødvendig, endre lovgivningen. Flere boliger tilgjengelig for
197 denne gruppen leietakere, vil bidra til å senke prisene, og dermed bidra til en bedre
198 økonomisk hverdag for studentene.

Begrunnelse:

Uttalelse vedtatt av styret i Vestland Venstre

Forslag nr 5

Distriktpolitikk

Forslagsstiller: Vestland Venstre

199 Vestland skapar framtida sjølv!

200 Kvar dag grip menneske og bedrifter i fylket vårt moglegheiter og skapar verdier – til det
201 beste for heile landet. Næringslivet vårt er leiande ikkje berre i Noreg, men også i verda. Vi
202 skapar framtida vår sjølv!

203 Verda og Vestland er i rask endring, blant anna på grunn av det grønne skiftet. Dette gjev oss
204 ein unik moglegheit til å bygge lokalsamfunn og region.

205 Vestlandet ligg tett på havet og har rikt med naturressursar til lands og til vanns. Stadig fleire
206 eldre gjer behovet større for å rekruttere til omsorg. Samstundes gjer ein-sidede
207 arbeidsmarknader og store reiseavstandar det unødvendig vanskeleg å rekruttere også til
208 privat sektor. Ny teknologi som tvingar seg fram mellom anna på grunn av koronapandemien
209 er derimot ei motkraft som gjer det stadig enklare å busette seg og arbeide de-sentralt. Ein
210 treng ikkje lenger bu midt i Oslo for å arbeide i Oslo. Det er viktig at også regionale og
211 nasjonale styresmakter tek dette inn over seg i si planlegging og verkemiddelbruk, og tenker
212 nytt og offensivt på distrikts-Noreg sine vegne.

213 Nasjonale og regionale myndigheiter må legge til rette for at ein byggjer ut desentraliserte
214 klynger av utdanningsmiljø og offentlege kompetansearbeidsplassar i heile landet. Eit godt
215 døme er arbeidet med Statens Hus i Stad. Dette vil vere avgjerande for å sikre tilflytting,
216 mangfald i bu- og arbeidsmarknadsregionar og rekruttering til offentleg og privat sektor.
217 Venstre vil også flytte fleire statlege verksemder ut av Oslo, slik vi tidlegare har gjort med
218 mellom anna Konkurransetilsynet i Bergen og Fredskorpset/Norec i Førde.

219 Alle må ha god tilgang til breiband og mobilkommunikasjon. Dette må ikkje stå i vegen for
220 etablering av arbeidsplasser og busetting i distrikta!

221 Samferdselssektoren må legge til rette for at folk og varer kjem trygt og raskt fram på ein
222 måte som er mest mogleg skånsam for klima og miljø. Dette betyr m.a. at meir transport av
223 varer bør skje sjøvegen, noko t.d. Stad skipstunnel vil bidra til. Moderne og saumlaust
224 kollektivtilbod på veg, sjø og i lufta er viktig for næringslivet og folk i ein region som alltid har
225 sett utover i verda. Difor vil Vestland Venstre mellom anna jobbe for at ferjetakstane vert
226 redusert.

227 Vestlandet ligg tett på havet og har rikt med naturressursar. Dette har, og skal framleis gje
228 grunnlag for gode liv, arbeidsplassar og gode lokalsamfunn. Vi treng godt kulturtilbod og
229 nærleik til offentlege tenester der folk bur, og eit desentralisert utdanningstilbod. Vestland
230 Venstre vil styrke satsinga på fleksible utdanningsløp som kan gjennomførast parallelt med
231 jobb og utanfor universitets- eller høgskulecampus.

232 For å byggje vidare på alt det positive som skjer, skape eit godt grunnlag for berekraftig vekst
233 og utvikling i distrikta, og gjere det attraktivt å bu i Vestland fylke, er Venstre særleg opptatt
234 av:

- 235 ✓ ein moderne distriktpolitikk, der regionale og nasjonale styresmakter søker nye,
- 236 meir inspirerande utsikter frå frå kontora sine
- 237 ✓ prøve ut at statsansatte i Oslo får flytterett til eigen jobb (rett til å flytte ut i distriktet
- 238 og behalde jobben)
- 239 ✓ utbygging av breiband og mobilkommunikasjon som når alle
- 240 ✓ trygg og rask transport av både folk og varer. Ta i bruk sjøvegen, som vestlendingen
- 241 alltid har gjort!
- 242 ✓ kulturtilbod og utdanningstilbod i heile fylket, der folk bur
- 243 ✓ reduksjon av ferjetakstane

Begrunnelse:

Fråsegn vedteke av årsmøtet i Vestland Venstre

Forslag nr 6

Helse

Forslagsstiller: Norges Venstrekvinnelag (NKV)

244 Trygt og godt fødetilbud i hele landet

245 Kvinner over hele landet må sikres gode og trygge fødetilbud. Nedleggelse av et større antall
246 fødestuer og mindre fødeavdelinger har ført til økt press på de største klinikkene i landet,
247 uten at jordmor- og følgetjenesten er bygd ut tilsvarende. Dette har medført at mange
248 fødende har fått lengre reisevei, med økt risiko for transportfødsel. Eksempelvis vil kvinner
249 fra Kautokeino måtte reise til sammen 28 mil til Hammerfest for å få det fødetilbudet de har
250 krav på. Norges Venstrekvinnelag ønsker å styrke fødetilbudet, slik at fødende over hele
251 landet får et godt medisinsk tilbud, blir ivaretatt av jordmor og har eierskap til
252 fødselsopplevelsen.

253 Omleggingen til større medisinske enheter gjør at sykehusene får samlet god medisinsk
254 kompetanse, og gir fødekvinnene tilgang på smertelindring som ikke finnes på mindre
255 fødestuer. Samtidig øker risikoen for at kvinner må føde i bil med fare for en traumatisk
256 fødselsopplevelse uten tilgang på adekvat hjelp eller smertelindring. Lang reisevei utgjør økt
257 risiko for mor og barn hvis komplikasjoner oppstår. Forsker ved universitetet i Bergen, Hilde
258 Engjom, påpeker at risikoen for potensielt livstruende komplikasjoner, både for mor og barn,
259 øker parallelt med avstanden til sykehus.

260 Tiltak som skulle hjelpe fødende med lang reisevei, har ikke blitt fulgt opp i praksis. Siden
261 2010 har fødende lang reisevei, definert som 90 minutter eller mer, hatt rett til å bli fulgt av
262 jordmor. Likevel viste en oversikt gjort av VG i 2019 at kun 18 prosent av norske kommuner
263 hadde følgetjeneste på plass. Flere av disse tilbudene er nå er truet eller legges ned som
264 følge av en endring i betalingsordningen.

265 Det er behov for å styrke fødetilbudet i små og mellomstore kommuner. Herunder flere
266 fødestuer, bedre bemanning, god kvalitetskontroll og en styrket jordmortjeneste.

267 Venstre vil:

- 268 ✓ Styrke fødetilbudet på mindre steder.
- 269 ✓ Styrke jordmortjenesten i små og mellomstore kommuner.
- 270 ✓ Øke tryggheten til fødende med lang reisevei ved å sikre at retten til å følges av
271 jordmor blir reell, og tilby opphold på hotell i forkant av termin til gravide som ønsker
272 det.
- 273 ✓ Utrede om muligheten for hjemmefødsel kan gi et tryggere tilbud for fødende med
274 lav risiko for komplikasjoner der reiseavstandene er lange. Det vil innebære at
275 jordmortjenesten i disse kommunene må styrkes, eksempelvis ved at to jordmødre
276 kan være til stede ved fødselen og at de har bedre tilgang på utstyr.
- 277 ✓ I tilfeller hvor det er risiko for komplikasjoner og lang reisevei, må fagfolk i samråd
278 med mor vurdere om planlagt igangsetting av fødsel er mer medisinsk forsvarlig enn
279 å risikere at fødselen skjer under reise.

- 280 ✓ Ivareta også andre grupper fødende med spesielle behov, og sikre at
281 innvandrerbefolkningen får tilstrekkelig og god oppfølging under graviditet og fødsel,
282 for eksempel med fortsatt tilbud om flerkulturell doula.
- 283 ✓ Sørge for at fødende kvinner blir godt ivaretatt under pandemier. Kvinners rett til å
284 ha med ledsager må gjelde også om kvinnen er i karantene eller syk.
- 285 ✓ Fødende kvinner skal ikke risikere å ikke slippe inn på sykehus når fødselen er i gang.
286 Om slike situasjoner oppstår må det opprettes sak og få alvorlige konsekvenser.

Begrunnelse:

Det er behov for større fokus på kvinners helse, og særlig må reproduktiv helse og fødetilbud prioriteres bedre.

Forslag nr 7

Helse

Forslagsstiller: Norges Venstrekvinnelag (NKV)

287 **Bedre seksuell og reproduktiv helse for kvinner i Norge og** 288 **internasjonalt**

289 Norges Venstrekvinnelag ønsker en politikk for kvinners reproduktive helse basert på
290 kunnskap, respekt og empati. Vi vil stadfeste kvinners rett til fri abort, men også sette
291 søkelyset på hvordan situasjonen kan bedres for kvinner som vil beholde barnet.

292 I 2019 ble 11 726 fostre abortert. Av alle aborter var 95,6 prosent før utgangen av uke 12, og
293 av de var 83,1 prosent før utgangen av uke 9. I overkant av 90 % av abortene utføres i dag
294 medikamentelt, 10% kirurgisk.

295 Bak tallene er det ulike historier, men felles er at kvinnene har kommet i en vanskelig
296 situasjon og må ta et nesten umenneskelig valg. Men tiltak for å få ned antall uønskede
297 graviditeter virker. Det viser de siste årenes sterke nedgang i antall aborter for kvinner i
298 alderen 15 til 24 år. Distribusjon av langtidsvirkende prevensjon regnes som det viktigste
299 enkelttiltaket.

300 Norges Venstrekvinnelag mener at tilbud om subsidiert langtidsprevensjon skal utvides, og
301 foreslår i første omgang den gjøres gratis for kvinner til fylte 30 år. Idag ønsker stadig flere
302 kvinner å utsette graviditet og barn, og er opptatt med utdanning og etablering av karriere
303 til de er 30 år.

304 Norges Venstrekvinnelag vil avvikle tvungen nemndbehandling for abortsøkende. Idag må
305 kvinner stille for en nemnd med fagfolk dersom de ønsker abort etter uke 12 og frem til uke
306 18. Etter uke 18 skal det helt spesielle, medisinske kriterier til for å få innvilget abort. I 2017
307 ble kun 2 av 368 aborter behandlet i nemnden avslått, og ved avslag går det automatisk til
308 anke. I noen få tilfeller trekker kvinnen søknaden om abort tilbake etter møte med nemnd.

309 NVK arbeider mot sosial kontroll og stigmatisering av kvinner, uansett religion, etnisk
310 bakgrunn og land hun lever i. Det gjelder ikke minst i spørsmål om abort. På verdensbasis
311 ender 20 prosent av alle graviditeter i abort. Halvparten av abortene utføres ulovlig, og med
312 høy risiko for kvinnes liv. NVK vil arbeide internasjonalt for at kvinner skal ha rett til fri og
313 trygg abort.

314 Norges Venstrekvinnelag vil at alle kvinner som vurderer abort skal tilbys en grundig
315 veiledning. Abort kan oppleves tungt, og forskning og anekdotiske fortellinger viser at en del
316 kvinner utvikler depresjon og angst etterpå. For mange er abort omgitt av hemmelighet og
317 taushet, som et av de siste tabuer. Det er behov for ekstra innsats fra samfunnet, og vi går
318 inn for et lavterskel tilbud som tar for seg hele spekteret av vanskelige og tabubelagte
319 temaer, fra informasjon om seksualitet til graviditet, fødsel, abort og sidevirkninger,
320 kvinnesykdommer, pubertet, veiledning om økonomiske og juridiske rettigheter osv. Sentre
321 som fokuserer på seksuell og reproduktiv helse, og som styrker unge kvinners selvfølelse.

322 Venstre vil:

- 323 ✓ Utvide seksualundervisningen, og legge mer vekt på grensesetting og prevensjon.
- 324 ✓ Gi tilbud om gratis, langtidsvarende prevensjon for alle kvinner frem til de er 30 år.
- 325 ✓ Fjerne kravet om obligatorisk nemndbehandling for abortsøkende.
- 326 ✓ Styrke helsestasjoner og sentrene i byene for reproduktiv helse ved å kartlegge behovet for et bedre lavterskel tilbud til alle.
- 327 ✓ Gi økt praktisk hjelp og veiledning til aleneforeldre.
- 328 ✓ Arbeide internasjonalt for å utvikle tilbud for reproduktiv helse, og for å bedre rettighetene for kvinner i hele verden.
- 329 ✓ Mer forskning på de psykiske konsekvensene av abort for kvinnen.
- 330
- 331

Begrunnelse:

Abortsaken er komplisert og vekker sterke følelser, uenigheten er dyp. Venstrekvinnene ønsker å se på flere sider ved abortspørsmålet, uten at det røkkes ved at abort helt og holdent er kvinnens valg. Venstrekvinnene vil ha reel valgfrihet, og avvikle nemndene. Målsettingen fremover må være å bidra til at kvinner ikke blir uønsket gravide, og at de får bedre støtte uansett hvilken beslutning de tar. Det viser seg at aborttallene gikk kraftig ned hos yngre kvinner da de fikk støtte til langtidsvirkende prevensjon. Tilbudet bør derfor utvides til å gjelde også tyveåringene. Venstrekvinnene ønsker videre en sterkere innsats for at kvinner internasjonalt får tilgang til rimelig prevensjon og trygg abort. Man regner med at halvparten av alle aborter skjer ulovlig, og med fare for kvinnens liv.

Forslag nr 8

Innvandring og integrering

Forslagsstiller: Vestland Venstre

332 Norsk innvandringspolitikk må reformerast: UDI må endrast, UNE 333 må leggjast ned

334 Nok ein gong har norske utlendingsstyresmakter svikta. Både i UDI og i klageinstansen UNE
335 har det blitt tydeleg at såkalla «innvandringspolitiske omsyn» er viktigare enn grunnleggande
336 menneskerettar og rettstryggleik. No er situasjonen uholdbar. UDI må endrast, og UNE må
337 snarast bli avløyst av eit organ som etterlever rettstryggleiken.

338 Utlendingsdirektoratet (UDI) har ansvaret for handsaming av søknader frå utlendingar som
339 vil vitje eller bu i Noreg. Oppdraget er å praktisere ein asyl- og flyktningpolitikk som er
340 vedteken av Stortinget. Likevel ser vi gong på gong at dei vedtaka utlendingsstyresmaktene
341 gjer om utvisning er i strid med den allmenne rettsoppfatninga, og skapar folkeleg opprør frå
342 grasrota. Stadig blir einskildmenneske som har flykta hit frå vanskelege situasjonar i
343 heimlandet utvist av UDI med vage og mangelfulle grunngevingar som «truleg falske papir».
344 Desse har etablert seg her, lært seg norsk, blitt ein del av det norske arbeidslivet, fått både
345 familie og vener, og har elles skikka seg vel. Slike grunngevingar kan ofte vere tufta på at
346 papira ikkje ser nøyaktige ut som «normalen», eller på intervju, som vi veit kan ha vere
347 prega av tolkingsfeil og mistydingar.

348 Dei utviste blir sende attende til eit utrygt liv i landet dei rømde frå. Dei som ikkje har eit
349 godt alternativt returland blir verande her, sidan UDI ikkje har nokon annan stad å sende dei.
350 Her blir dei sitjande utan opphaldsløyve og følgeleg utan personnummer. Då får dei heller
351 ikkje arbeid eller bustad, og er overlatne til eit håplaut liv i uvisse – i skuggen av samfunnet.

352 Saka om Sitel Isa Adala på Sunnmøre er eit frykteleg døme. UDI godtek ikkje at Sitel har fått
353 papira sine av styresmaktene i Eritrea, og vil sende henne ut. Dette til trass for stadfesting
354 frå eritreiske styresmakter om at papira er ekte. UDI vil heller ikkje ha ei positiv tolking av
355 «tilknytning til riket». At Sitel har budd her i seks år, har to barn, barnebarn, og at både ho og
356 ektemannen hennar er i arbeid er ikkje nok tilknytning til riket. Forstå det den som kan!

357 Vanlege rettsomsyn om at «rettsleg tvil skal kome tiltalte til gode» gjeld ikkje. For Sitel – og
358 mange med henne – er dette ein tvil den norske staten ikkje vil godta.

359 UDI framstår i dag som inhumane og einspora byråkratar. Regjeringa og Stortinget må no
360 instruere utlendingsstyresmaktene til i større grad å ta menneskelege omsyn i tolking av
361 lovar og reglar. UDI tolkar regelverket på ein måte som er unødvendig restriktivt og som er i
362 strid men den allmenne rettsoppfatninga.

363 Utlendingsnemnda (UNE) er klageorganet for asylsøkjjarar og flyktningar. Til trass for at UNE
364 meiner dei er eit kyndig og uavhengig klageorgan, viser dei gong på gong ein skremmande
365 mangel på forståing for rettsstaten sine viktigaste prinsipp. Den mykje omtalte saka om 18 år
366 gamle Mustafa Hasan er eit særleg grovt døme.

367 Etter ei såkalla grundig handsaming har UNE fatta eit hårreisande og uforståeleg vedtak om
368 at Mustafa skal sendast ut av Noreg med tvang. Han kom til Noreg som seksåring saman
369 med mor si. Det viste seg seinare at mora hadde gjeve uriktige opplysingar om
370 nasjonaliteten sin. UNE meiner innvandringsregulerande omsyn tilseier at guten, som no er
371 18 år og ikkje lenger eit barn, skal straffast for dei ulovlege handlingane mora gjorde for 12
372 år sidan. Sjølv er han uskuldig. UNE si «grundige» handsaming konkluderer med at foreldre
373 sine synder blindt kan overførast til borna deira.

374 Ein kan nesten få inntrykk av at UNE stør seg meir på dei gamle moselovene sin nidkjære
375 Gud som heimsøker barn i fleire ledd for foreldra sine synder, enn til grunnleggjande
376 menneskerettar og elementær rettstryggleik for einskildmenneske.

377 Ein forsvarleg rettspraksis fordrar ei individuell, konkret, upartisk og uavhengig vurdering i
378 den aktuelle saka. Men UNE viser stadig at organet ikkje forstår rettsstaten sine mest
379 grunnleggjande køyrereglar. UNE hevdar å vere eit uavhengig klageorgan, men er og blir eit
380 forvaltningsorgan – som let seg påverke av politiske «signal». UNE si sakshandsaming skjer
381 ofte utan munnlegg handsaming og reell kontradiksjon. Dette står i sterk kontrast til det vi
382 vanlegvis tenkjer om rettstryggleik.

383 UNE har gjort nok skade no, både for dei ulukksalige einskildmenneska som har blitt ramma,
384 og for Noreg sitt truverde som rettsstat. UNE må snarast leggjast ned. Klager på UDI sine
385 vedtak kan anten gå direkte til dei ordinære domstolane, eller endå betre, til ein nyoppretta,
386 uavhengig forvaltningsdomstol.

387 Venstre meiner at norsk innvandringspolitikk i dag er for streng og inhuman, og den krenkjer
388 rettsstaten sine prinsipp.

389 Venstre vil:

- 390 ✓ At utlendingsstyresmaktene skal bli pålagt å la humanitære omsyn trumfe
- 391 innvandringspolitiske omsyn.
- 392 ✓ At UNE skal leggjast ned og bli erstatta av ein uavhengig forvaltningsdomstol som er
- 393 forankra i rettsstaten sine grunnleggande prinsipp.

Begrunnelse:

Fråsegn vedteke på årsmøtet til Vestland Venstre

Forslag nr 9

Justis (trygghet og rettssikkerhet)

Forslagsstiller: Rogaland Venstre

394 **Øk bruken av omvendt voldsalarm**

395 Vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem som vi må prioritere både i det
396 forbyggende arbeid og i politiet og domstolene. Det er viktig at vi reagerer mot all vold og at
397 vi arbeider for å forebygge vold.

398 Vold i nære relasjoner finner vi i alle sosiale lag og kulturer. Den kan være fysisk, psykisk,
399 materiell, seksuell og kan være en alvorlig trussel mot liv, helse og livskvalitet. Vi blir stadig
400 påminnet om at både kvinner og menn blir utsatt for vold fra sin partner, men statistisk sett
401 har kvinner større risiko for å bli drept av partneren eller et nært familiemedlem.

402 Ansvar for vold i nære relasjoner må plasseres der det hører hjemme, hos voldsutøveren.
403 En viktig del av dette er å bruke omvendt voldsalarm (OVA). Voldsutøveren er den som har
404 ansvaret for volden og skal derfor skal ha alarmen, ikke offeret.

405 OVA ble lansert i februar 2013, og er en elektronisk fotlenke voldsutøver må bære. Oppsøker
406 voldsutøver den voldsutsatte hjemme eller på andre faste oppholdssted utløser en alarm
407 hos politiets operasjonssentral.

408 Rapporten om bruken viser at det har tatt lang tid å få sterkere bevissthet rundt muligheten
409 til å ilette OVA som et tiltak for å hindre vold i nære relasjoner. Til tross for at tallene om
410 bruken går i riktig retning, så har vi en lang vei å gå før omvendt voldsalarm er det
411 foretrukne tiltaket for å beskytte voldsofferet.

412 Over halvparten av saker som omhandler vold i nære relasjoner blir henlagt hos politiet. Og
413 denne typen voldssaker henlegges i større grad enn andre typer voldskriminalitet.
414 Konsekvensene for det enkelte offer og dets pårørende er derimot store. Det er derfor viktig
415 at det tas sikte på at utøvere av vold i nære relasjoner i større grad opplever konsekvenser
416 av sine handlinger.

417 Venstre vil:

- 418 ✓ Arbeide for at omvendt voldsalarm tas i bruk i større grad slik at ansvaret legges på
419 voldsutøver fremfor offer.
- 420 ✓ Legge til rette for at politiet får nok ressurser til å etterforske og oppklare saker som
421 omhandler vold i nære relasjoner.
- 422 ✓ Sørge for at samtlige kommuner har tilgang på god lavterskel hjelp til voldsopfre som
423 trenger dette.
- 424 ✓ Bidra til at dømte voldsutøvere alltid blir fulgt opp og får tilbud om hjelp til
425 sinnemestring i etterkant av soning.

Forslag nr 10

Justis (trygghet og rettssikkerhet)

Forslagsstiller: Innlandet Venstre

426 **Samfunnssikkerhet og beredskap – en tid for gjenreising av** 427 **totalforsvaret?**

428 Statens viktigste rolle er å sikre vår trygghet og frihet. Vi har siste året fått erfare hvor
429 avgjørende det er at våre beredskapsressurser virker. Leiraset Gjerdrum viste hvor godt
430 ressursene kan samvirke. Koronaåret har avdekket både kapasitetsproblemer og manglende
431 beredskap når det gjelder smittevernutstyr i helsevesenet. Heimevernet har sammen med
432 Sivilforsvaret vært nyttige og bistått politiet med grensekontroll. Bistandsinstruksen for bruk
433 av Forsvaret fungerer i dag. Våre beredskapsressurser har vist seg å være høykompetente,
434 med en sterk profesjonsidentitet og kultur for oppgaveløsning slik vi forventer at de gjør.

435 Likevel er det avdekket mangler. Den totale samfunnssikkerheten og beredskapen er for
436 svak og mangler dybde, utholdenhet og bredde. Vi mangler drivstoff, mat, medisiner,
437 sanitets – og smittevernutstyr som gjør oss sårbare i krisesituasjoner. Infrastrukturene er
438 sårbare, og lette mål for aktører som vil angripe oss gjennom blant annet cyber angrep.
439 Dette utgjør en stor sikkerhetsrisiko. Sivilforsvaret er blitt en liten ressurs og mannskapene
440 mangler både utstyr og treningstid. Det samme gjelder deler av Heimevernet.

441 Totalforsvaret som ble bygget opp under den kalde krigen fungerte fram til 1990 -tallet.
442 Formålet var å forberede oss på hvordan vi skulle fungere i fred, krise, krig – for håndtering
443 av større ulykker eller katastrofer. Etter tusenårsskiftet, i en tid med færre åpenbare trusler,
444 har totalforsvaret blitt svekket og en del kapasiteter er redusert eller avvirket.

445 Vi opplever nå nye trusler mot vårt samfunn og vår trygghet. Sikkerhetstjenestene gir oss et
446 sammensatt bilde av truslene mot Norge, både mot stat, samfunn og oss som individer. Det
447 er statlige og ikke-statlige aktører som på ulike måter søker å påvirke eller ramme oss. Vi
448 opplever igjen at realpolitikken setter agendaen i nordområdene, med stormaktsrivalisering
449 på dørstokken. Internasjonale institusjoner er svekket av ikke demokratiske-aktører. Dette
450 inkluderer også de institusjonene som har tjent oss vel siden 2. verdenskrig, slik som NATO
451 og FN. Vi opplever krefter som søker å påvirke eller å undergrave vårt demokrati. Siste året
452 har vi hatt to større hackerangrep mot Stortinget. Vi må forvente et tøffere
453 sikkerhetspolitisk klima, og vi må forvente at vi kan rammes der sårbarheten er størst.

454 Vi lever med store klima og - miljøendringer, som vil bety mer vær og økt sannsynlighet for
455 naturskader, ulykker og katastrofer. Nordøstpassasjen vil kanskje åpne for kommersiell
456 trafikk i tiden som kommer, med økt trafikk langs norskekysten. Dette vil stille økt krav til
457 bergingsressurser og vil gi økt fare for miljøulykker. Vi har sett hva en pandemi gjør med
458 verdensøkonomien og fri bevegelse over landegrensene. Et tankskip på grunn i Suezkanalen
459 lammer internasjonal handel. En global tidsalder, med samhandel, integrasjon og
460 avhengighet er positivt, men det gir også økte sårbarheter.

461 Vi må derfor styrke vår evne til å sikre kritisk infrastruktur inklusiv våre digitale ressurser. Vi
462 må øke selvforsyningsgraden av mat gjennom å etablere beredskapslager av såkorn,

463 matkorn som dekker minimum ett års forbruk slik vårt naboland Finland har gjort. Vi må
464 etablere medisin og smittevernlager for aktuelle scenarier for folks trygghet og sikkerhet.
465 Sivilforsvaret må styrkes med mer kompetanse, materiell og trening. Det samme gjelder
466 Heimevernet.

467 Beredskap er å skape trygghet og sikkerhet og dermed bidra til frihet og trygghet for hver
468 enkelt av oss. Beredskap dreier seg dypest sett om vår nasjonale suverenitet og vår frihet
469 som en fri og demokratisk stat i fred, krise og krig. Derfor må vi styrke vår nasjonale
470 beredskap og gjenreise totalforsvaret.

471 Venstre vil:

- 472 ✓ At selvforsyningsgraden av mat økes gjennom etablering av beredskapslager av
- 473 såkorn
- 474 ✓ Etablere medisin- og smittevernlager
- 475 ✓ Styrke Sivilforsvaret og Heimevernet med mer kompetanse, materiell og trening.

Begrunnelse:

Bakgrunnen for resolusjonen er siste tids hendelser med blant annet leirskredet på Gjerdrum, den pågående pandemien som er hendelser som har vist behovet for støtte fra ulike aktører deriblant Sivilforsvaret og Heimevernet og hvor viktig beredskapsplanlegging er. Særlig i forkant av evt. krig eller krise.

Forslag nr 11

Klima

Forslagsstiller: Vestfold og Telemark Venstrekvinnelag, Bamble Venstre og Kragerø Venstre

476 **Sirkulærøkonomi – satsing på reparasjon og gjenbruk**

477 Det er et stort underforbruk av reparasjonstjenester blant oss. I spørreundersøkelse utført
478 av SIFO i 2019 om reparasjon, hadde over halvparten av oss ikke forsøkt å reparere det
479 ødelagte produktet, enten det var klær, mobiltelefoner eller hvitevarer. Det som viser seg å
480 være utslagsgivende for hvorvidt vi reparerer eller ikke, bunner først og fremst i økonomiske
481 begrunnelser. Hos privatpersoner, fordi en tror det er dyrt å reparere, og hos aktører som
482 reparerer, er det lite inntjening. Vi vil derfor innføre en prøveordning for redusert moms på
483 reparasjon og utleie av klær, sko, sykler og husholdningselektronikk. Det for å tilrettelegge
484 bedre for små entreprenører her og for forbrukere av deres tjenester.

485 Det er videre hevdet at det er kompetanseutfordringer i reparasjonsbransjen: Det blir stadig
486 færre folk som jobber i næringen. Det pekes på at det er altfor dårlig rekruttering og de er
487 avhengige av at det er nok lærlingplasser. Vi foreslår her at fylkeskommuner oppfordres til å
488 se på mulige partnerskap ved å utvikle elevbedrifter og utdanninger innen sirkulærøkonomi i
489 videregående skoler med også fokus på reparasjon og gjenbruk.

490 Fylkene har som samfunnsmandat å sikre bærekraftig og klimavennlig verdiskaping som
491 forebygger utenforskap. Noen verktøy for dette finner vi i arbeid med strategier for sektor
492 næring, innovasjon og kompetanse. Vi ønsker at unge skal inkluderes i en større andel av
493 denne regionale «kaken», og foreslår at myndighetene stimulerer til tiltak som styrker
494 kompetansebygging i reparasjonsnæringer via midler for dette inn mot regionale nærings-,
495 innovasjons, og kompetansebyggingsprogrammer. Vi tror dette kan gi spennende samspill-
496 og samskapingsarenaer mellom fylkeskommunen, elevbedrifter med ulike
497 reparasjonstjenester via utviklingsarbeid i videregående skoler, og innbygges muligheter til
498 å kunne benytte reparasjonstjenester i regi elevbedrifter. Som på sikt kan ha potensiale til å
499 bli selvstendige næringer for dette for eksempel, som igjen kan ta opp læringplasser.

500 Vi foreslår også å vurdere om lokale bibliotek kan være en arena for utlån av enkelte verktøy
501 som symaskiner o.l., eventuelt tilgang via bibliotekene til lokale med symaskiner, sløydbenk
502 og enkle verktøy, for mindre ad hoc- reparasjoner.

503 Tall fra Forbrukerrådet viser videre at svært få kjenner til reklamasjonsrettighetene. Dette
504 gjelder spesielt for rimeligere produkter som går i stykker. Vi velger snarere å kjøpe nytt i
505 stedet for å klage. Derfor foreslår vi å følge opp råd om at myndighetene starter
506 informasjonskampanjer om reklamasjoner, garantier og forbrukerkjøpsloven, for vi tror
507 dette kan påvirke forbruksadferden i en mer bærekraftig og klimavennlig retning.

508 Vi foreslår:

- 509 ✓ En prøveordning for redusert moms på reparasjon og utleie av klær, sko, sykler og
510 husholdningselektronikk.

- 511 ✓ At fylkeskommunene får handlingsrom, der det ikke foreligger, til å legge til rette for
512 grep for kompetansebygging innen reparasjonstjenester via Videregående skoler og
513 andre, relevante arenaer.
- 514 ✓ At myndighetene stimulerer til tiltak som styrker kompetansebygging i
515 reparasjonsnæringer ved å avsette midler for dette inn mot regionale nærings-,
516 innovasjons, og kompetansebyggingsprogrammer på regionalt nivå.
- 517 ✓ Å vurdere om lokale bibliotek kan være en arena for utlån av enkelte verktøy som
518 symaskiner og mindre, spesifikt utstyr som mange husholdninger ikke har i sin
519 husholdning i dag.
- 520 ✓ At myndighetene starter opplysningskampanjer om reklamasjoner, garantier og
521 forbrukerkjøpsloven.

Forslag nr 12

Klima og energi

Forslagsstiller: Frode Tennebø, Torbjørn Grønn, Sven Magne Anda, Øivind Nordahl, Signy Gjærum, Henrik Schultz, Jan Edvard Næss Jerstad, Jack Roger Blindheim og Ole Røed

522 Klimakampen trenger alle gode krefter - også kjernekraft!

523 Norge har siden 70-tallet tjent gode penger på olje og gass. Som verdens syvende største
524 eksportør av CO2 har Norge bidratt til dagens klimakrise. Vi kan ikke forvente, eller på noen
525 som helst måte kreve, at den delen av verdens befolkning som i dag ikke har like stor tilgang
526 til elektrisitet, ikke skal få det i morgen. Norge er derfor moralsk forpliktet til å bidra til at
527 hele verden får tilgang til trygg, ren og billig energi. Som IPCC også anbefaler, så må
528 kjernekraft bli en del av klimaløsningen - også for Norge, både for å avlaste miljøet, men
529 også som nødvendig del av bistandspolitikken for å oppnå fremtidens klima- og
530 bærekraftsmål. Også sikkerhetspolitisk er det viktig å sikre stabile, tilstrekkelig og
531 bærekraftige energiressurser for alle.

532 Norge har allerede en stor andel fornybart og trenger bare seks kjernekraftreaktorer i Norge
533 for å fase ut all bruk av fossil energi. Dette tilsvarer for eksempel to kjernekraftanlegg
534 tilsvarende Forsmark i Sverige, med et samlet arealbruk på ca. 2 km². Dette gir stabil, trygg,
535 CO2-fri og billig strøm. Tilsvarende kapasitet for vindkraft dekker ca. 1200 km².

536 For resten av verden så er utfasing av fossil elektrisitetsproduksjon et større problem.
537 Mesteparten av all kraftproduksjon i verden er basert på fossilt og få land har Norges
538 naturgitte mulighet for vannkraft. Uten kjernekraft vil ikke verden klare overgangen til
539 fossilfritt.

540 Venstre vil derfor utrede om Norge skal ta i bruk kjernekraft, både nasjonalt, men også i et
541 bredt, internasjonalt samarbeid med forpliktende støtte også i andre land for raskere
542 teknologiutvikling, kjernekraftutbygging og klimaeffekt. Dette er også i tråd med FNs
543 bærekraftsmål nummer syv; ren energi til alle.

Begrunnelse:

I 2018 brukte Norge 322 TWh energi, 150 TWh av dette er elektrisitet. Ca. 170 TWh er altså i hovedsak fossilt, fordelt på transport og industri. Alt dette må altså erstattes med elektrisitet innen 2050. Dette er gjennomførbart, men kanskje ikke slik mange tror.

Ved å elektrifisere oppnår man en effektiviseringsgevinst ved å ikke gå veien via fossilt og Statkraft anslår derfor fremtidig behov for å erstatte 170 TWh fossilt til ca. 30-50 TWh elektrisitet, inkludert andre effektiviseringer som f.eks. ENØK. Merk at dette ikke inkluderer fremtid økt forbruk i form av befolkningsvekst eller innføring av energiintensive prosesser som karbonlagring, datahaller eller hydrogenproduksjon.

I Norge, og resten av Europa, er det et stort fokus på fornybart. Dette er i hovedsak vind og PV (sol). Dette er vel og bra - vi trenger all den elektrisiteten vi kan få til, men det skaper også en del utfordringer.

Utfordring

Elektrisitetsproduksjon har mange komponenter. Noen av disse er:

- Momentan produksjon: Hvor mye summen av alle produsenter kan levere, måles i watt; W, kW, MW, GW, TW
- Total produksjon, typisk over et helt år, måles i wattimer, Wh, kWh, MWh, GWh, TWh
- Frekvensstabilitet: Måles i Hz, skal være $50 \text{ Hz} \pm 0.1 \text{ Hz}$
- Overføringskapasitet: Hvor stor kapasiteten er for utveksling mellom landsdeler og utlandet.
- Last: Momentant forbruk
- Baselast: Normalforbruk
- Magasinkapasitet: Hvor mye vannmagasinene er fylt opp, eller hvor mye de kan fylles, måles i Wh.
- Reguleringskapasitet: Hvor raskt man kan regulere produksjonen i takt med forbruk.

Ettersom vi skal bruke mer elektrisk kraft vil både baselast og maksimal last bli høyere enn i dag. Ny kraftproduksjon må dermed bidra til dette på en stabil måte.

Vannkraft er i hovedsak utbygd maksimalt. NVE/Statkraft forventer at eksisterende vannkraftverk kan forbedres med ca. 6 TWh uten at dette fører til ytterligere inngrep i natur. Det meste av andre fall er fredet.

Vindkraft til lands er svært konfliktfylt. PV i natur kan også bli konfliktfylt. Begge deler er arealkrevende, hhv. 550 og 150 m²/kW installert effekt. Tallene vil variere, litt avhengig av hvordan man regner ettersom f.eks. vindturbiner må stå med en viss avstand slik at det totale området som er påvirket blir større. Et annet moment er at vindkraft og PV har lav kapasitetsfaktor, hvor stor del av tiden de faktisk produserer elektrisitet og hvor mye av installert effekt man kan ta ut. Men det er f.eks. ikke tatt med av PV nord for polarsirkelen produserer nært null vinterstid.

Frem mot 2050 mangler Norge altså minst 30-50 TWh. Norge må derfor produsere mer elektrisitet. For å produsere 40 TWh trenger vi ca. en produksjon på 4.5 GW i timen året rundt. Samlet installert effekt av vindkraft i Norge i utgangen av 2020 er 4 GW. Utfordringen er at vindkraft har en kapasitetsfaktor på ca 5%. For å dekke Norges behov i 2050 - uten nye forbrukere - trenger vi altså fire ganger så mange vindturbiner som i dag. I tillegg begynner de eldste vindturbinene nå å nå sin tekniske levealder på 20-25 år og vi må eventuelt påregne en viss utskiftning i tillegg. Installert kapasitet for PV er langt lavere.

Men det er ikke bare total produksjon som bestemmer helsen til Norges elektrisitetsforsyning. Vi må også ta hensyn til frekvens- og spenningsstabilitet, hvor i landet forbruket er opp mot hvor produksjonen er plassert, evt. justert for mulig import, og momentan (peak) forbruk. Dette er kompliserte systemer og om kraftsystemet ikke kan jobbe innenfor rammene, f.eks. om det er for lite tilgjengelig effekt (produksjon + import) i forhold til forbruk så må deler av nettet kobles ut, f.eks. store forbrukere eller hele regioner. PV og vind kan ikke regulere når de produserer (vi kan ikke bestemme når det blåser eller

når solen skinner). For å kompensere for dette har vi magasinkapasitet, enten i form av hurtig regulert vannkraft eller batterier.

Tilsvarende, om frekvensstabiliteten går utenfor kravet til nettet, så kan også deler av nettet falle ut. Det er kun regulert kraft, roterende masser, som kan levere frekvensregulering, dvs. vannkraftverk med magasinkapasitet og varmekraftverk. PV og vind er uregulert kraft som må kompenseres med regulert kraft.

Magasinkapasitet og reguleringskapasitet er knyttet opp mot infrastruktur og er dyrt. Kostnaden på ren vindkraft og PV begynner å bli lav, ned på nivået til vannkraft, men det er uten infrastrukturkostnader.

Vi trenger derfor ikke bare elektrisk kraft, men regulert kraft. Vi trenger også stabil elektrisk kraft. PV og vindkraft, uavhengig av om den er hav- eller landbasert, levere ikke regulert eller stabil, elektrisk kraft.

Vinteren i Norge kan ofte gi et unikt vær med lite vind over lange perioder. Noen ganger trekker dette langt sørover i Europa og dette skaper stort behov for elektrisitet over hele Europa. Mangel på stabil, elektrisk kraft gir høye strømpriser når vi trenger det mest. Dette så vi sist i februar 2021.

Status:

Vannkraft kan balansere og fungere som magasin for noe uregulert kraft, men ikke de størrelsesordenene vi snakker om over. Vi trenger altså mer balansekraft desto mer vind- og solkraft vi bygger ut.

Det er noen type kraftverk som kan levere regulert kraft i tillegg til vannkraftverk: Kull-, gass- og oljefyrte kraftverk, som vi ikke ønsker - og kjernekraft. Det er kun kjernekraft og vannkraft som kan levere miljøvennlig og regulert elektrisitet.

Avfall er et mindre problem, all den tid Norge nå er i ferd med å bygge opp kapasitet for å håndtere dette. Moderne reaktorteknologi kan dessuten både redusere mengden og aktiviteten til brukt brensel betydelig slik at problematikken med lagring blir langt mindre enn i dag. Eksisterende brukt brensel kan dessuten gjenbrukes i moderne reaktorer.

Forslag nr 13

Klima og energi

Forslagsstiller: Ole Røed, Signy Gjærum, Harald Tveit, Tone Lind Jørgensen, Henning Nilsen, Kai Isaksen, Haakon Lind Wærstad, John- Kåre Krokene, Nicolai Staurvik og Herulf Johansen

544 **Kjernekraft – på lag med framtida**

545 Mesteparten av all kraftproduksjon i verden er basert på fossilt og få land har Norges
546 naturgitte mulighet for vannkraft. Uten kjernekraft vil ikke verden klare overgangen til
547 fossilfritt. Kjernekraft vil effektivt og trygt kunne gi bærekraftig elektrisitet uten omfattende
548 naturinngrep og uten å øke utvinningstrykket på sjeldne metaller og mineraler. Venstre vil
549 derfor utrede hvordan Norge best kan bidra til at kjernekraft tas i bruk som stabil
550 energikilde, nasjonalt og globalt.

551 FNs bærekraftsmål nummer syv er ren energi til alle. Energibehovet øker globalt og også
552 nasjonalt. Det bygges derfor ut fornybar energi i et økende tempo. Men både solkraft og
553 vindkraft er storforbrukere av sjeldne metaller og mineraler og gir dessuten relativt liten
554 strømproduksjon per forbrukt mengde materialer sammenlignet med vannkraft og
555 kjernekraft, de to andre hovedformene for bærekraftige energikilder.

556 Kjernekraft er suverent i forhold til annen kraftproduksjon når det gjelder arealbehov og
557 avfallsmengder. Dagens og framtidens kjernekraftverk kan også kommersialiseres i
558 småskalaenheter som brenner mesteparten av eget avfall.

559 Venstre vil se ting i sammenheng og løse flere problemstillinger samtidig. Hvis ikke blir
560 bærekraft et vanskelig mål å nå. Venstre vil derfor at Norge, i nært samarbeid med de
561 nordiske landene, skal investere i og styrke sin forskning på kjernekraftteknologi. Norge bør i
562 større grad inngå i internasjonalt utviklingsarbeid på dette området og se dette i
563 sammenheng med vår bistandspolitikk. Også sikkerhetspolitisk er det viktig å sikre stabile og
564 tilstrekkelig energiresurser.

Forslag nr 14

Klima og energi

Forslagsstiller: Innlandet Venstre

565 **Green deal**

566 Det grønne skiftet og sirkulærøkonomien gir en gedigen, grønn mulighet for Innlandet. Fram
567 til 2030 skal Norge, Europa og verden kutte store utslipp av CO2. I praksis skal mye brunt
568 karbon ut og grønt karbon inn.

569 Norge har store lagre av grønne råstoffer, god tilgang på vannkraft og mye digital
570 kompetanse. Sammen med flinke hender og hoder i mange bransjer gjør dette at vi er godt
571 rustet for å bidra til å bygge nye industrieventyr, skape tusenvis av nye arbeidsplasser og
572 kutte millioner av tonn utslipp.

573 Innlandet har 40 prosent av all skog i Norge. Der ligger Moelven Industrier, som er landets
574 desidert største sagbruksaktør og trebygger og verdens høyeste trehus er bygd i
575 Brumunddal. Forestia i Våler ønsker å etablere Norges største fabrikk for gjenvinning av
576 rivningstrevirke til bruk i nye trematerialer. Effekten av dette vil både i klimagevinst og
577 arbeidsplasser være mye større enn å bruke det samme virket til biodrivstoff. Her må
578 regelverket endres slik at sirkulære innovasjoner kan realiseres.

579 Det er ikke mulig å nå klimamålene uten en god skogforvaltning. Det må både plantes mer,
580 hogges mer og vokse mer. Det er viktig å utvikle nye sorter trær som kan møte et klima i
581 endring. Vi må også utvikle og plante mer lauvskog og utnytte dette mer til treindustri. Både
582 bjørk, kirsebær og bøk er tresorter som kan gi oss både klimanytte og nye produkter. Videre
583 må rammevilkårene for alle involverte grunneiere, produsenter, og utviklere være best mulig
584 tilrettelagt for en gjennomføring av dette grønne skifte.

585 **Vi bruker ressursene flere ganger**

586 Vi ønsker å endre produsentansvaret slik at industrien lager produkter og emballasje som
587 kan kildesorteres og bli til nye produkter. For å skape et marked for resirkulerte råvarer må
588 produkter designes for gjenvinning.

589 Venstre har gjennom det siste året fått gjennomslag for 125 mill kr til sirkulære satsinger på
590 statsbudsjettet. Nå må vi øke dette til 1 mrd kr årlig og det må etableres et eget statlig
591 Sirkularia akkurat som Enova.

592 **Biokull**

593 En satsing på biokull i Norge ble trukket fram i Granvolden-erklæringen, etter påtrykk fra
594 Venstre. Nå er den første biokullfabrikken i Norge bygd og satt i drift på Rudshøgda i
595 Innlandet. Biokull er mikroversjonen av karbonfangst og lagring. I tillegg kan biokull brukes
596 både til jordforbedring og erstatte kunstgjødsel, tilsettes i dyrefôr og forsinke vann. Dette er
597 en stor industri under oppbygging og Innlandet ligger i front. Venstre mener det ligger godt
598 til rette for å bygge 5 nye biokullfabrikker i Innlandet innen 2025.

599 **Batterilandet reiser seg**

600 Norge er godt posisjonert for etablering av batterifabriker. Vi har folk, arealer, kraft og et
601 stabilt og kjølig klima som egner seg for slik produksjon. Trevirke og biokull er også i ferd
602 med å bli et viktig råstoff til batteriproduksjon. Sammen med den store kompetansen på
603 industriroboter og bruk av lette materialer har vi et fortrinn. Men vi må samordne innsatsen
604 for å nå fram i konkurransen med andre deler av landet. Venstre vil at Grønn Framtid-
605 programmet må utvides fra å gjelde for gamle Oppland og til å gjelde hele landet – og at det
606 må tilføres midler til å bidra til å etablere batterifabriker, grønne datasentre og nye
607 solparker

608 Venstre vil:

- 609 ✓ Etablere Sirkularia for sirkulær økonomi, slik Enova er for klima
- 610 ✓ Utvikle Grønn Framtid-programmet for hele landet og tilføre midler til
611 investeringskapital
- 612 ✓ Styrke Regionalt Forskningsfond
- 613 ✓ Sikre nye studier og flere studieplasser innen bærekraft, bioøkonomi og sirkulær
614 økonomi
- 615 ✓ Videreføre Klimasats for grønn omstilling og klimakutt i kommuner og fylker
- 616 ✓ At alle nye offentlige bygg skal bygges i massivtre der dette er mulig

Begrunnelse:

Smått redigert på bakgrunn av uttalelse vedtatt på årsmøtet til innlandet venstre

Forslag nr 15

Kultur og informasjon

Forslagsstiller: Tønsberg Venstre

617 **Bibliotek, møteplass og folkeverksted**

618 Venstre ønsker å revidere bibliotekloven igjen, for å understreke bibliotekenes plass i
619 samfunnet som folkeverksted og arena for deling. Bibliotekene har vært gjennom en
620 revolusjon siden begynnelsen av 1900-tallet. Fra å ha bøkene bak skranken, til å ha bøkene
621 framme på åpne hyller, tilgjengelig for alle. Bibliotekene har vært gjennom et digitalt skifte
622 og blitt en møteplass. Alltid med lik tilgang på informasjon til alle. Et rom for det frie ord og
623 tilgang på gratis kunnskap.

624 I 2014 ble bibliotekloven revidert, og bibliotekene skulle da også være uavhengige
625 møteplasser for samtale og debatt. Kunnskap ble satt i sammenheng, på systematisk vis,
626 gjennom arrangementer og aktiviteter. Bibliotekene er mer besøkt enn noen gang, og
627 meråpent, søndagsåpent og arrangementer har gjort bibliotekene til innbyggernes felles
628 storstue. I Tønsberg har dette vært veldig vellykket.

629 Folkeopplysning er viktig, og en stor del av demokratiet. Uorganiserte arenaer er viktig for å
630 favne alle aldre, interesser og mennesketyper. Flere og flere biblioteker har tatt steget
631 videre til biblioteket som folkeverksted og som en arena for delingskultur. Deling av
632 kunnskap og deling av materialer. På biblioteket i Helsinki kan du bruke 3D-printer, symaskin
633 og annet som en strengt tatt ikke trenger eie selv, men som en kan bytte på å bruke. Slik vi
634 har gjort med bøker i mange år. Flere biblioteker i Norge er inne på samme spor.
635 Delingssamfunnet er fremtiden. Det er økonomisk, det er miljøvennlig og det er lavterskel
636 for alle.

637 Venstre er ambisiøse på vegne av bibliotekene, som alltid vil være i utvikling og gjenspeile
638 samfunnet. Utviklingen burde formaliseres gjennom lovverk og følges opp med nasjonal,
639 regional og lokal satsing.

Begrunnelse:

Vedtatt på årsmøte til Tønsberg Venstre

Forslag nr 16

Liberale rettigheter

Forslagsstiller: Norges Venstrekvinne­lag (NKV)

640 **Fjern statsstøtte til organisasjoner som bryter** 641 **meneskerettighetene**

642 Brennpunktdokumentarene og «Skamløs»-serien har gitt et innblikk på hva som skjer på
643 innsiden av religiøse trossamfunn i Norge. Seriene har sjokkert og reist spørsmål om hvordan
644 Norge skal forholde seg til problemstillingene som blir belyst.

645 Mange medlemmer av disse trossamfunnene opplever stor grad av negativ sosial kontroll.
646 De som har stått fram forteller om fysisk, emosjonell og mental kontroll. De forteller blant
647 annet om kontroll over utdanningsløp, fritid, jobb, hvilke venner de får ha og kjærlighetsliv.

648 Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontrolls
649 årsrapport fra 2019 definerer sosial kontroll slik:

650 «Ulike former for oppsyn, press, trusler og tvang som utøves for å sikre at enkeltpersoner
651 lever i tråd med familiens eller gruppens normer. Kontrollen kjennetegnes ved at den er
652 systematisk og kan bryte med den enkeltes rettigheter i henhold til blant annet
653 barnekonvensjonen og norsk lov.»

654 Årsrapporten er en viktig rapport som brukes av regjeringer til å utforme tiltak i
655 Handlingsplanen. Der ble negativ sosial kontroll nevnt for første gang som et fenomen som
656 også skjer blant etniske norske, og ikke bare i innvandringsmiljøer.

657 Det er ikke utenkelig at det i lukkede religiøse menigheter foregår omsorgssvikt og brudd på
658 menneskerettighetene. Barn som vokser opp i Jehovas vitner har minimal kontakt med
659 klassekamerater på fritiden, deltar ikke på fritidsaktiviteter, eller sosiale sammenkomster
660 med «verdslige». Det kan stilles spørsmål ved om barn som vokser opp i lukkede
661 trossamfunn har reell religionsfrihet.

662 Mange som har vokst opp i lukkede trossamfunn og ønsker å forlate menigheten, gir opp. Å
663 miste kontakten med familien og manglende nettverk utenfor trossamfunnet fører til
664 ensomhet og frykt blant mange som tør å bryte opp. Noen går derfor tilbake til menigheten,
665 noen tar livet sitt og noen må bygge seg opp et liv fra begynnelsen.

666 I disse strenge trossamfunnene må kvinner underordne seg menn. Protesterer du blir du
667 refset eller fryst ut. Det er ikke bare kvinner som diskrimineres. Christine Josephine
668 Andreassen, tidligere medlem fra en konservativ pinsemenighet forteller i TV-serien
669 «Skamløs» at homofile ikke var akseptert i det religiøse miljøet hun var en del av. Vi finner
670 lignende holdninger mot homofile i andre strenge menigheter.

671 Det er verdt å lytte til og hjelpe de som klarer å bryte ut. Hjelpen bør rettes både til dem som
672 utøver og utsettes for negativ sosial kontroll og utestengelse. Derfor er det viktig å støtte
673 organisasjoner som Hjelpekilden som bistår mennesker med bakgrunn fra lukkede eller
674 strengere religiøse miljøer.

675 I Venstres program står det at Venstre «ikke vil sette krav til politiske standpunkt utover
676 støtte til demokratiet og menneskerettighetene når trossamfunn eller organisasjoner med
677 religiøst fundament mottar offentlig støtte».

678 Dette handler ikke om religionsfrihet, men om vi kan godta brudd på menneskerettighetene
679 i Guds navn.

680 Venstre vil at:

- 681 ✓ Lov om tros- og livssynssamfunn må sette likebehandling uavhengig av kjønn og
682 seksuell legning som betingelse for å få statsstøtte.
- 683 ✓ Trossamfunn som bryter likestilling, og diskrimineringsloven i Norge ikke får offentlig
684 støtte. Det forventes at trossamfunn viser hvilke regler og praksis de har for full
685 likestilling i menigheten
- 686 ✓ Det må føres strengere kontroll med trossamfunn for å sikre at
687 menneskerettighetene og norsk lov følges
- 688 ✓ Hjelpeskilden får økt statlig støtte i sitt arbeid for å hjelpe mennesker som bryter ut
689 fra strenge religiøse miljøer.
- 690 ✓ Det utarbeides konkrete tiltak for å bekjempe negativ sosial kontroll og hjelpe
691 personer som blir utsatt for negativ sosial kontroll i etniske norske miljøer, spesielt
692 med fokus mot de strenge religiøse menighetene.
- 693 ✓ Det settes i gang en ny kartlegging av lukkede trossamfunn i Norge.

Forslag nr 17

Natur og miljø

Forslagsstiller: Vestfold og Telemark Venstre

694 **Villreinformvaltning i naturlig balanse**

695 Hardangervidda er fastlands-Europas største nasjonalpark på hele 3422 kvadrat km. Med
696 Norges suverent største villreinstamme, har Hardangervidda en unik posisjon i bevaringen av
697 vårt biologiske mangfold og for å skape naturglede for folk. I dette økosystemet mangler det
698 i dag en viktig naturlig brikke; jerven.

699 Skrantesyke er påvist på Hardangervidda, samt forekomster av fotråte som særlig angriper
700 kalver. Jerven livnærer seg blant annet av å ta syke og skadde villrein, og hindrer
701 smitteoverføring av sykdom mellom dyrene, en rolle ingen rovdyr på Hardangervidda i dag
702 fyller. Det betyr at mange villrein hvert år vil lide en smertefull død i mangel på naturlige
703 predatorer, og dermed har man i dag et økosystem i ubalanse.

704 Ved å åpne opp Hardangervidda som leve- og yngleområde for jerv, så vil man bidra til å
705 gjenopprette en naturlig balanse i det biologiske mangfoldet på Hardangervidda og å holde
706 villreinstammen frisk og sunn. Dette forutsetter ikke utsetting, men at man lar være å skyte
707 jerv som vandrer inn. Med jerven vil man også kunne få følge av fjellreven, som delvis
708 livnærer seg av kadavre etterlatt av jerven i høyfjellet.

709 Venstre vil at Hardangervidda nasjonalpark skal ha et fullverdig økosystem som også
710 omfatter leve- og yngleområde for jerv.

Forslag nr 18

Natur og miljø

Forslagsstiller: Vestland Venstre

711 **Naturen som premiss!**

712 Vestlandsnaturen har gjeve livsgrunnlag for menneske i tusenvis av år, og er ein viktig del av
713 vår vestlandske identitet. Langs kysten og i fjordane våre finst små og store bygder og byar,
714 og sjøvegen har bunde oss saman. Både fjord, hav og naturen elles må forvaltast på ein
715 berekraftig måte, slik at vi kan nye generasjonar kan leve godt i dette fantastiske landskapet
716 med rike ressursar.

717 Mange lokalsamfunn jobbar hardt for å etablera nye arbeidsplassar der areal, straumnett og
718 løyve til utslepp er ein avgjerande føresetnad. Dette fører til stort press i mange
719 lokalsamfunn, der omsynet til arbeidsplassar vert sett opp mot vern av naturen.

720 Venstre krev at gruveavfall som kan skade livet i Førdefjorden, ikkje vert deponert på
721 sjøbotnen. Vi krev at det ikkje vert gjeve løyve til oppstart verken av masseuttak eller
722 deponering, før ein har komme fram med gode løysingar. Løysingane må sikre Førdefjorden
723 sitt grunnlag for naturbaserte næringar, som reiseliv, fiskeri og sjømat, og vere i samsvar
724 med FN sitt berekraftsmål for reint hav.

725 Argumenta for å tillata etablering av nye bedrifter, produksjon av fornybar energi og å
726 strekkja nye kraftliner er sterke og gode. Vi veit at Noreg vil ha behov for meir fornybar
727 energi framover, og etterspurnaden frå Europa vil auke. Dette gjer at miljøvenleg kraft kan
728 verta ein viktig eksport for Noreg. Då er det særskild viktig at me tek grep for å sikra at
729 produksjon og levering av denne energien skjer på ein mest mogleg miljøvenleg og skånsam
730 måte, der det vert teke omsyn til natur, landskap og lokalsamfunn.

731 I åra før Venstre kom i regjering vart det gjeve fleire konsesjonar til vindkraftparker som i
732 dag er i etableringsfasen. Det er særskild uheldig at fleire av desse konsesjonane var basert på
733 feilaktig og mangelfullt kunnskapsgrunnlag. Resultatet er at det i dag vert bygd energianlegg
734 som har alle løyve i orden, men som gjer stor skade på natur, friluftsområde og landskap. Eit
735 slikt døme er Okla vindkraftverk på Stadlandet, som trass i store protestar fekk konsesjon i
736 2013.

737 Etter at Venstre gjekk inn i regjering i 2018, har vi stramma inn moglegheitene for inngrep i
738 naturen. Løyva og konsesjonane som mot all fornuft blei gitt på Okla og i Engebø viser
739 tydeleg at ei slik innstramming var høgst naudsynt. Konsesjonsregimet for vindkraft er
740 endra, bl.a. for å verne urørt natur. Det er utvikla ein ny sektornøytral rettleiar for
741 konsekvensutgreiingar, som skal gje betre fagleg grunnlag før avgjer vert fatta. I tillegg til ei
742 strammare regulering, skal Venstre vere pådrivar for ei meir restriktiv haldning i
743 konsesjonssaker der konsekvensane er store. Vestlandsnaturen skal vidareførast til nye
744 generasjonar!

745 Venstre vil:

746 ✓ at ein jobbar for betre kvalitet i konsekvensutgreiingar, og at det for straumnett skal
747 utgreiast sjøkabel der det er mogleg.

- 748 ✓ at det i all konsesjonshandsaming vert lagt sterkare vekt på natur og biologisk
- 749 mangfald
- 750 ✓ at det vert laga ein plan for havvind der mellom anna omsyn til fiskeri og
- 751 naturmangfald i havet kjem godt fram og vert vektlagt tung.
- 752 ✓ at ein tek Havpanelet sin rapport og FN sitt berekraftsmål nr 14 om havet på alvor, og
- 753 unngår å sette Førdefjorden i ytterlegare fare med auka forureining
- 754 ✓ at ein jobbar for å stoppe Okla vindkraftverk på Stadlandet av omsyn til særskilde
- 755 natur og landskapsverdiar. Dette er ei uforsvarleg vindkraftutbygging, bygd på
- 756 manglande/feilaktig kunnskapsgrunnlag
- 757 ✓ at Noreg aldri meir tillet fjordeponi for gruveavfall
- 758 ✓ at ein jobbar for å finne ei forsvarleg løysing for massar frå gruvedrift i Engebøfjellet

Begrunnelse:

Fråsegn vedteke av årsmøtet til Vestland Venstre

Forslag nr 19

Natur og miljø

Forslagsstiller: Sunnfjord Venstre

759 **Førdefjorden er for verdifull til å bli dumpingplass for gruveavfall**

760 Førdefjorden er i dag ein av få attverande arts- og fiskerike fjordar på Vestlandet og altfor
761 verdifull til å bli dumpingplass for gruveavfall.

762 Venstre er klar på at massar som kan skade livet i Førdefjorden, vert nekta deponert på
763 sjøbotnen. Vi krev at det ikkje vert gjeve løyve til oppstart verken av masseuttak eller
764 deponering, før ein har komme fram med gode løysingar, som sikrar Førdefjorden som basis
765 for naturbaserte næringar, som reiseliv, fiskeri og sjømat, og er i samsvar med FN sitt
766 bærekraftsmål for reint hav.

767 Vi er særst uroa for at flotasjonskjemikaliet SIBX, som er særst giftig for sjølevande
768 organismar, skal komme ut i fjorden. Ein rapport frå IFE – Institutt for energiteknologi, viser
769 at stoffet får auka halveringstid i kaldt sjøvatn.

770 Om ein kombinerer fleire at desse framlegga, kan ein sikre fjorden og naturmiljøet i Vevring
771 og fleire andre bygder:

- 772 • La uttaket skje som gruve drift inne i fjellet, og ikkje med dagbrot og kutting av
773 fjelltoppen.
- 774 • Stille krav om at alle massane skal nyttast, jmf vedtak i Sunnfjord kommunestyre. Når
775 aktørar som Lutelandet Offshore AS vil ta imot alt av overskotmassar, fell behovet for
776 fjorddeponi vekk. Noreg må komme ut av den vesle gruppa av land som nyttar
777 sjødeponi som løysing på avfallsproblem.
- 778 • Dei massane som ikkje lar seg nytte, må fyllast tilbake i gruva t.d. ved å nytte den
779 utprøvde back fill mine-teknologien.
- 780 • Nekte stoff, som er skadeleg for livet i fjorden, får nyttast i produksjonen på ein slik
781 måte at dei er med i restmassane, og kan hamne i Førdefjorden eller havet.

782 Venstre krev at ein tek Havpanelet sin rapport og FN sitt bærekraftsmål nr 14 om havet på
783 alvor, og unngår å sette fjorden, som vår lokale del av havet, i ytterlegare fare med auka
784 forureining.

Begrunnelse:

Venstre har vore mot dumping av gruveavfall i fjordane våre og vi må halde trykke oppe i ei viktig sak, no når FN sine bærekraftsmål og Havpanelet sin rapport er aktuelle, samstundes som det vert færre land som tillet dumping i hav.

Forslag nr 20

Natur og miljø

Forslagsstiller: Ole Røed

785 **Norge må ha en helhetlig nasjonal avfallsplan som sikrer at vi når**
786 **målene i EUs handlingsplan om sirkulærøkonomi.**

787 EUs reviderte rammedirektiv for avfall er en del av oppfølgingen av handlingsplan om
788 sirkulær økonomi. Endringene omfatter økte mål for forberedelse til ombruk og
789 materialgjenvinning av husholdningsavfall og lignende avfall fra næringslivet. Endringene
790 omfatter også en presisering av hvordan materialgjenvinning skal beregnes, og nye
791 minimumskrav til produsentansvarsordninger.

792 Eksempler på nye og mer ambisiøse mål:

- 793 ✓ Separat innsamling av biologisk avfall innen 2023
- 794 ✓ Separat innsamling av farlig avfall og tekstiler innen 2025
- 795 ✓ 65% materialgjenvinning innen 2035
- 796 ✓ Sikre at utsortert avfall ikke sendes til forbrenning

797 I samsvar med artikkel 28 og 29 i rammedirektivet for avfall har Miljødirektoratet utarbeidet
798 en nasjonal avfallsplan for 2020 – 2025, utgitt desember 2019. Den beskriver status for
799 håndtering av avfall, og avfall i et framtidsperspektiv, men mangler føringer for hvordan vi
800 skal nå målene som EU-direktivet legger opp til.

801 Bygg- og anleggsbransjen er største kilden til avfall. Manglende regelverk fører til
802 miljøkriminalitet. En stor del av norske havner mangler avfallsplaner, noe som fører til marin
803 forsøpling.

804 Det er ulik praksis for både sortering, innhenting og viderebehandling av husholdningsavfall.
805 Avfallsmengden øker med økt velstand og det er økende behov for anlegg for sortering og
806 gjenvinning. Emballasje må merkes forståelig, og forbrukeren må få informasjon om
807 returordningene.

808 Når ¼ av oss bor i områder hvor det ikke er ordninger for kildesortering av matavfall, så er
809 det ikke mulig å nå FNs bærekraftsmål om halvering av matsvinn innen 2030 uten en
810 avfallsplan som er forpliktende for kommunene.

811 Kostnadene for innsamling og håndtering av husholdningsavfall belastes innbyggerne etter
812 selvkostprinsippet. System med RFID-merking og betaling per vekt og type, må videreføres
813 for å motivere til redusert avfall og sikre lik behandling.

814 For ikke å belaste andre nasjoner, bør Norge kunne håndtere eget avfall, og Import og
815 eksport må reduseres til det absolutt nødvendige nivå i henhold til internasjonale avtaler.

816 Venstre vil at det snarest mulig utarbeides en helhetlig og forpliktende plan for
817 avfallshåndtering som sikrer at Norge når FNs bærekraftsmål for klima, miljø og natur.

Forslag nr 21

Natur og miljø

Forslagsstiller: Tønsberg Venstre

818 **Hvorfor er verdens kanskje beste plante fortsatt ulovlig i Norge?**

819 Planten har gjennom historien ikke bare gitt menneskets de beste og de mest effektive
820 tekstiler, tauverk, seil, bygningsmaterialer, men også mat, medisin, olje og brensel. Før
821 inntoget av bomull, polyester og andre komposittvarianter var for eksempel 90% av klærne
822 og det meste av tauverk laget fra den overlegne kvaliteten av fibre fra denne planten. Oljen
823 fra frøene gir også sunnere matoljer og bedre balanserte proteiner enn fra våre andre
824 jordbruksplanter.

825 Den er hardfør, rasktvoksende og klarer seg fint uten sprøytemidler og gjødsling, og har vært
826 en naturlig del av norsk jordbruk siden vikingtiden frem til midten av 1900-tallet.
827 Bruksområdene er nærmest uendelige og 100% av planten kan unyttes. Den kan være en
828 viktig brikke for miljø- og klimavennlig utvikling i verden ved at den effektivt kan
829 utkonkurrere og erstatte mange varer som oppfattes som miljøverstinger, og den forbruker
830 mer CO2 og frigjør mer oksygen enn andre planter fordi den vokser så raskt og krever så lite.

831 Planten begynte å forsvinne fra markedet i årene etter 1. verdenskrig før den ble forbudt i
832 store deler av verden på 1960-tallet, også i Norge. I resten av verden er planten nå på vei
833 tilbake, inkludert i EU, og det forventes en ny storhetstid for hamp. Hamp inneholder kun
834 neglisjerbare mengder av rusmiddelet THC, og industrihamp gir en rusvirkning på linje med
835 melk og brød.

836 For Venstre er det uforståelig å opprettholde et forbud mot dyrking, produksjon og utvikling
837 av en plante, kun fordi den er i slekt med en rusbringende variant. Det er som å forby
838 huskatter i frykt for løver og tigre, eller forby melk og brød for barn under 18 år, fordi de
839 inneholder spormengder med alkohol.

840 Vestfold og Telemark Venstre ønsker at lokale ildsjeler og norske bønder kan gå foran i
841 utviklingen av norskproduserte kvalitetsprodukter basert på hamp. Det kan være
842 begynnelsen på en ny æra med hamp som en naturlig og fornuftig del av vårt jordbruk.

843 Oseberg Vikingarv, Viking er i Vestfold og Telemark, og Midgardsblot har slått seg sammen
844 med et team med lang erfaring fra tekstilbransjen, tekstilproduksjon og butikkdrift. Disse
845 ønsker å utvikle norskproduserte materialer av hamp.

846 Vestfold og Telemark Venstre vil legge til rette for kortreist industriell hamp i Norge, for
847 forskning og utvikling av hamp i norsk tekstilbransje, bane vei for økt salg av andre
848 norskproduserte og miljøvennlige produktalternativer både innen- og utenlands.

Begrunnelse:

Vedtatt Fylkesårsmøte til Vestfold og Telemark og årsmøte til Tønsberg

Forslag nr 22

Næringsliv

Forslagsstiller: Vestfold og Telemark Venstre

849 **Biomarin industri og potensialet for nye matproduksjonssystemer**

850 Biomarin industri er en sektor som vil ha stor vekstmulighet i fremtiden, hvorav spesielt
851 bærekraftig dyrking og høsting av havet kommer til å få en stadig viktigere rolle. Det
852 foreligger et særlig verdiskapningspotensiale i høsting og dyrking av organismer lenger ned i
853 næringskjeden. Organismene her kan benyttes til mat, før til blant annet fiskeoppdrett eller
854 miljøvennlig bioplastikk.

855 I Nordisk Ministerråd er det nå et viktig satsingsområde å legge til rette for nye
856 matproduksjonsstrukturer. Nyere kunnskapsgrunnlag her (se f.eks. TemaNord 2017: 566),
857 peker på behovet for å utvikle matproduksjonsstrukturer som kan gi tilstrekkelig ernæring
858 for en stadig voksende befolkning med endrede matpreferanser med mer vekstbasert
859 kosthold enn tidligere, mer bærekraftige fiskeoppdrettsystemer og mer biodiversitet.

860 Dyrking av organismer lenger ned i næringskjeden, som alge- og planktonproduksjon kan
861 trolig slik bidra som en del av løsningen på et globalt matsystem som i dag innebærer store
862 klimagassutslipp og uheldige miljøkonsekvenser. Det pekes også på behov for å styrke lokal
863 og regional bærekraftig matproduksjon og god utnyttelse av arealbruk.

864 I Norge har flere utviklingsaktører vist til at Vestfold og Telemark fylkeskommune kan ha
865 spesielt godt egnede områder for utvikling av biomarin industri og nye
866 matproduksjonssystemer.

867 Tidligere har man startet kartleggingen for å se på potensialet for noe slikt i Dalen gruver i
868 Brevik, som ett av flere mulige steder. Dette ble i sin tid gjort fordi det ikke foreligger noen
869 kjente vurderinger for etterbruk av gruvene. Flere peker også på et betydelig
870 konkurransefortrinn med de mulige synergieffektene i området, som eventuelt CO2-
871 fangstprosjekt og lukkede fiskeoppdrettsanlegg kan gi.

872 Fagpersoner ved bl.a. Universitetet i Sør-Øst Norge har belyst muligheter for et slikt
873 klyngesamarbeid. Vi mener vi bør undersøke nærmere hvordan fylkeskommunene kan være
874 en ressurs for miljøene, hvilke ressurser sentralt som må til, og bidra til å styrke
875 samspillmulighetene ytterligere.

876 Vi kan stå foran et ukjent, fantastisk industrieventyr, og både regionene og hele landet har
877 mye å vinne på å utforske nettopp dette.

Forslag nr 23

Oppvekst og familiepolitikk

Forslagsstiller: Erling G. Hillestad

878 **Todeling av Barnevernet**

879 Det norske barnevernet høster hard kritikk både fra nasjonalt og internasjonalt hold. Det er
880 behov for omfattende evaluering og endringer for å sikre at barn ivaretas. Venstre ønsker en
881 todeling av tjenesten, i en lokal hjelpetjeneste og et nasjonalt organ som har ansvar for
882 omplussing der det er nødvendig.

883 Norge har nå fått åtte dommer mot seg i Menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg
884 grunnet omsorgsovertakelser av Barnevernet. Statens helsetilsyn beskriver alvorlig svikt i
885 barnevernstjenestene som har vært gjentakende i mange år, og avdelingsdirektøren for
886 barnevern mener at en omorganisering er nødvendig. Kritikken går på ulike områder, hvor
887 man har manglende rettssikkerhet ved omsorgsovertakelse, og hvor også kvaliteten på
888 omsorgstjenestene er for lavt.

889 Barnevernet har en todelt oppgave — å hjelpe barn som har det vanskelig og overta
890 omsorgen for barn dersom foreldrene svikter. Venstre mener disse rollene bør skilles, slik at
891 tilliten og viljen til å oppsøke hjelp blir større. Et hjelpeorgan bør heller ikke bruke
892 mesteparten av tiden sin på utredninger, men heller på å faktisk bistå med hjelp.

893 Et kommunalt barnevern med en rendyrket hjelperolle vil senke terskelen for å få hjelp. Når
894 eneste oppgave er å gi hjelp til familier, er det langt lettere å kun ha hjelperbrillene på. Dette
895 organet kunne ha endret navn fra barnevern til for eksempel familiehjelpen.

896 Så vil vi ha en statlig (eller regional) kontrollinstans med juridisk og psykologfaglig
897 kompetanse som har ansvar for overtagelsene der det er nødvendig. Det vil fortsatt være
898 svært vanskelige avgjørelser for dette organet. Men med et slikt organ, vil man i større grad
899 sikre en forsvarlig begrunnelse — slik EMD etterlyser. Ved at staten også gjør vedtakene får
900 man heller ikke et sterkt økonomisk incentiv til å overta omsorgen, slik det kommunale
901 barnevernet har i dag.

902 Venstre ønsker i tillegg en helhetlig gjennomgang av barnevernstjenestene for å heve
903 kvalitet og kompetanse. Tilliten til barnevernet har blant mange grupper dessverre blitt varig
904 svekket etter svikten som har blitt avdekket, og Venstre vil bidra til at den gjenopprettes slik
905 at de kan utføre sitt helt fundamentale samfunnsoppdrag i å hjelpe og beskytte barn.

906 Venstre ønsker derfor

- 907 ✓ En todeling av barnevernet i en kommunal hjelpetjeneste, og et statlig organ med
908 ansvar for omsorgsovertakelse
- 909 ✓ Kompetanseheving hos de ansatte i barnevernet.
- 910 ✓ Endring av økonomiske incentiver, slik at det kommunale barnevernet ikke sparer
911 penger ved omsorgsovertakelse.

- 912 ✓ Full gransking av barnevernet med bakgrunn av dommene i den europeiske
- 913 menneskerettighetsdomstolen, spesielt med tanke på bedring av rettssikkerheten, og
- 914 kritikken fra Statens helsetilsyn om uforsvarlig kvalitet i barnevernstjenestene
- 915 ✓ Bruk av politi ved omsorgsovertakelser må begrenses.
- 916 ✓ Erstatte Fylkesnemdene med egne barnedomstoler

Begrunnelse:

Venstre er partiet som representerer mennesker i møtet med systemet. Derfor er vi nødt til å ha en politikk om barnevernet som sikrer rettssikkerhet og forsvarlig behandling av barn.

Forslag nr 24

Transport

Forslagsstiller: Vestfold og Telemark Venstre

917 **2021, jernbanens år i EU**

918 EU har gjort 2021 til Jernbanens år og vil løfte fram jernbanen i European Green Deal, som
919 den mest bærekraftige og sikre transportforma, og som skal spele ei stor og viktig rolle i
920 Europas framtidige mobilitetssystem, – miljøvenleg, energieffektiv og med eit stort og
921 aukande transportvolum.

922 EU-kommisjonens nye transportdirektiv, «Sustainable and Smart Mobility Strategy» av
923 16.12.20 satsar også stort på jernbanen, gjennom m.a. dobling av lyntogtrafikken innan
924 2030, tredobling innan 2050, samt auka godstransport på bane med 50 % innan 2030 og ei
925 dobling innan 2050. Dette mens vegavgifter skal aukast kraftig, etter prinsippet «forureinar
926 betalar». Satsinga tener ikkje bare for klima, men også andre utslepp til luft, land og vann,
927 samt mot støy, vegslitasje og ulykker.

928 **Klima- og energistrategi utan jernbane i Noreg**

929 Noreg ser heller ut til å satse uhemma på firefelts motorvegar for 110 km/t. Venstre vil snu
930 på dette og la moderne banar bli hovedtransportåra mellom landsdelane. Sjølv med
931 elektrifisering av heile bilparken vil vegar utgjere eit miljøproblem i form av veg- og
932 dekkslitasje, støy, store arealinngrep, kø og store omkostningar ved ulykker. Dekkslitasje frå
933 bilar utgjør nesten halvparten av alt landbasert utslipp av mikroplast i Noreg. Og asfaltering
934 åleine utgjør eit klimautslepp på 460 000 tonn CO2 årleg.

935 Tunge trailerar er dessutan svært vanskelege å elektrifisere pga. konflikt mellom batterivekt,
936 lastekapasitet og rekkevidde. Ifølge ein rapport frå samferdselsetatene 01.12.20 vil ikkje
937 elektriske trailerar vera aktuelt før rundt 2045 – 2050, og samtidig vil tungtransporten på veg
938 doble seg fram til 2050 med dagens planar (TØI). Utfordringane mellom batterivekt,
939 kapasitet og rekkevidde er berre større for elektriske fly.

940 **Moderne høg fartstog etter Europeisk mønster**

941 Med høg fartsbunar i fleirbrukskonsept for langdistanse-, regional-, og godstrafikk vil ein
942 kunne tilby bærekraftig transport, utan klimautslepp, som både er raskare og betre enn fly-,
943 trailer- og biltrafikk. Jernbanen er også den suverent mest energieffektive transportforma,
944 noko som blir stadig viktigare dess meir av transportsystema som skal over på elektrisitet.
945 Jernbanen har også ein langt høgare kapasitet enn motorvegar, samtidig som den er smalare
946 og derfor legg beslag på langt mindre areal.

947 Det er i langdistansetrafikken dei store klimagevinstane for jernbanen ligg, med overført
948 gods- og flytrafikk samt langdistanse personbiltrafikk. Lokal- og intercitytrafikk har også
949 klimaeffekt, selv om de ikkje erstatter «klimaverstinganeene» fly- og godstransport. Det er
950 også på langdistanse jernbanen har best økonomisk resultat. Ved å inkludere IC og annan
951 regionaltrafikk i ein nasjonal plan for høg fartsbunar i fleirbrukskonseptet, kan ein få ut dei
952 store gevinstane for jernbanen. Det er derfor også svært viktig at dobbeltspor fullføres til
953 Skien, Lillehammer og Halden.

954 Venstre vil:

- 955 ✓ La Jernbanens år i 2021 vera starten på ei ny satsing på jernbane i Noreg, gjennom
956 ein nasjonal plan for konkurransedyktige jernbanar landsdelane imellom. Slik vil vi at
957 Noreg også skal bidra til å nå EUs mål om tredobling av høg fartstrafikken og dobling
958 av godstrafikken på bane innan 2050.
- 959 ✓ Binde saman landet på ein rask og effektiv måte for person- og godstrafikk, og
960 samtidig redusere klimautslepp gjennom overføring av trafikk til klimanøytrale banar
961 drivne direkte på elektrisitet.
- 962 ✓ Venstre ønskjer ei snarast muleg realisering av slike høg fartsbunar i
963 fleirbrukskonseptet. For å få fortgang i arbeidet, bør ein kopiere organiseringa av dei
964 mest vellukka utbyggingane i Europa og vurdere å ta utgangspunkt i dei planane som
965 alt ligg føre.

Forslag nr 25

Transport

Forslagsstiller: Skien Venstre

966 **Gi hele togstrekningen Oslo – Skien dobbeltspor nå**

967 Togstrekningen Oslo – Skien har vært et av satsningsområdene på InterCity-triangelet de
968 siste årene. Utbygging bl.a av dobbeltspor har gitt gode resultater der det er bygd ut, og
969 utbyggingen må nå fortsette med ferdigstilling av hele strekningen Oslo – Skien! Vestfold og
970 Telemark Venstre krever at strekninger i tidligere Vestfold og strekningen Porsgrunn – Skien
971 som fortsatt har enkeltspor blir ferdigstilt med dobbeltspor. Arbeidet på denne
972 togstrekningen må fortsette som en direkte forlengelse av det arbeidet som allerede pågår
973 på strekningen.

974 Nåværende regjering har satset betydelig på å få flere til å bruke tog i sitt daglige
975 kollektivbehov. Etter at Vestfold og Telemark ble slått sammen til ett fylke, har også
976 togtrafikken internt i dette området økt. Som ett nytt fylke og som ett felles bo- og
977 arbeidsområde vil reisene internt i fylke øke fremover.

978 Dobbeltspor langs hele Vestfoldbanen, og helt frem til Skien vil være det viktigste
979 infrastrukturtiltaket de nærmeste årene. Samtidig må avgjørelser på traseer for togene, også
980 i og gjennom byene våre, avklares og slutføres nå.

981 Samfunnsaktørene Grenland Havn og Larvik Havn har i sine planer på kort og lang sikt til
982 hensikt å overføre mye gods til tog. Samtidig ligger det nå en utredning på bordet hos
983 Jernbanedirektoratet for gjenåpning av jernbanesporet til Herøya Næringspark og overføring
984 av stort volum med gods fra bil til tog. Gods over på tog slik planene er i Vestfold og
985 Telemark vil være helt avhengig av at hele togstrekningen Oslo – Skien får dobbeltspor.

986 Frier Vest er det nye store industriarealet i Grenland. Ni kvadratkilometer ferdig regulert
987 areal (10 ganger større enn Herøya) gir enorme muligheter for grønn utvikling. Mange
988 interessenter er allerede på plass. Bygging av Grenlandsbanen vil gi muligheten for grønn
989 transport. Samtidig er Grenlandsbanen helt nødvendig for å bringe hele Sør-Norge nærmere
990 hverandre. Vestfold og Telemark Venstre mener at sammenkopling av Vestfoldbanen og
991 Sørlandsbanen må på blokka nå.

Forslag nr 26

Annet

Forslagsstiller: Trøndelag Venstre

992 **Om den politiske situasjonen**

- 993 Venstre er det sosialliberale partiet i Norge, som i 137 år har kjempet for folkestyre, norsk
994 selvstendighet og internasjonalt samarbeid. Venstre har vært et reformparti, med
995 parlamentarismen, konsesjonslovene, barnelovene, trepartssamarbeidet og folketrygden
996 som noen av de viktigste reformsakene partiet har stått for i sin historie. De siste femti år
997 har Venstre brakt fram miljøsakene i norsk politikk. På 1960- og -70 tallet var det klassisk
998 naturvern, blant annet knyttet til vern av vassdrag mot utbygging, som var det viktigste. Det
999 siste tiåret har løsningen av de globale klimautfordringene vært en hovedsak. I årene
1000 framover vil Venstre både legge vekt på klimautfordringene og klassisk naturvern. Dette
1001 henger sammen, blant annet ved å bevare biologisk mangfold.
- 1002 Venstre har alltid vært et parti som har lagt vekt på sosiale reformer, og likestilling. Dette vil
1003 vi føre videre. Fagbevegelsen er en viktig medspiller i å sikre sosiale rettigheter og en
1004 rettferdig fordeling og utjevning.
- 1005 Venstre er et uavhengig sentrumparti, som kan samarbeide på begge sider av den
1006 tradisjonelle blokkdelingen. Dette har Venstre løst på ulike måter gjennom historien. I denne
1007 stortingsperioden har Venstre valgt å delta i en ikke-sosialistisk regjering. Dette har gitt
1008 partiet gjennomslag for viktige saker, spesielt på viktige saksområder som miljø, næringsliv
1009 og skole. Venstre går til valg høsten 2021 for at regjeringen av H, V og KrF skal fortsette.
1010 Venstre mener at de politiske forskjellene til Frp er for store til at det igjen er naturlig å
1011 regjere sammen.
- 1012 Venstre mener at mindretallsregjeringer må søke det samarbeid i Stortinget som gir mest
1013 mulig gjennomslag for regjeringens politikk. Dette kan være forskjellig fra sak til sak. Det er
1014 spesielt viktig i kommende stortingsperiode at det blir flertall på Stortinget for en avgjørende
1015 prioritering av natur og klima, skole og utdanning og sosial utjevning. Venstre vil samarbeide
1016 med partier som står for en slik politikk.

LM-11: Innkomne saker

Ingen saker innkommet innen fristen.

LM-12: Tema for neste landsmøte

Tidligere landsmøtetema har vært:

2004:	«En global politikk i en global økonomi»
2005:	Stortingsvalgprogram for 2005 - 2009
2006:	Prinsippprogram
2007:	Prinsippprogram og skolepolitisk manifest
2008:	«Det sosiale og liberale kunnskapssamfunnet 2010»
2009:	Stortingsvalgprogram for 2009 - 2013
2010:	«Det flerkulturelle Norge – muligheter og utfordringer»
2011:	«Verdiskaping for framtidig velferd»
2012:	«Velferd når du trenger det»
2013:	Stortingsvalgprogram for 2013 - 2017
2014:	«Menneskerettigheter»
2015:	«Kunnskap, klima og grønn vekst»
2016:	«Oppvekst - Liberal politikk for fremtiden»
2017:	Stortingsvalgprogram for 2017 – 2021
2018:	«Teknologi- fantastiske muligheter og store utfordringer»
2019:	Prinsippprogram (sidetema på lokalpolitikk)
2020:	Prinsippprogram
2021:	Stortingsvalgprogram

Forslag til vedtak

- Landsstyret gis fullmakt til å bestemme tema for neste landsmøte.

LM-13: Valg

Forslag til valgkomite:

Ketil Kjenseth (leder)	Innlandet
Julie Andersland (nestleder)	Vestland
Medlemmer:	
Randi Olsen	Nordland
Geir Olav Knappe	Trøndelag
Helene Fladmark	Agder
Arjo van Genderen	Viken
Julianne Ferskaug	Oslo
	Representant Unge Venstre
	Representant Venstrekvinnelaget
Varaer:	
Mette Vabø	Rogaland
Torgeir Fosli	Vestfold og Telemark
Britt Giske Andersen	Møre og Romsdal
Morten Skandfer	Troms og Finnmark

Forslag til redaksjonskomite for neste landsmøte og revisor ettersendes.